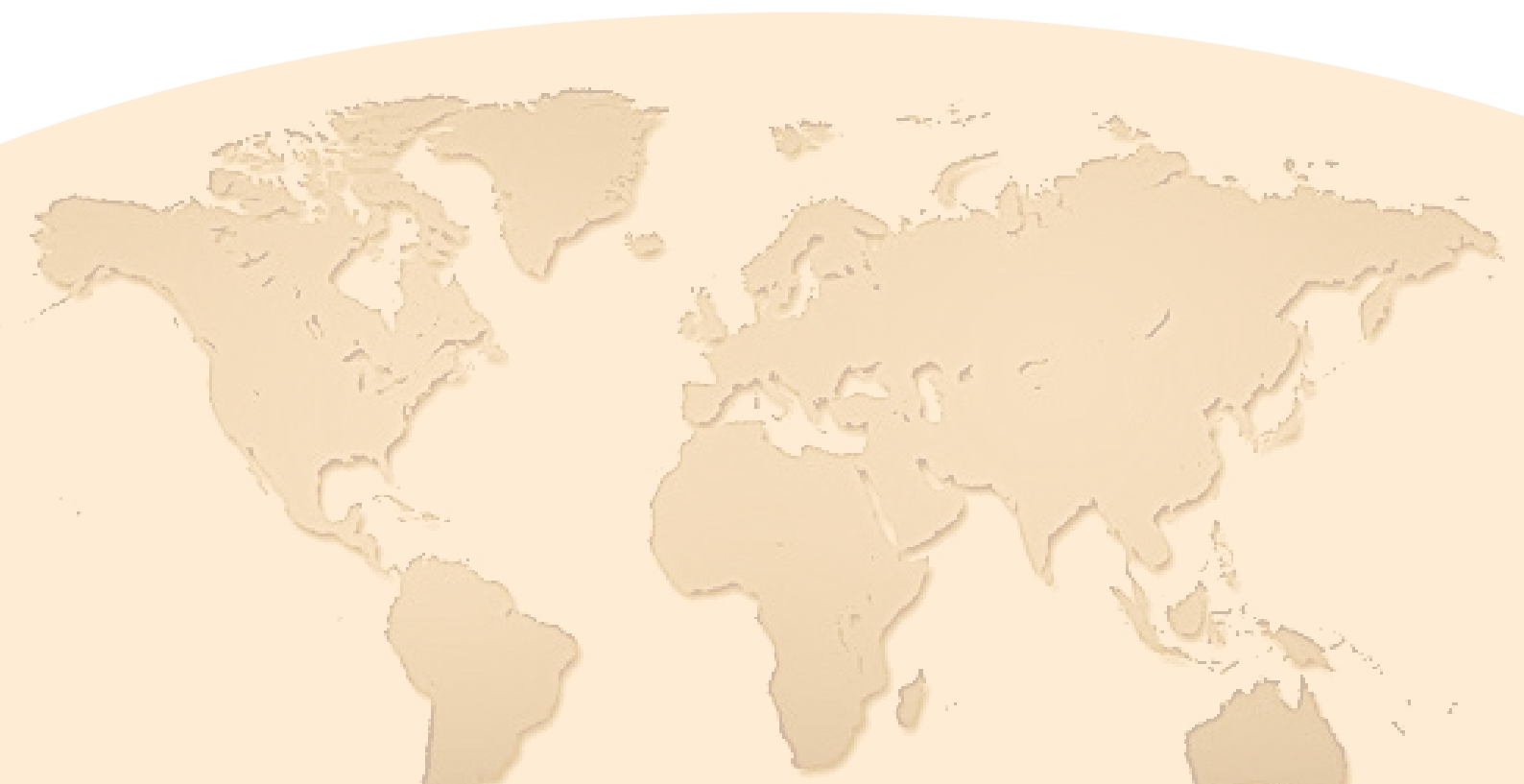

آرتهاشترای کاتیلیا
روش مدیریت مالی و حکومت اقتصادی
این کتاب به یاد و خاطره شری بهاگوانداس پراژساگر آخر تقدیم می شود.

مترجم فارسی: محمد رضا نوروزی
ویراستار ترجمه: محمد نوروزی
هماهنگ کننده: شارداناندرام
هماهنگ کننده نسخه انگلیسی: نانیک روپانی

www.priyadarshniacademy.com

pa@priyadarshniacademy.com

Copyright Priyadarshni Academy, Published in September 2012

کائوتیلیا بزرگترین اقتصاددان سیاسی تمام ادوار هندوستان است. از دیدگاه او فعالیت های اقتصادی قوای محرکه هر نوع توزیع سیاسی هستند. او مدافع محدودیت قدرت مالیات گیری دولت، نرخ پایین مالیات، افزایش تدریجی میزان مالیات و مهمتر از همه وضع سیستم مالیاتی که قابلیت انطباق داشته باشد. او معتقد بود دولت باید در زمینه خاک، آب و معادن سرمایه گذاری نماید.

وی یک دولتمرد واقعی بود که بین واقعیت و تئوری پل ساخت. ایده آل او یک حکومت خوب بود. او معتقد بود رفتارهای نادرست داخل سیستم می بایست توسط یک ابزار داخلی بررسی و اصلاح گردد. بسیاری از دیدگاههای کائوتیلیا در عصر حاضر نیز قابل اجرا هستند.

قیمت 5: دلار امریکا و

65000 ریال ایران

آرتهاشترای کاتیلیا
روش مدیریت مالی و حکومت اقتصادی
این کتاب به یاد و خاطره شری بهاگوانداس پراژساگر
آخر تقدیم می شود.

مترجم فارسی: محمد رضا نوروزی
ویراستار ترجمه: محمد نوروزی
هماهنگ کننده: شارداناندراام
هماهنگ کننده نسخه انگلیسی: نانیک روپانی
تصویر روی جلد: بهارات ویاس
راه حل های پران

پیش گفتار

جیگنش شاه

رئیس ترفیع کمیته تحقیقات خاور دور، دانشکده پریا دارشنی

رئیس و گروه CEO، گروه تکنولوژی های مالی

شاید تاکنون هیچ کتابی همانند آرتهاسترا که در حدود 300 سال قبل از میلاد توسط کاتیلیا (که به چاناکیا یا ویشنوگوبت نیز معروف است) نوشته شده چنین جایگاه پر افتخاری را در کتابخانه های شخصی کارشناسان سیاسی، دانشمندان اجتماعی و محققان اقتصادی نداشته است. کاتیلیا نه تنها مردی عالم و سیاستمداری زیرک بود بلکه درباره علوم سیاسی، شیوه نظامی و علم اقتصاد، دانش بسیار عمیقی داشت. او معروفترین استاد علوم سیاسی و اقتصادی در دانشگاه مشهور دنیا به نام تاکشاشیلاگروکول در هندوستان قدیم بود. او مشاور چاندرراگویتا اولین پادشاه مایوریا بود و بعدها نخست وزیر او شد.

معنی لغوی آرتهاسترا «علم پول» است ولی به عنوان علم سیاسی، علم اقتصادی سیاسی یا علم سود یا منفعت مادی نیز تعریف می شود. آرتهاسترای کاتیلیا صرف نظر از معنی واقعی آن، یک رساله عالی در مورد سیاستمداری، سیاست اقتصادی و شیوه نظامی است و یک طرح قانونی و ساختار اجرایی برای اداره اقتصاد سیاسی ارائه می دهد. این کتاب در واقع یک رساله در مورد مدیریت امور مالی از طریق افزایش درآمد مالی حاصل از منابع مختلف مدیریت اقتصادی یا موارد دیگر و خرج کردن همان درآمدها برای حفظ نظم و قانون، دفاع از کشور و رفاه اجتماعی و همچنین برای تنظیم فعالیت های اقتصادی، اجتماعی و سایر فعالیت های شهروندان از طریق دولت است.

بنابراین کتاب آرتهاسترا بیشتر به حاکمان خطاب می شود نه به مردم و دانش و اطلاعات زیادی را درباره روش های مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی رایج در دوران چاندرراگویتای مایوریا ارائه می دهد. با این وجود این کتاب چیزی بیشتر از فقط تاریخ اقتصادی است. برخی از اصول این کتاب، امروزه همانند دوران مایورایی برای دولت ها و مردم در امور روزمره آنها بسیار مفید هستند. با توجه به این کتاب که دولت داری های همه بخش های اقتصاد یعنی کشاورزی و جنگل داری، مزرعه های گاو داری و دامداری، واردات، صادرات و تجارت داخلی، صنعت گریو هنرمندی و خدمات مختلف را افزایش می دهد بنابراین کاتیلیا همه این فعالیت های اقتصادی را مورد بحث قرار داد، اهداف آنها را تعریف کرد و برای اجرای چنین فعالیت هایی به سود جامعه و ایجاد درآمد برای دولت قوانینی وضع کرد. کاتیلیا نه تنها دستمزدها و هزینه های متفاوتی را برای انجام فعالیت های مختلف توصیه کرد بلکه برای تخلف از قانون جریمه ها و مجازات های شدیدی تعیین کرد تا از سوء استفاده جلوگیری شود و در عین حال خزانه های دولت پر شود. تأثیر کاتیلیا در افکار اقتصادی دوران او بسیار زیاد بود. او آگاهی عمیقی درباره امور مالی عمومی داشت. جالب توجه است که کتاب کاتیلیا برای مردم اروپای شمالی نیز مؤثر بود و یک کتاب راهنمایی را برای پادشاهان طرح ریزی کرد چند منابع درآمدی از جمله مالیات بر زمین، تجارت و صنعت، سود و منفعت در کارها و سرمایه گذاری های کشور و جریمه ها و مجازات برای قانون شکنی را فهرست بندی کرد، اصولی را برای سرمایه گذاری در زیر بناهای مهم مثل توسعه زمین، استخراج معدن و آبیاری از طریق ساخت سد، مخزن و دریاچه ارائه داد و همچنین مساعده های برنامه ریزی شده و معافیت های مالیات را برای زنان کودکان، معلولین و سایر نیازمندان پیشنهاد کرد.

جالب توجه است بدانید که کاتیلیا حتی از اصول مالیات‌بندی یعنی انصاف، عدالت، کارایی و توانایی پرداخت آگاه بود در حالی که در دوران کنونی این امر توسط گروه حاکمان که بدون دانستن اهمیت چنین اصولی در صدد افزایش درآمد از طریق مالیات‌بندی نامناسب هستند کمتر درک می‌شود. او برای جلوگیری از ایجاد نارضایتی در میان مالیات دهندگان، اظهاریه مؤثری ارائه داد. در دوران کاتیلیا تجارت و بازرگانی پر رونق بود. کاتیلیا قوانین دقیقی را برای تجارت، وزن‌ها و نسخه‌ها، قیمت‌گذاری و غیره تعیین کرده بود. چارچوب سیاست قیمت‌گذاری او نشان می‌دهد که او از تأثیر عرضه و تقاضا بر قیمت و ویژگی‌های کالا بسیار آگاه بوده است و قوانین دقیقی را برای بازارها، قرارداد‌های خرید و فروش و تحویل قید کرد. کاتیلیا حتی مدتها قبل از آمدن قراردادهای آینده و پیشین در اروپا و شمال آمریکا، کلمه «قیمت آینده» را چنین تعریف کرده بود اهمیت دادن به روش بازار رایج که ما آن را «هزینه‌های حامل می‌نامیم این هزینه‌ها نه تنها شامل هزینه‌های انبار هستند بلکه شامل هزینه‌های سود و هزینه‌های حمل و نقل نیز می‌باشد. قوانین بازار هم به سود تولیدکننده‌ها و هم به سود مصرف‌کننده مدون شده بود.

چیزی که بدیهی است این است که کاتیلیا حتی سازمان‌های صنعتگران که به نظر می‌رسد پیشگام شرکت‌های امروزی می‌باشند را نیز تعریف کرده بود او روشی را که در آن باید چنین شرکت‌هایی عمل کنند، مالیات‌ها را به دولت بپردازند. با کالاهایشان تجارت کنند و دستمزدهایی را برای کارگران‌شان تعیین کنند را توضیح داده بود. از همه مهمتر، کاتیلیا نیازهای محیطی را نیز کشف کرده بود. او بر حفاظت جنگل‌ها و حتی جانوران وحشی مثل فیل‌ها و سایر حیوانات در آن تأکید کرده است. هدف اصلی رساله او افزایش رفاه جامعه است. او انتظار داشت حاکم باید به روش درست رفتار کند. به عقیده او «شادی مردم شادی پادشاه و رفاه آنها رفاه اوست، هر آنچه او شخصاً دوست دارد نباید آن را خوب بدانند اما هر آنچه که مردمش را خوشحال می‌سازد او باید آن را خوب بدانند». به طور واضح در آرتهاسترای کاتیلیا درس‌های ارزشمند زیادی وجود دارد که حاکمان امروزی و مردم باید یاد بگیرند. چیزی که انسان را متعجب می‌کند این است که اگر چه این حکیم دانا حتی در بیشتر از 2400 سال پیش چیزهای زیادی به ما یاد داده است اما ما بیشتر درس‌های او را به راحتی فراموش کرده ایم. ما باید به خاطر داشته باشیم که هندوستان به خاطر وجود درس‌های کاتیلیا همانند عصر طلایی چاندراکوتیا هایوریا درخشیده است.

به دانشکده پریادارشی باید به خاطر به ظهور رساندن چنین کتابی عالمانه و روشنگری تبریک گفت این کتاب باید میز حاکمان سیاسی ما، صاحب‌مذنبان ارشد، دانشمندان اجتماعی و سیاسی، اقتصاددان‌ها و مدیران شرکت را مزین کند.

دیباچه

شری نانیک روپانی

رئیس دانشکده پریادارشنی

کتاب ارتهاشتر که به زبان سانسکریت نوشته شده است به دلیل حمایت بی سابقه اقتصاددانان واقعی و سیاستمداران مدیر در تمام ادبیات هندوستان بی نظیر بوده است، فلسفه کاتیلیا براساس اصول «bhed، dand، dam، Sam» (متقاعدسازی، وسوسه و فریب، مجازات و اختلاف) است چون برای رسیدن به یک هدف، وسیله های مختلف، گوناگون و متوالی وجود دارد. من روش متمرکز کاتیلیا که رسیدن به یک هدف با استفاده از هر وسیله ای است را تحسین می کنم.

آرتهاشترای کاتیلیا، بویژه اگر از نظر بافت زمانی (که آن کتاب در آن زمان نوشته شده است) مورد بررسی قرار گیرد یک شاهکار محسوب خواهد شد. به نظر می رسد کاتیلیا آگاهی دایره المعارفی درباره ابعاد مختلف حکومت کشور پادشاهی مثل «مدیریت» درآمد، مالیات بندی، قانون، سیاست پردازی، تجارت و بازرگانی، سکه زنی، کشاورزی و اجاره زمین، کارگر، مردم و جامعه و . . . داشت.

هنگامی که من خواندن کتاب ارزشمند کاتیلیا که به چاناکیا و مشاور چاندراکویتا پادشاه مایوریا (قویترین پادشاه هندوستان در سیصد سال قبل از میلاد) نیز معروف بود را شروع کردم متوجه شدم که آموزش های کاتیلیا پر از راه حل های مناسب برای مشکلات امروزی هندوستان است.

من معتقدم که هندوستان می تواند درس و قانون های مهمی را از میراث غنی و ارزشمند ارتهاشتر یاد بگیرد. این کتاب اگر چه در بیشتر از 2400 سال پیش نوشته شده است. اما پند و امثال آن درباره ساختار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی یک کشور آرمانی به زمان امروز ما و شاید حتی به زمان آینده نیز مربوط می شود. آرزوی چاناکیا برای هندوستان این است که:

- اقتصاد خود کفایی داشته باشد.
- به همه مردم فرصت های یکسان ارائه دهد.
- زمین ها را توسعه داده و به طور مؤثر اداره کند (زمین ارزشمندترین منبع است).
- مالیات های کمی داشته باشد و آنها (مالیات ها) را به روش مناسبتری جمع آوری کند.

من زمانی بیشتر شیفته افکار آرمان گرای کاتیلیا شدم که او بیان کرد «پادشاه باید مالیات ها را مثل زنبور عسل جمع آوری کند یعنی به قدری که کشور را حفظ کند نه اینکه آن را نابود کند. این امر به محیط مالیات بندی هندوستان امروزی ارتباط بیشتری دارد. به عقیده من، کتاب کاتیلیا، بیشتر به عنوان رساله ای در مورد معنویت و فرهنگ شرکت تعریف می شود اگرچه در آن دوره کلمه «شرکت» رایج نبوده است.

مسئولیت اجتماعی شرکت (CSR) که به معنی این است که شرکت ها در رفاه جامعه تأثیر دارند امروزه نه تنها در هندوستان بلکه در سراسر دنیا به لغت باب روز تبدیل شده است. به نظر من منشأ اصول CSR را می توان در آرتهاشترای کاتیلیا و آموزش های او یافت. کاتیلیا در 2400 سال پیش نه تنها درباره CSR نظراتی ارائه داد بلکه درباره بهترین روش های بررسی مسائل محیطی نیز نظراتی ارائه داده است. مدیریت آب، محافظت از جنگل ها و پرورش و کشت زمین به عنوان منبع ارزشمند، بخشی از کتاب او را تشکیل می دهند. کاتیلیا

یک حقیقت مهمی را نوشت و آن این است که جامعه دستخوش دگرگونی تغییر مداومی است و کسانی را که به تغییر «نه» می گویند کنار می گذارد. به عبارت دیگر: «parivartan hi sansaar ka niyam hai» در سیاست های اتحادی و بخشی امروز، کسانی هستند که نه می گویند این امر نه به این دلیل است که آن تغییر ممکن است بر روش سیاسی خود آنها صدمه بزند.

Chanakya niti یا دیپلماسی (سیاست پردازی) در بیشتر نقاط هندوستان مانند افسانه است و در زمینه هایی مثل دفاع، ایجاد استراتژی و روابط خارجی اعمال می شود. در **Chanaky Niti** تأکید بر این امر است که دولت ها چگونه باید حکومت کنند. من شگفت زده شدم وقتی فهمیدم که در عرصه هایی از حکومت عمومی، رئیس هایی برای بخش های زیر منصوب شدند:

- معدن ها، طلا، تجارت
- وزن ها و سنجه ها، بافندگی و نساجی
- محصولات جنگلی، اسلحه خانه
- کشاورزی و کشتیرانی

کاتیلیا در مورد رئیس شکار گفت «آنها نباید افرادی خشمگین، حریص، مغرور و ترسو باشند» او تأکید کرد «رشد روحی برای نیروی درونی و شخصیت افراد، اهمیت زیادی دارد پس از آن لذت مادی و موفقیت در درجه دوم اهمیت قرار دارند» هر عملی باید نتیجه ای داشته باشد ما امروزه این قوانین را رعایت نمی کنیم: کارمندان مربوطه اگر در کارها به نتیجه نرسند باید مجازات یا جریمه شوند. افکار کاتیلیا در فلسفه سادمو واسوانی نیز طنین انداخته است. «پاداش خدمت، خدمت بیشتر است، هنگامی که شما خدمتی می کنید مورد تکریم قرار می گیرید، و به کسانی که به نتیجه می رسند پاداش داده خواهد شد». کاتیلیا در مورد نقش **Dhanis Vyapairs** (تاجران ثروتمند) در جامعه توصیه کرد که آنها (تاجران ثروتمند) در حفر چاه ها، ایجاد درمانگها **balwadis**، تلاش برای ساخت و توسعه جامعه در زمان زلزله، سیل و . . . تأثیر دارند.

Karma yoga (فداکاری در کار)، **Dhyana yoga** (تفکر و عبادت) و **Bhakti yoga** (وفاداری) باید در زندگی ما ترکیب شود تا سواد ایجاد شده از طریق شرکت ها افزایش یابد و به لذت و شادی بیشتر برای مردم تبدیل شود.

کاتیلیا بیان کرد که «پادشاه فردیت ندارد او از مردم و متعلق به آنهاست» این امر مشابه فلسفه گاندی است که معتقد بود ثروت هایی که در نزد مدیران است، امانتی برای مردم است. ما این دیدگاه را در نهضت بهو میدان، ویهو با بهاوژی نیز می یابیم. من دوست دارم در اینجا یادآوری کنم که سری سری روانی شانکار بنیان گذار هنر مؤسسه زندگی در مورد «نقش علوم الهی در مدیریت شرکتی» در رساله **IMC** چهارم 2004 «تجارت اقیانوس آرام آسیا در سنگاپور» صحبت کرد و با شنیدن سخنرانی او (سری سری راوی)، نظریات کاتیلیا را به خاطر آوردم.

اسمیت، ایندوجین، چارپرسون، مقاله دوران هندوستان (تایمز آوانیدیا)، گروپ و نبت، کولمن و همکارانش نیز درباره **CSR** و معنی **CSR** صحبت کرده اند.

آیا **CSR** انسان دوستی است؟

نیکوکاری است؟

وظیفه یا تعهد اجتماعی است؟

توسعه جامعه است؟

ایجاد جاده، سالن عمومی، دانشکده است؟
ارائه تسهیلات برای آب آشامیدنی سالم، زهکشی فاضلاب یا بهداشت است؟

ساخت یک روستاست؟

حفظ محیط زیست است؟

درختان را نباید قطع کرد، جنگل‌زدایی جرم است.
به طور خلاصه کاتیلیا CSR را به طور متفاوت اما شیوا توضیح داده است بنابراین CSR یک پدیده غربی جدیدی نیست، این پدیده یقیناً برای هندوستان بیگانه نیست و به مدت هزار سال بخشی از فرهنگ ما بوده است. من معتقدم که برخی از مشکلاتی که امروزه هندوستان با آن مواجه است را با کمک پیشنهادهاى دقیقى که کاتیلیا در مورد مدیریت اقتصادی و سیاسى کشور ارائه داده مى‌توان حل کرد.

کتاب آرتهاشترای، یک تحلیل جامعی درباره مدیریت سیاسى، امور دفاعى، عملکردهای کشاورزی و امور حکومتى و موارد دیگر ارائه مى دهد.

با وجود اینکه کاتیلیا رساله خود را آرتهاشترا نامیده است ولی این کتاب یک سند جامع و گسترده ای است که طیف وسیعی از فعالیت های انسانی را شامل می‌شود. این کتاب درباره اینکه یک کشور سلطنتى چگونه باید ساماندهی شود، از حمله ها و خطرات خارجى چگونه باید حفظ شود و برای داشتن نظام متحد مرکزی چگونه باید یکپارچه شود شرح کاملی ارائه مى دهد. کتاب آرتهاشترای کاتیلیا، شرح دقیق‌تری نیز درباره امور مالی عمومى، کشاورزی، تجارت، انتخاب کارمندان و وزرا و حکومت کشور و غیره ارائه مى دهد.

دیوان سالاری (بروکراسی) که چنانکيا در کتاب آرتهاشترای خود توضیح داده مدلى برای کشورهای پادشاهی آینده است. کاتیلیا در کتاب خود معیارهایی را برای دیوان سالاری کارا و مناسب ارائه داد. این معیارها با معیارهای دیوان سالاری هندوستان امروزی، ارتباط دارد.

مایلم بیان کنم که آرتهاشترای کاتیلیا در زمینه فرهنگ قدیمی هندوستان نیز تألیف شده است. این فرهنگ برای درک محیط امروز ضرورى است تا بتوان آموزش‌های چنین اثر هنرى بزرگى را به درستی درک کرد.

زیبایی این اثر بزرگ بر این حقیقت تأکید دارد که این کتاب تحلیل بسیار مفید و عملی را ارائه مى‌دهد که در همه دوران‌ها معتبر و ارزشمند خواهد بود. حیرت‌آور است که کاتیلیایی که دو هزار و چهار صد سال پیش زندگی مى‌کرده است چنین تصور و پیش‌بینی داشته باشد. این امر نشان‌دهنده جهانی بودن شخصیت اوست. اگرچه محیط اقتصادی، اجتماعى و سیاسى دیروز، امروز و فردا تفاوت زیادی با هم دارند اما آموزش‌های کاتیلیا به دنیای مدرن ارتباط بیشتری دارد.

من افتخار مى‌کنم بگویم که این طرح را آغاز کرده ام و این طرح موجب رضایت و سربلندی عمیق من درباره آگاهی‌ها و آموزش‌های چنین کتاب مشهور و بزرگ یعنی، آرتهاشترای کاتیلیا شده است.

انتخاب کاتیلیا به عنوان وزیر چاندرای گوپتا مایوریا به عنوان آغاز عصر طلایی هندوستان توصیف شده است. من مطمئن هستم که ما مى توانیم از طریق استفاده از آموزش‌های چانکيا عصر طلایی دیگرى را برای هندوستان در آینده نزدیک ایجاد کنیم.

ما باید از کتاب آرتهاشترای کاتیلیا استفاده بهتری کنیم چون این کتاب برای هندوستان معاصر مناسب است.

این کتاب، تلاش صادقانه ای را برای درک و شناخت روح اندیشه های کاتیلیا و آشنایی با پیام های کاتیلیا ارائه داده است و شامل مرجع هایی در مورد ارتباط آموزش های کاتیلیا به مدیریت دولت ها و تجارت هندوستان امروزی است.

من مطمئن هستم که این کتاب در همه حرفه ها و زمینه ها برای خواننده مفید خواهد بود و آنچه که مسلم است این است که اصول اقتصادی کاتیلیا در مدیریت سازمان های مختلف کاربردهای مناسبی خواهد داشت.

من مطالعه این کتاب را به همه نقش آفرینان اقتصادی توصیه می کنم تا آنها بتوانند برای حل مشکلات مهم کشور از این کتاب الهام بگیرند.

قدردانی

نظر انتشار مقاله ای در مورد آرتهاشترا اولین بار در جلسه ای که آقای نانیک روپانی با دکتر ویچی بهاتکار رئیس و بنیان-گذار ایندیا اینترنشل مالتی وریستی راشت مطرح شد و آقای پ. پ چهار بریا CMD، گروه فینولکس و دکتر رام تارنژا رئیس جمهور سابق SMC و خانم گتاروپانی همسر آقای روپانی نیز کاملاً از این نظر حمایت کردند.

واضح است که این تحقیق باید در مرکز تحقیقی و دیک دریونی که از طریق دانشکده پریادارسانی و ایندیا اینترنشل مالتی وریستی تأسیس شده بود انجام می گرفت. در مذاکره ای که آقای روپانی در کنفرانس بین المللی آرت اولیونینگ سنتز سری سری راوی شانکارژی در بنگلادش داشت به جهت انتشار مقاله واکنش شدیدی را دریافت کرد. بعدها، آقای روپانی در دوره ریاستی خود به عنوان رئیس اتاق بازرگانی هندوستان متوجه شد که تحقیق اقتصادی و آموزش مؤسسه (گروهی که در مورد مسائل مورد بحث در زمینه امور مالی تحقیقاتی انجام می دهند)، تجارت و بازرگانی می تواند زمینه مناسبی برای شروع مقاله باشد. تمام اعضای کمیسیون IMC بویژه آقای رام گاندی و آقای سورش کوتاک از این نظر حمایت کردند. گروه خبرگان مقاله را کامل کرده و آقای جواهر مولراژ ستون نویس روزنامه تایمز ایندیا، آن را ویرایش کرد.

از افراد زیر نیز تشکر خاص می شود.
 آقای ژایانتر او پاتیل وزیر امور داخلی دولتها هاراشترا آقای سورش پرابهو، وزیر سابق اتحادیه نیرو
 آقای سریچاندپ هیندوجا، رئیس مؤسسه هیندوجا
 آقای مینو شروف، رئیس بخش تبادل نظر کار آزاد آقای اریندام چایدهوری رئیس مرکز تحقیق اقتصادی و مطالعات پیشرفته، مؤسسه برنامه ریزی و مدیریت هندوستان

خانم کیران ناندا، IMC و مدیر IMC ERTF
 دکتر اس رک رائو، مشاور اقتصادی رئیس سابق RBI
 دکتر دی که بهانیا، مشاور اقتصادی سابق RBI
 دکتر پ ر جوشی، مدیر سابق DSP مریل لنج
 دکتر ویچی دئو محقق و دانش پروژه در مورد کاتیلیا
 آقای یوسی دیکشیت مدیر تحقیقی سابق RBI
 خانم پیا مهتانی اقتصاددان و مشاور مدیریتی
 آقای پی ن موگری، مشاور ارشد IMC
 آقای جیتندرا سنگهاوی معاون وزیر عمومی و اقتصاددان رشد IMC
 دکتر موهان متیو اقتصاددان
 خانم ساماتا دهاواد اقتصاددان
 آقای اولهاس لاتکار ناشر کتابهای الهام بخش امیا
 اتاق بازرگانی هندوستان
 تحقیق اقتصادی اتاق بازرگانی هندوستان و آموزش مؤسسه

تقدیم به استاد بزرگوار، مهربان، دل‌سوز و
فرهیخته

جناب آقای دکتر حسن دانایی فرد

که گامهای والایی را برای رشته مدیریت دولتی در
ایران برداشته اند.

مقدمه

شلیش هریبهاکتی (Shailesh Haribhakti)

رئیس سابق اتاق بازرگانی هندوستان

Anashritah karma Phalam, Karyam Karma karoti yah, Sah sanyasim cha, yogi cha, na niragnir na chakriyah.

(Bhagavad Gita، فصل 6)

کسی که به نتیجه کارها اهمیت نمی‌دهد و کار خود را فقط به دلیل آنکه موظف به انجام آن هست انجام می‌دهد و از لذت‌های زندگی چشم پوشی کرده یک عارف واقعی است نه کسی که آتش روشن نمی‌کند و وظایف خود را انجام نمی‌دهد.

لورد کریشنا، این شعر را برای توضیح اینکه هر کس باید وظایف خود را با از خود گذشتگی و خویش نیستی انجام دهد به شاگرد خود ارژونا (Arjuna) سروده است. شعر او بر این امر دلالت دارد که در عصر Kali، بر مردم بسیار مشکل است وظایف خود را انجام دهند. هدف هر کسی از کار، حفظ خانواده و اموال خود است، اما هیچ کس بدون منفعت شخصی یا لذت شخصی کاری انجام نمی‌دهد و به لذت شخصی خود اهمیت می‌دهد.

وظیفه هر انسان این است که برای رضای خود کارهایش را انجام دهد چون انسان عالی‌ترین مخلوق زمین است. انسانی که برای خشنودی همه انسانها و نه فقط برای لذت شخصی تلاش می‌کند یک Sanyasi عالی و Yogi (مرتاض) کامل است.

(برگرفته از Bhagavad Gita و نوشته شده از طرف A. C. Bhaktivedanta

(Swami Prabhupada)

از استدلال فوق باید برای انجام وظایف حکومتی نیز استفاده کرد حکومت وظیفه‌ای است که باید همگام با این ایدئولوژی انجام گیرد. قدرت حکومتی را می‌توان به جای «خدا» سازمان‌های اداری و نماینده‌های انتخاب شده را به جای «انسانها» فرض کرد. کثرت اطلاعاتی که کتاب‌های مقدس اسطوره‌ای هندی دارند و نیز ارتباط این اطلاعات به دوره معاصرها، بسیار شگفت‌انگیز است. توضیح صحیح و استفاده از اصول ارائه شده در این کتاب به ما کمک می‌کند در سالهای آتی به پیشرفت و رفاه دست یابیم.

ما امروزه با شرایطی مواجه هستیم که برخی از رهبران سیاسی برای حفظ رأی‌های موافق و تضمین ثبات موقعیت خود، هرکاری را به نفع خود انجام می‌دهند. به این ترتیب آنها نه آتش روشن می‌کنند (بخش «پیشرفت» را مطالعه کنید)، نه وظایف خود را انجام می‌دهند و نه به دیگران اجازه می‌دهند که وظایف خود را انجام دهند. قانون اساسی ما، سه ستون اصلی حکومت را به رسمیت می‌شناسد که عبارتند از:

1) پارلمان، که قانون وضع می‌کند

2) قوه قضائیه که قانون را تفسیر می‌کند

3) قوه مجریه که از هر دو سازمان اداری دایمی و گروه‌های سیاسی

انتخاب شده که قانون را اجرا می‌کنند تشکیل شده است.

قوه مجریه مهمترین شان در زمینه دموکراسی است. تاریخ پر از نمونه‌هایی است که به نفع مردم عمل نکرده‌اند در نتیجه دنیای متمدن دچار نابودی شده است. ساختار اجتماعی مستحکم و محیط اقتصادی پیشرفته به طرز حکومت بستگی دارد. خواسته همه انسانها این است که حکومت ایده‌آلی که باعث ایجاد رونق و رفاه زیادی شود داشته باشند. سوالی که باید در اینجا مورد تأکید قرار گیرد این

است که آیا می‌توان چنین دستگاه حکومتی ایده‌آلی را بوجود آورد یا نه؟

یکی از نظریه‌های قدیمی در مورد این سؤال، نظریات ویشنوگوپت (Vishnugupt) بوده است (که به کاتیلیا یا Chanakya معروف بود) (325 - 275 قبل از میلاد). کتاب او با نام آرتهاسترا (Arthashastra) ابعاد مدیریت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را به طور گسترده مورد بررسی قرار می‌دهد و قدیمی‌ترین کتاب جهان در مورد مدیریت است. کتاب آرتهاسترا در 350 قبل از میلاد توسط کاتیلیا نوشته شد. ترجمه تحت اللفظی این کلمه (Arthashastra) به معنی «کتاب مقدس ثروت» است. این کتاب شاهکار بزرگی است و شامل موضوعات مختلفی مثل کشورداری، علوم سیاسی، مبارزه نظامی، قانون سیستم‌های حسابداری، مالیات‌بندی، سیاستهای مالی، قوانین مدنی، تجارت داخلی و خارجی و . . . است. عجیب نیست که دانشمندان در طی قرن‌ها، کاتیلیا را به عنوان مغز متفکر بی نظیری که در بسیاری از زمینه‌های مختلف و خاص، ماهر بوده است معرفی کرده‌اند گفته شده است که کاتیلیا در شکست ناندای دیناستی (Nanda Dynasty) و شکست الکساندر در هندوستان زمانی که سربازان او در فکر فتح دنیا بودند تأثیر بسزایی داشته است. او به عنوان متفکر سیاسی، اولین کسی بود که برای اولین بار مفهوم «ملت» را بنیان گذاری کرد. در زمان کاتیلیا، هندوستان به قلمروهای مختلفی تقسیم شد. او همه این قلمروها را تحت عنوان «حکومت مرکزی» به یک قلمرو واحد تبدیل کرد به این ترتیب ملتی به نام Aryavartha ایجاد کرد که بعداً هندوستان نامگذاری شد. حاکمان همه دنیا در طی قرن‌ها برای ایجاد ملتی براساس ارزشهای روحانی و اقتصاد سالم از رهنمودهای آرتهاسترا استفاده کرده‌اند. با وجود اینکه هندوستان و هندی‌ها هرگز آرتهاسترا را فراموش نمی‌کنند. اما مطالعه و استفاده عملی از این کتاب، اهمیت خود را به مدت چند قرن از دست داده بود. این کتاب علاوه بر این که به عنوان یک اثر عالمانه است باید مجدداً به همه معرفی شود تا در دنیای امروز به طور عملی مورد استفاده قرار گیرد. در کتاب آرتهاسترا روش‌ها و اصول زیادی ذکر شده و هنگامی که (این روش‌ها و اصول) استفاده می‌شوند اصلاح‌ها و پیشرفت‌های زیادی حتی در مدیریت روزمره کارها و موقعیت‌ها ایجاد می‌شود.

طرز حکومت- نقش علم اخلاق

مسائل مربوط به رفتار اخلاقی از زمان‌های بسیار قدیم مورد بحث قرار گرفته است. کاتیلیا نظرات زیادی را ارائه داده است مثلاً هیچ قوانین و مقررات یا حسابرسی نمی‌تواند از رفتارهای غیر اخلاقی جلوگیری کند، بلکه برای ایجاد ثبات در علم اخلاق و راهنمایی برای به کار بستن رفتار اخلاقی، ایجاد شخصیت و عمل بر طبق ارزشهای اخلاقی امری ضروری است. رفتار اخلاقی به حفظ نظم و قانون و ایجاد ثروت که رونق اقتصادی را ارتقا می‌دهد کمک می‌کند و فلسفه و کتاب‌های مذهبی منبع ارزشهای اخلاقی هستند.

کاتیلیا در رفتار اجتماعی و شخصی از واژه «dharma» (که در کل به معنی «وظیفه» است) به درستی استفاده کرد. او ارزشهای اخلاقی مهم (dharmic) را به عنوان، «وظایف مشترک همه انسانها ahimsa- (پرهیز از آسیب رساندن به همه موجودات زنده)، Satyam (صداقت)، پاکیزگی، رهایی از بدخواهی و بدجنسی همدردی و بردباری» توصیف کرد. فیلسوفان یونانی به نام ارسطو و افلاطون، ارزشهای اخلاقی را به عنوان صفات خوب توصیف کردند و بر ایجاد شخصیت خوب انسان تأکید کرده و معتقد بودند که پس از آن (ایجاد شخصیت خوب) خودبخود

رفتار خوب ایجاد خواهد شد. ارزش‌های اخلاقی که توسط ارسطو ذکر شده عبارتند از: شجاعت، خویشتن‌داری، عدالت و دوراندیشی، سایر صفات خوب عبارتند از: درستکاری، همدردی، بخشندگی، وفاداری، صداقت و کنترل نفس. با وجودی که ارسطو بر اصول علم اخلاق خوب تأکید می‌کرد اما در مورد هیچ عملی براساس اصول علم اخلاق بحث نکرد. کاتیلیا هم در مورد علم اخلاق خوب و هم در مورد عمل ناشی از اصول علم اخلاق بحث کرده است. اما او فقط در مورد عمل ناشی از ارزش‌های اخلاقی مثل حقوق، انصاف و خدمتکاری توضیحات دقیقی ارائه داده است. او در کتاب خود نوشت «رفتار صحیح مهمتر از خوب بودن است». کاتیلیا ودا (Veda) (کتاب مقدس باستانی هند) و فلسفه‌های مختلف را عمیقاً مورد مطالعه قرار داد اما او معتقد بود که بحث دربارهٔ ایجاد شخصیت فردی ماورای محدودهٔ آرتهاسترا است. به عنوان مثال او بیان کرد یک شاهزاده «باید فلسفه و Veda را از معلمان تأیید شده در این زمینه، علم اقتصاد را از رئیس بخش‌ها (بخش‌های مختلف دولت) و علم دولت را نه تنها از نماینده‌های تئوریک علوم سیاسی بلکه از سیاستمداران حرفه‌ای یاد بگیرد». با توجه به این امر دو نتیجه بدست می‌آید: اول اینکه: کاتیلیا معتقد است که القا کردن ارزش‌های اخلاقی در یک کودک باعث می‌شود او این ارزش‌ها را بعداً در زندگی حفظ کند چه یک کارمند دولتی (سیاستمدار یا مأمور دولتی) باشد و چه بازرگان (یا حسابدار) در بخش خصوصی باشد. دوم اینکه: مینا قرارداد علم اخلاق مثل افزایش توانایی برای با وجدان بودن، غیر از منفعت شخصی به منفعت دیگران توجه کردن و خیرخواهی دیگران به عنوان مهارت‌های حرفه‌ای یادگیری، امری مهم بود.

کاتیلیا بر ایجاد جو اخلاقی در کشور تأکید کرد و برای افزایش آن، معیارهای مختلفی را پیشنهاد داد. او استدلال کرد که وجود سازمان‌های دیوان سالاری امری ضروری است چون بدون این سازمان‌ها، هیچ کاری پیش نمی‌رود اما دربارهٔ امکان فساد و مشکل کشف فساد، بسیار نگران بود. او ثابت کرد که وجود سیستم خوب دفترداری و حسابرسی ضروری است اما برای تضمین رفتارهای اخلاقی کافی نیست. به عبارت دیگر، یک روش حسابداری (مهم نیست که چقدر سالم و کامل باشد) شیوه‌های حسابداری «خشن و نادرست» را از بین نخواهد برد. کاتیلیا برخی مأموران عالی رتبه را که ممکن است (به دلیل رفتار خود) باعث ایجاد ضرر به خزانه شوند معرفی کرد. بحث فقط دربارهٔ دو مأمور عالی رتبه، نوع بینش او را نشان می‌دهد. برطبق نظر کاتیلیا، یک مأمور عالی رتبه‌ای که باعث ضرر به خزانه می‌شود ممکن است «به دلیل بدست آوردن ثروت، دانش یا حمایتی که از افراد عالی رتبه خود دریافت می‌کند» متکبر باشد. عبارت «حمایتی که از افراد عالی رتبه «دریافت می‌کند» به معنی امکان سوء استفاده از ارتباط نامناسب و بیجا با مأموران عالی رتبه است. همچنین یک مأمور عالی رتبه ممکن است حریص باشد «این رفتار، او را وسوسه می‌کند» محاسبات و ارزیابی‌های نادرست انجام دهد یا از اوزان و مقایسات یا توازن‌های غلط استفاده کند. کاتیلیا تأکید کرد قبل از اینکه شخصی به مقامی منصوب شود باید در مورد شخصیت او اطمینان حاصل کرد. توسط کاتیلیا بنیان گذاری شد (و هنوز هم بر ارزش خود باقی است) و امروزه بیشتر شرکتها ترجیح می‌دهند قبل از استخدام هر کارمند در سازمان خود از شخصیت او اطلاعاتی داشته باشند.

کاتیلیا معیارهای مختلفی را پیشنهاد داد که پادشاه باید برای اصلاح جو اخلاقی، آنها را اجرا کند. او بیان کرد «پادشاهی که از ویژگیهای شخصی ایده‌آل برخوردار است افراد دیگری را که ویژگیهای

خوب کمتری دارند با ویژگی‌های خوب تقویت می‌کند» او به گفته خود اضافه کرد «هر شخصیتی که پادشاه دارد، افراد دیگر نیز همان شخصیت را خواهند داشت» برطبق عقید کاتیلیا، پادشاه باید از طریق توانایی رهبری و نه دلیل اختیار خود از استانداردها و قوانین اخلاقی حمایت کند، از جمله توصیه‌های دیگری که کاتیلیا پیشنهاد کرد ایجاد اصول و قوانین اخلاقی بود.

این اظهار نظرهای کاتیلیا در دوره معاصر نیز صحیح هستند زیرا همانطور که در دوره کاتیلیا پادشاه مسئول ایجاد استانداردهای اخلاقی در قلمرو خود بود در دوره ما نیز مدیریت عالی مسئول ایجاد چنین امری است. وظیفه مدیران است که نه تنها قوانین رفتاری را در درون سازمان وضع کند بلکه شیوه‌هایی را تعیین کند که طبق این شیوه‌ها اطمینان حاصل کند همه کارمندان و اعضای سازمان این استانداردها و قوانین رفتاری را رعایت می‌کنند. قوانین علم اخلاق در یک سازمان باید روشی وضع شود که نه تنها اطمینان ایجاد کند همه کارمندان از قوانین و مقررات مربوطه اطاعت می‌کنند بلکه رفتار اخلاقی و درستکاری را در پیش گرفته و سیاست‌ها و شیوه‌هایی را که بر رفتار تجاری شرکت مؤثر است رعایت می‌کنند. هر کارمند سازمان باید به ایجاد و حفظ فرهنگ استانداردهای اخلاقی عالی و تعهد به پیروی از این استانداردها کمک کند و مدیران و افراد صاحب منصبی باید یک محیط کاری ایجاد کنند و کارمندان را تشویق کنند که توجه خود را به مدیریت افزایش دهند و به رضایت کارمندان توجه زیادی بکنند.

طرز حکومت- تأثیر بر جامعه

مدیریت از طریق کنترل و سیاست‌های خود باعث توسعه جامعه می‌شود. پیشرفت اجتماعی- اقتصادی، به چنین سیاست‌هایی وابسته است. ابعاد اجتماعی عبارتند از: مذهب، شهرنشینی، غذا، تفریح، دادن اختیار به زنان، اصول اخلاقی، وابستگی و حرفه شغل‌ها، معیارهای اقتصادی عبارتند از: اداره امور مالی، سیاست تجاری، سیاست مالیات، سیاست کار و حمایت از مصرف کننده هدف اصلی اجرای سیاست‌ها، ایجاد برابری، عدالت و رونق از طریق مشارکت، تمرکز زدایی، مسئولیت پذیری و اسلاید است. آرتهاسترا معیارهایی را برای سازمان‌های اداری کارا و فعال ارائه می‌دهد. کاتیلیا به مدیریت مالی کشور اهمیت زیادی می‌داد و معتقد بود که در زمان عادی و در زمان جنگ تحمیلی و بلایای دیگر، قدرت مالی کشور امری مهم است.

شایان ذکر است که کاتیلیا معتقد بود «کشور باید اقتصاد متنوع را فعالانه، به طور مؤثر، محتاطانه و بطور سودآور اجرا کند» کاتیلیا بر سودسازی و ایجاد ثروت تأکید کرد. او سودسازی از طریق کار را به عنوان طرفداری از کارگر، مورد توجه قرار داد به عبارت دیگر منظور او این بود که اگر در کار سود ایجاد نشود وقت و انرژی کارگری که کار می‌کند به هدر خواهد رفت. او معتقد بود ایجاد ثروت منجر به رفاه کشور می‌شود.

نظریه‌های ابتدایی که برنامه‌های تجاری را به خود اختصاص داده بود نظریه ارتدوکس (پذیرفته شده) بود که طبق این نظریه، تنها هدف تجارت، ایجاد سود بود. نظریه جدیدی که به همراه این نظریه روشنفکرانه تجارت مطرح می‌شود این است که علاوه بر ایجاد سود باید اطمینان حاصل کرد که ایجاد سود از طریق روش‌های اخلاقی حاصل می‌شود. امروزه مفهوم تجارت مجدداً تعریف شده است و در نتیجه هدف تولید فقط به سودسازی محدود نمی‌شود. بنابراین هدف هر صنعت تولیدی، اهمیت دادن به سود قشرهای مختلف مردم مثل سهامداران، کارگران، مصرف کننده‌ها، تهیه کننده‌ها و در نتیجه کل جامعه است.

باید بدانیم که منظور نظریهٔ روشنفکرانهٔ تجارت این نیست که سود اهمیتی ندارد یا بی نتیجه است. ایجاد سود امری مهم است چون به توسعه و پیشرفت جامعه کمک می‌کند. شرکت‌هایی مهم که ثروت ایجاد می‌کنند مهم هستند چون می‌توانند به پیشرفت جامعه‌ای که منبع درآمد خود را از آن جامعه بدست آورده‌اند کمک کنند. از سوی دیگر، کارهایی که باعث ایجاد ضرر می‌شوند زحمت کارگران را به هدر داده و بار سنگینی بر دوش جامعه و اقتصاد است. کاتیلیا به ارتباط دستمزدها با بهره‌وری معتقد بود این نظر او امروزه در دنیای شرکتی نیز تأیید می‌شود. در عصر جهانی سازی، شرکت‌ها، اهمیت بهره‌وری بالا را تأیید می‌کنند چون بهره‌وری بالا منجر به کاهش هزینه‌های بالاسری و هزینه‌های غیرضروری و در نتیجه افزایش سود می‌شود. شرکت‌ها همچنین برنامه‌های مختلف ارزیابی عملکردی را به عهده می‌گیرند تا بررسی کنند که آیا کارمندان وظایف خود را به طور موثر انجام می‌دهند و برای دستیابی به رشد مطلوب، طرح‌هایی مثل پاداش کار مرتبط با بهره‌وری برای ایجاد بهره‌وری زیاد، طرح ریزی می‌شود. کاتیلیا سیستم مالیات‌بندی به روش دقیق و برنامه‌ریزی شده را مورد بررسی قرار داد. کتاب مشهور او در مورد کشور داری (که در 300 قبل از میلاد هنگامی که امپراطوری مایوریان **Mauryan** حکومت می‌کرد نوشته شد) به خاطر مطالعه عمیق تمدن آن دوره و پیشنهادهایی که در مورد چگونگی ادارهٔ کشور به روش مؤثر و پرنتیجه به پادشاه ارائه می‌دهد واقعاً شگفت‌انگیز است. بخش اصلی ارتهاشسترا به موضوعات مالی از جمله به مدیریت مالی اختصاص داده شده است. بر طبق نظر سیاستمدار مشهوری، سیستم مایوریان تا جایی که در کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گرفت نوعی نظام اربابی دولت بود و جمع‌آوری درآمد زمین، منبع مهم درآمد را تشکیل می‌داد. دولت نه تنها بخشی از محصول کشاورزی را که معمولاً یک ششم کل محصول بود جمع‌آوری می‌کرد بلکه همچنین مالیات آب، عوارض (مالیات) دروازه عوارض جاده و عوارض گمرکی را نیز جمع‌آوری می‌کرد همچنین مالیات محصولات جنگلی و استخراج فلزات از معدن و . . . نیز جمع‌آوری می‌شد. جمع‌آوری مالیات درآمد به خوبی سازماندهی می‌شد این نوع مالیات بخش اصلی درآمد دولت را تشکیل می‌داد. مالیات بر فروش‌های کلی نیز در مورد فروش مواد وضع می‌شد و خرید و فروش ساختمان نیز جزء این مالیات بود. عمل قماربازی نیز متمرکز شده و مالیات آن جمع‌آوری شد. یک نوع مالیات که **yatravetana** نامیده می‌شد بر مسافران زائر وضع می‌شد. اگر چه از همهٔ منابع ممکن، مالیات جمع‌آوری می‌شد اما اصل مهم گرفتن مالیات این بود که از مردم سوء استفاده یا مالیات زیادی گرفته شود بلکه آنها (مردم) و همچنین کشور و پادشاه از خطرات داخلی و خارجی در امان باشد. درآمدهای جمع‌آوری شده به این روش، برای خدمات اجتماعی مثل ساخت جاده، ایجاد سازمان‌های آموزشی، ساخت روستاهای جدید و سایر فعالیت‌های مفید سودمند به جامعه مصرف می‌شد.

دلیل اینکه چرا کاتیلیا در ارتهاشسترا به امور مالی عمومی و سیستم مالیات‌بندی اهمیت زیادی داده است دور از تصور نیست. برطبق عقیدهٔ او، قدرت دولت به قدرت خزانهٔ اش بستگی دارد. او بیان کرد «از خزانه، و همچنین زمین که زینت خزانه است و از طریق خزانه و ارتش ایجاد می‌شود قدرت دولت حاصل می‌شود» و اظهار کرد که درآمد و مالیات به دلیل خدماتی که پادشاه به مردم ارائه می‌دهد و به دلیل حفاظت از مردم و حفظ نظم و قانون به او (پادشاه) تعلق می‌گیرد. کاتیلیا تأکید کرد که پادشاه تنها مالک معتقد زمین است و وظیفهٔ او این است که از آن (زمین) محافظت

کرده و آن را حاصلخیزتر و پرمحصولتر کند به این دلیل درآمد زمین به عنوان منبع اصلی درآمد به دولت تعلق می‌گیرد. بر طبق عقیده او، مالیات یک امر ضروری نبود که به زور توسط مأموران دولت گرفته شود بلکه رابطه‌ای براساس **dharma** بود و وظیفه مقدس پادشاه این بود که به دلیل مالیات جمع‌آوری شده از مردم حفاظت کند. اگر پادشاه در انجام وظایف خود کوتاهی کرد مردم می‌توانند از پرداخت مالیات امتناع ورزیده و حتی مالیات پرداخت شده را پس بگیرند. کاتیلیا به طور دقیق سیستم اجرای مالیات را در امپراطوری مایوریان توضیح داد. جالب توجه است که سیستم مالیات امروزه بسیار مشابه سیستم مالیات بندی رایج 2400 سال پیش است. بر طبق نظر کاتیلیا هر مالیاتی خاص بود و محدوده‌ای برای تعیین خودسرانه مالیات وجود نداشت. برنامه پرداخت مالیات و زمان، روش و میزان آن، از پیش تعیین شده بود. درآمد زمین در یک چهارم سهم محصول و عوارض واردات و صادرات براساس ارزش تعیین شد. عوارض واردات برکالاهای خارجی تقریباً 20 درصد ارزش آنها بود. همچنین عوارض جاده، هزینه‌های فردی و سایر مالیات‌های دیگر ثابت بود. مفهوم مالیات بندی کاتیلیا کم و بیش مشابه سیستم مالیات بندی مدرن امروزی است. تأکید کلی او بر انصاف و عدالت بود- افراد ثروتمند و مرفه باید نسبت به افراد کم درآمد مالیات‌های بیشتری پرداخت می‌کردند- دانشجویان، افراد بیمار یا کودکان از دادن مالیات معاف بودند یا مالیات‌های کمتری می‌دادند. مأموران جمع‌آوری کننده مالیات، اسناد به روز جمع‌آوری مالیات (اسناد) معافیت مالیات را نگهداری می‌کردند.

کل درآمد (مالیات) کشور از تعداد زیادی از منابع جمع‌آوری می‌شد.

کاتیلیا درآمدها و مالیات‌های زمین بر تجارت را تحت عنوان «درآمدهای مالیاتی» نامگذاری کرد. این درآمدها، مالیات‌های ثابت بودند و شامل مالیات‌های شش ماهه مثل **Padika**، **Bhadra**، **Vasantika** بودند. مالیات‌های گمرکی و مالیات بر فروش، مالیات بر تجارت و مشاغل و مالیات‌های مستقیم، مالیات بر تجارت را تشکیل می‌دادند. محصول زمین‌های کاشته شده، سودهای بدست آمده از تولید روغن، نیشکر و نوشیدنی از طریق دولت و سایر معاملات که از طریق دولت انجام می‌شدند درآمدهای غیر مالیاتی را تشکیل می‌دادند.

کاتیلیا تأکید کرد که در زمان جنگ یا مواقع اضطراری مثل قحطی یا سیل . . . ، سیستم مالیات بندی باید جدی‌تر باشد و پادشاه می‌توانست وام‌های جنگ را نیز افزایش دهد. در مواقع اضطراری مالیات زمین از یک ششم به یک چهارم افزایش می‌یافت. افرادی که به تجارت مشغول بودند (تاجران) باید مالیات‌های بیشتری را پرداخت می‌کردند. طبق یک نظریه کلی، گفته شده که ارتهاسترای کاتیلیا اولین کتاب موثق در مورد مالیه عمومی، مدیریت و قوانین مالی این کشور (هندوستان) است. نظریه کاتیلیا درباره درآمد مالیاتی و درآمد غیر مالیاتی، تأثیر زیادی بر اجرای مالیات داشت. او به پرداخت درآمدهای مالیاتی برای اداره کشور اهمیت زیادی می‌داد و تأثیر عمیق آن را در رونق و استحکام کشور خاطر نشان کرد. این کتاب، حقیقتاً کتاب بی‌نظیری است و به طور دقیق بر مهارت کشورداری از جمله مدیریت مالی و اقتصادی تأکید دارد.

حکومت مورد بررسی

Saktah karmany avidvamso, yatha kutvanti bhārata,
 Kuryad vidvams tathasaktas cikirsur loka- sangraham,
 Na buddhi- bhedam janayed, ajnanam karma- sagnam, Josayet sarva- karmani, vidvan
 yuktaḥ samacaran.

(فصل 2 Bhagavad Gita)

همانطور که یک شخص نادان وظایف خود را با هدف به نتیجه رساندن انجام می‌دهد، و به نتیجه کار اهمیت می‌دهد شخص دانا نیز ممکن است وظایف خود را با هدف راهنمایی کردن مردم به راه درست انجام دهد. تا زمانی که فکر اشخاص نادان فقط به انجام رساندن وظایف محول شده به اوست، شخص دانا نباید آنها را وارد کند تلاش خود را متوقف کنند بلکه باید از طریق تقویت روحیه معنوی در آنها، آنها را تشویق کند همه فعالیتها را به عهده بگیرند. همانطور که یکی از رهبران فن سالارها در برنامه کنونی گفته، نمی‌توان تصمیم‌گیری‌های اجتماعی- اقتصادی را در محیط سیاسی انجام داده برخی رهبران از مردم سوء استفاده می‌کنند هدف آنها حفظ رأی موافق بدون توجه به منافع دراز مدت مردم است. برای راهنمایی و یافتن اطلاعات بیشتر به Bhagavad Gita مراجعه کنید. لورد کریشنا معتقد است که برخی وظایف خود را به منظور منفعت شخصی انجام می‌دهند. او توضیح می‌دهد که این وظیفه شخص دانا است که دیگران را بدون اینکه از انجام وظایف خود بازدارد به راه درست راهنمایی کند. ویژگی یک حکومت براساس سه معیار ارزیابی می‌شود که عبارتند از:

1- مسئولیت‌پذیری

2- صداقت

3- اسلاید

یک سیستم حکومتی باید همه معیارهای فوق را داشته باشد تا به عنوان حکومت سالم و پایدار تلقی شود. از نظر تاریخی ثابت شده است که سیستم‌های حکومتی به تدریج در دوره زمانی تکامل یافته‌اند تا همه این سه ویژگی‌ها را داشته باشند. در کشورهای پیشرفته همه این (سه) ابعاد در حکومت وجود دارد.

کاتیلیا تأکید کرد که طرز حکومت باید با مفهوم مصلحت‌گرایی همراه باشد. او تأیید کرد که رفاه اقتصادی مردم و تجارت خصوصی با رفاه دولت مغایرتی ندارد. کاتیلیا برای توسعه این نظریه، اهمیت ارتقاء روش‌های تجارت آزاد و ایجاد سازمان را به وضوح توضیح داد. او ادعا کرد ایجاد ثروت، برای ایجاد رفاه کشور بسیار مهم است. کاتیلیا برای تسهیل کردن رفاه اقتصادی، کار آفرینی و شیوه‌های زیرکانه را راه‌حل مؤثری می‌دانست.

به نظر کاتیلیا شیوه‌های زیرکانه به معنی استفاده از چهار اصل *saam*، *dand*، *bhed* به عنوان وسیله‌های متفاوت و متوالی برای رسیدن به یک هدف *saam* (متقاعدسازی)، *daam* (وسوسه)، *dand* (مجازات)، *bhed* (ناهم اندیشی و اختلاف) بود. او در ارتهاشسترا، ابعاد مختلف حکومت از جمله مدیریت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را به طور مفصل توضیح داد. عقاید او از این فرضیه نشأت می‌گیرد که «منابع امرار معاش انسانها، ثروت است» او همچنین این منطبق رانتیجه‌گیری کرد که ثروت ملت، کشور و مردمش است که شغل‌های مختلف در آن انجام می‌دهند. بنابراین می‌توان ارتهاشسترا را به عنوان کتابی درباره «علوم اقتصاد» فرض کرد.

هدف از بررسی سیاستهای اقتصادی موفق بویژه از طریق کار موثر، افزایش درآمد دولت و اختصاص مازاد به خزانه دولت است. باید بین رفاه مردم و افزایش منابع (ثروت) کشور، تعادل ایجاد شود. این امر دو مورد را پیش فرض قرار می‌دهد- حفظ نظم و قانون و سازمان اداری رضایت بخش و مؤثر.

مدل‌های حکومت

در سراسر دنیا، ایدئولوژی/ مدل‌های حکومتی مختلف اجرا و مورد آزمایش قرار گرفته است: برخی از آنها عبارتند از:

1- سلطنت

2- فاشیسم

3- سوسیالیسم (جامعه‌گرایی)

4- دموکراسی

ما این ایدئولوژی‌ها را برطبق اصول کاتیلیایی بررسی کرده و براساس مسئولیت‌پذیری، اسلاید و صداقت مورد ارزیابی قرار خواهیم داد.

سلطنت شکلی از دولت است که در آن پادشاه «رهبر (رئیس) کشور» است. یکی از ویژگیهای متمایز سلطنت این است که رئیس کشور در نظام جمهوری بر مردم سلطنت می‌کند، رئیس کشور (که رئیس جمهور نامیده می‌شود) برای دوره معینی انتخاب می‌شود. امروزه، 29 سلطنت (کشور پادشاهی) در جهان وجود دارد.

از سال 1800 برخی از سلطنت‌های جهان از سلطنت دست کشیده و به جمهوری یا دموکراسی‌های پارلمانی تبدیل شده‌اند. کشورهای دموکراتیک که سلطنت را حفظ کرده‌اند با تبدیل شدن به سلطنت‌های قانونی (مشروطه) قدرت پادشاه را محدود کرده‌اند.

در سلطنت مطلق، پادشاه بر همه ابعاد کشور قدرت و اختیار دارد و ممکن است قانون اساسی در آن قبول و وجود داشته باشد یا انکار شود در حالی که در سلطنت قانونی، پادشاه به مردم وابسته است (این امر این مزیت را دارد که باعث شکست‌ناپذیری پادشاه می‌شود). سلطنت‌های پیشرفته امروزی به منظور ایجاد تمرکز و سازماندهی قدرت (و نه آموزش و ارتباط سریع) فقط در جوامعی با تکنولوژی‌های کافی وجود دارند. ساختار اقتصادی چنین سلطنت‌هایی اغلب براساس ثروت است و اکثریت مردم یا به عنوان رعیت (سرف) کشاورزی یا در سلطنت‌های خلیجی زندگی می‌کنند که در این سلطنت مدل پدر مآبانه بر مردم حکمفرماست (در حالی که مردم از نظر سیاسی زیر سلطه پادشاه هستند) و کالاهای خارجی ارزان به کشور آنها وارد می‌شود. کاتیلیا، کتاب آرتهاشترا را در دوره‌ای نوشت که سلطنت رایج بود. باید توجه داشت که کاتیلیا، بنیان‌گذار آرتهاشترا را نبوده بلکه او این کتاب را براساس کتابهای مشابه پیشین نوشته است. می‌توان متوجه شد که این مدل (سلطنت) بیشتر بر **dand**، **bhed** متکی است. در سلطنت ویژگیهای پادشاه به ویژگی سلطنت تبدیل شده‌اند. در این نوع نظام، مردم زیر سلطه یک پادشاه هستند هنگامی که مردم از حقوق خود آگاه می‌شوند. باید یا با این نوع سلطنت سازش کرده یا آن را نابود کنند.

مفهوم سازگاری این بود که ویژگی‌های مسئولیت‌پذیری، اسلاید و صداقت پذیرفته شود. به این منظور سلطنت‌های قانونی شکل گرفت. در سلطنت قانونی، به انتخاب و نظر رأی دهندگان اهمیت داده می‌شد. در

چنین سلطنت‌هایی، پادشاه به عنوان نماد تداوم و اطمینان به مردم خدمت می‌کند برخی سلطنت‌ها طبق سنت یا از طریق قانون مدون تأسیس می‌شوند در این نوع سلطنت، پادشاه قدرت سیاسی کمی دارد و اختیار و قدرت به عهده پارلمان و انجمن اجرایی است.

فاشسیم

مریام- وبستر (Merriam- Webster)، فاشسیم را چنین تعریف می‌کند: «یک نظام، انقلاب یا فلسفه سیاسی که ملت و بیشتر نژاد و از همه مهمتر یک فرد را ستایش می‌کند و دارای دولت مستبد متمرکز با رهبری دیکتاتور (استبدادی) است که انضباط خشک اقتصادی و اجتماعی اجرا می‌کند و مخالفان را به طور خشونت‌آمیز سرکوب می‌کند. در دیکشنری American Heritage، فاشسیم چنین تعریف شده است. «سیستمی از دولت متحارب که از طریق ادغام رهبری تجاری و کشوری با ملی‌گرایی جنگی، نظام دیکتاتوری اعمال می‌کند». موسولینی (Mussolini) که یکی از طرفداران مهم فاشیسم است، آن (فاشیسم) را چنین تعریف می‌کند: ایدئولوژی جناح راست که با سوسیالیسم (جامعه‌گرایی)، دموکراسی و فردگرایی مخالف است.

فاشیسم با ملتگرایی و شرکتگرایی اقتصادی شدید و رهبر دیکتاتوری و قدرتمند که ملت، کشور یا گروهی از مردم را در میان مردم و گروه دیگر، از همه برتر می‌داند توصیف می‌شود. فاشسیم، همچنین به منزله تلاش استبدادی برای اعمال کنترل بر همه ابعاد زندگی (سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) است. دولت فاشیسمی، (که با ملی‌گرایی مخالف است) خود روش‌ها و ابزار تولید را کنترل و سازماندهی می‌کند. فاشیسم از واژه صریح بی محتوای توده‌گرایی استفاده می‌کند. برای بازگرداندن ارزش گذشته خود به تلاش اسطوره‌ای توده مردم نیاز دارد و برای حفظ پیروان و اعضای فرقه باید به یک رهبر وفادار باشد.

با تحلیل این مدل از بُعد حکومتی، می‌توان فهمید که اساس این مکتب این است که گروهی بر تمام مردم تسلط و حکومت کنند. می‌توان نتیجه‌گیری کرد که صداقت، بخش مهم چنین مکتبی است. با این وجود ویژگی‌های دیگری مثل مسئولیت‌پذیری و اسلاید در این مکتب وجود ندارد. این نظام بدلیل ماهیت استبدادی آن، مایل به افراد کاری است و به دلیل نبود ملی‌گرایی، انگیزه‌های شخصی در این نوع نظام وجود دارد.

فاشیسم، به طور گسترده بر dand (مجازات) تأکید دارد. این مدل حکومتی باید به منظور تأیید مردم، هر چهار اصل را با هم داشته باشد. گرایش به یک اصل، منجر به پذیرفتن نشدن این مدل حکومتی خواهد شد. پس از شکست ایتالیایی فاشیسمی و آلمان‌نازی در جنگ جهانی دوم، واژه فاشیسم به دلیل واکنش به جنایت‌هایی که نازی‌ها بر علیه مردم انجام دادند معنی بدی پیدا کرده است. امروزه گروه‌های بسیار کمی خود را فاشیسم اعلام می‌کنند و این واژه اغلب برای توصیف افراد یا گروه‌های سیاسی استفاده می‌شود که از طریق سرکوب مخالفان، رفتار کردن به میل خود، تشویق نژادگرایی یا تلاش برای ایجاد قدرت متمرکز یا ایجاد نفرت از دشمنان کشور، به روش استبدادی یا دیکتاتوری رفتار می‌کنند. به دلیل معنی منفی این واژه، بحث‌های زیادی درباره این سؤال وجود دارد که چه دولت‌ها و نهضت‌های سیاسی به فاشیسم تعلق دارند.

دموکراسی سوسیالیست

سوسیالیسم (جامعه‌گرایی) یک ایدئولوژی درباره سیستم اقتصادی و اجتماعی است که طبق آن همه مردم جامعه، مالک ثروت کشور هستند و

منابع روش‌های تولید توسط آنها اجرا می‌شود. از مهمترین اهداف این ایدئولوژی این است که توزیع ثروت در میان همه افراد جامعه، بطور مساوی انجام می‌گیرد. ایدئولوژی‌های «سوسیالیست» بیشتر به جای رقابت اقتصادی به همکاری اقتصادی تأکید دارند، و تقریباً همه مردم این نوع ایدئولوژی را نوعی برنامه‌ریزی اقتصادی تصور می‌کنند (اما برخی و نه همه مردم، آن را برنامه‌ریزی مرکزی می‌نامند). همه مردم طرفدار، تخصیص حداقل برخی ابزار تولید (و حداقل توزیع کالاها و خدمات) به مالکیت گروهی یا همگانی هستند. نظریه فسخ اموال خصوصی در اوایل قرن نوزدهم، به عنوان نظریه مهم ارائه شد. از نظر تاریخی، ایدئولوژی سوسیالیسم، با افزایش نیروی کار سازمان دهی شده، ترقی یافت. در برخی کشورهای جهان، این دو مقوله (ایدئولوژی سوسیالیسم و نیروی کار سازمان یافته) ارتباط بسیار زیادی با یکدیگر دارند و در برخی کشورهای دیگر، این دو به دو نهضت متفاوت تبدیل شده‌اند.

این مدل (سوسیالیسم) بیشتر ویژگی‌هایی را که کاتیلیا به عنوان مدل حکومتی تصور کرده پذیرفته است. در این مدل، رفاه دولت، گروه اهمیت زیادی داشت و چون گروه مسئول اجرای مقررات بود مسئولیت-پذیری و صداقت نیز ایجاد می‌شد. در این مدل، نمایندگان از طرف مردم در حکومت وجود داشت و نیز احساس تعلق وجود داشت که بتدریج افزایش می‌یافت. با این وجود، این سیستم، اهمیت «Bhed» (اختلاف و نظر) را زیاد قبول نداشت، هر شخص به عنوان انسان دوست دارد به خاطر رسیدن به موفقیت خاص مورد تشویق قرار گرفته و پاداش بگیرد. نه تنها منافع گروه باید مورد حمایت قرار گیرد بلکه خواسته‌های تک تک آنها نیز باید مورد توجه و اهمیت قرار گیرد. در نبود چنین تشویقی‌ها، عملکرد افراد دچار مشکل می‌شود در نتیجه نارضایتی ایجاد می‌شود.

مؤسس بنیان‌گذاران هندوستان مستقل، جزئی از مدل سوسیالیست بود با تعیین شرایط و موقعیت‌های مربوط در آن دوره، چنین مدل‌هایی نیز منطقی به نظر می‌رسید مردم هندوستان در طی دو قرن حکومت بریتانیا، توانایی کارآفرینی نداشتند، همچنین در آن دوره، قابلیت استفاده از منابع ثروت برای حمایت تجارت، محدود شده بود. در نتیجه برنامه‌ریزی مرکزی و اختصاص منابع کمیاب به بخش‌های مهم، امری منطقی به نظر می‌رسید.

بنابراین در این دوره دولت مالک بیشتر امکانات تولید، شد. فرصت‌های استخدام متمرکز و برای کنترل و تنظیم کارهای خصوصی، گواهینامه صنعتی ارائه شد. برای تأیید چنین قانون‌هایی، باید بر مردم محیطی عرضه می‌شد که منجر به رشد و شکوفایی می‌گردید. با این وجود قدرت بیشتر به سازمان‌های اجرایی متکی بود. چنین تمرکز قدرتی منجر به فساد شد. استحکام و قدرت دستگاه دولتی به تدریج از بین رفت و به دلیل عدم مکانیسم‌های تفاوت بین عملکرد و غیر عملکرد، مسئولیت‌پذیری صورت نگرفت.

دستگاه دولتی باید در چنین شرایط وحشتناک اقتصادی، بازسازی می‌شد. اولین اقدام به این منظور در اوایل دهه 1990 انجام گرت. هندوستان نظام سرمایه‌داری را در شرایط بهتری شروع کرد. استراتژی حکومت، هماهنگ با نظرات کاتیلیایی طرح‌ریزی شد و bhed به عنوان استراتژی مهم برای افزایش رفاه کشور مورد تأیید قرار گرفت. سیستم ما، حالا به «اقتصاد دموکراسی مختلط» تبدیل شده است.

نظام سرمایه‌داری، تعاریف مختلفی دارد. در کاربرد روزمره به معنی سیستم اقتصادی یا سیستم اجتماعی-اقتصادی است که در آن وسایل تولید به طور خصوصی مالکیت شده و برای ایجاد شدن استفاده می‌شوند. تصمیم‌گیری‌های مربوط به سرمایه‌گذاری به طور خصوصی انجام می‌گیرند و تولید، توزیع و قیمت کالاها، خدمات و نیروی کار، تحت تأثیر نیروی عرضه و تقاضا است با وجود اینکه بیشتر مردم، کشورهای پیشرفته غربی را سرمایه‌دار می‌دانند، ولی برخی از این اقتصادها، «اقتصادهای مختلط» نامیده می‌شوند چون دارای وسایل تولید دولتی و دخالتگری شدید اقتصادی هستند.

این مدل (دموکراسی سرمایه‌دار) پایدارترین مدل حکومتی است که اخیراً مورد توجه قرار گرفته است. این مدل، مدل موفق نیز نامیده می‌شود چون کشورهایی که از این سیستم استفاده کرده‌اند به موفقیت اقتصادی بالایی دست یافته‌اند. این مدل، نقاط ضعف مدل‌های دیگر را که قبلاً بحث شد ندارد. هندوستان پس از پذیرفتن ایدئولوژی‌های مطمئن سرمایه‌داری، به موفقیت زیادی رسیده است.

برخی از ویژگیهای جامع با نظرات طرفداران و منتقدان سرمایه‌داری، تطابق دارد. این ویژگیها (که با ایدئولوژی کاتیلیا مقایسه شده است) عبارتند از:

- 1- بخش خصوصی و اموال خصوصی- تأیید اصول فرق‌گذاری (تفکیک)
- 2- تجارت آزاد- کاتیلیا بر قانون‌زدایی تجارت و ترقی سازمان‌آجرائی تأکید کرد
- 3- سود- انگیزه‌ای برای انجام دادن کارها به طور جدی
- 4- توزیع نامساوی ثروت- همهٔ موارد فوق منجر به تبعیض در توزیع ثروت و در نتیجه باعث حرص و کارآیی بیشتر می‌شود.
- 5- رقابت، خودسازماندهی و وجود بازارها (از جمله بازار کار) و تلاش برای نفع شخصی- این عوامل به حفظ ویژگیهای کیفی مسئولیت-پذیری، اسلاید و صداقت کمک می‌کند.

طرز حکومت: سطح شرکتی

ما در برنامه مدیریت و شرکت امروزی با مشکل نبود علم اخلاق تجاری مواجه هستیم. با وجود اینکه شرکت‌های پیشرفته، چارچوب اصلی «حکومت شرکتی» را توسعه داده‌اند اما این امر فقط به تکه‌ای از اسناد دیگری تبدیل شده است. برخی از کشورهای پیشرفته چند ملیتی ساختار حکومت شرکتی بسیار عالی دارند. با این وجود کاربردهای عملی این ساختارها، زیاد مورد توجه قرار نگرفته است. این امر به مشکل بسیار جدی تبدیل شده است چون شرکت‌ها، از بخش‌های مهم جامعه هستند. حکومت شرکتی مفهوم جدیدی نیست و از اوایل تمدن‌سازی در آسیا وجود داشته است. اما به دلیل تغییرات سریع در محیط تجاری مثل جهانی‌سازی، قانون‌زدایی، حذف عوامل واسطه‌ای، سازمان‌سازی و اصلاح امور مالیاتی، با مفهوم و محدودهٔ حکومت شرکتی باید مجدداً تعریف و تأیید شود.

حکومت شرکتی، فرایند یا مجموعه‌ای از سیستم‌ها و فرایندهاست که تضمین می‌کند شرکت برای ایجاد منافع همهٔ افراد، فعالیت می‌کند. سیستم‌هایی که این امر را تأیید می‌کنند عبارتند از: سیستم‌های سازمانی و سیستم‌های ساختارس، سهامداران دو دسته هستند: سهامداران داخلی (بانی‌ها و مؤسس‌ها، اعضای شرکت، کارگران و مدیران) و سهامداران خارجی (سهامداران، مشتری‌ها، وام‌دهندگان، دلالان، دستفروش‌ها، بانکدارها، جامعه، دولت و نظارت‌کننده‌ها).

طرز حکومت شرکتی به تأسیس سیستم ارتباط دارد و در این سیستم وظایف و مسئولیت‌های مربوط به ادارهٔ امور شرکتی به مدیران محول

می‌شود. حکومت شرکتی به مسئولیت‌پذیری افرادی که آن را اداره می‌کنند (یعنی سهامداران) بستگی دارد. این حکومت به اخلاقیات، علم اخلاق، ارزش‌ها، معیارهای اخلاقی و رفتاری شرکت و مدیریت آن وابسته است. مفهوم حکومت شرکتی به مسئولیت‌پذیری، صداقت و درستی مدیریت بستگی دارد. این همان اصولی است که کاتیلیا آن را به عنوان ستون‌های حکومت خوب مورد بررسی قرار داد. این سیستم، سیستم ایجاد مدیریت مسئول به سهامداران به منظور مدیریت مؤثر به نفع شرکت و حفظ اخلاق و ارزش است. حکومت شرکتی مسائلی مثل حفظ تداوم از طریق برنامه‌ریزی متوالی و پی در پی، کشف فرصت‌ها، مواجهه با مشکلات و کنترل تغییرات تجاری و تخصیص منافع در جهت حق اولویت را مورد توجه قرار می‌دهد.

در کشور ما، حکومت شرکتی با قوانین، شیوه‌ها، روش‌ها، مقررات و . . . مربوط به عملکرد شرکتی سروکار دارد. محیط سرمایه‌گذاری جهانی جدید، شرکت‌ها را وادار می‌کند از شیوه‌های جدی و سخت‌تر پیروی کنند. با این وجود تصمیم‌گیری برای اجرای حکومت خوب، یک تصمیم مدیریتی شخصی است بنابراین باید اعتماد در آن ایجاد شود. حکومت شرکتی، اساساً از دو عنصر تشکیل شده است که عبارتند از:

- روابط بلند مدت، که باید با کنترل و تعدیل، انگیزه مدیران و ارتباط بین مدیریت و سرمایه‌گذاری سروکار داشته باشد.
- روابط تجاری که مستلزم مواردی مربوط به فاش‌سازی و اختیار است.

بخش شرکت هندوستان ارتباط دهنده بوده و به ساختار قانونی و مدیریت داخلی، کنترل و اداره شرکت‌ها مربوط می‌شود. این بخش با مشکلات متعددی از جمله اجرای غیر مؤثر قوانین و قوانین غیر مؤثر اخلاقی تجاری مواجه است. اگر موارد خاص تخلف، اجتناب از پرداخت مالیات و تفرقه مدیران ثابت شود، بخش شرکتی و دولت باید فوراً به همه برنامه‌های موجود در کشور توجه و آنها را بررسی کنند تا حکومت شرکتی خوب ایجاد شود.

اصلاح کیفی حکومت شرکتی در کشور ما، براساس قوانین شیوه‌های شرکت خوب و افشاسازی اطلاعات مهم به سهامدارانی است که در موفقیت شرکت نقش مهمی دارند. این امر در زمینه تغییر مالکیت شرکت و افزایش جریان سرمایه‌گذاری خارجی، تخصیص ترجیحی سهام‌ها به مؤسسان شرکت‌ها و دادن نقش جدید به شرکت‌های سرمایه‌گذاری، مهم است و باعث مدیریت و حکومت بهتر افراد شرکت، پذیرش و اطلاعات از تعهدات مالی و قانونی و رعایت استانداردهای محیطی و زیست بوم شناختی می‌شود. سودها منافع چنین حکومتی باید به سرمایه‌گذارها، مشتری‌ها، وام دهندگان و در کل به جامعه، تعلق گیرد.

کاتیلیا، اهمیت مسئولیت‌پذیری و اسلاید را برای اداره مؤثر کشور ثابت کرد. و امروزه در جامعه معاصر، اصول حکومت شرکتی براساس مسئولیت، اسلاید، پاسخگویی و انصاف، بنیان‌گذاری شده است.

حکومت شرکتی، دارای چارچوب اخلاقی، چارچوب معنوی و چارچوب ارزش است و برطبق این چارچوب‌ها، تصمیم‌گیری می‌کند. حکومتی شرکتی در اصل از سه بُعد تشکیل شده است- اولین بُعد، اسلاید در کارها است. هر چه اسلاید بیشتر باشد امکان کمتری برای روش‌های فساد یا آسیب وجود خواهد داشت چون همه کسانی که در کار یا بازار سرمایه، سرمایه‌گذاری کرده‌اند خطرات (ضرر) و منافع کار را به طور واضح به این طریق خواهند داشت. این نوع اسلاید، فقط به شرکت‌ها و تجارت خانه‌ها محدود نمی‌شود بلکه به دولت نیز ارتباط دارد. طبق قانون حق دسترسی به اطلاعات دولت، سیاست ملی در مدیریت عمومی از فرهنگ مجرمانگی به فرهنگ افشاسازی تغییر می‌یابد. برطبق این قانون، هر

کس حق دسترسی به همه اطلاعات ثبت شده شرکتها و مؤسسه-های دولتی را دارد به جزء در موارد خاص. دومین بُعد، مسئولیت‌پذیری است که از اسلاید حاصل می‌شود چون مسئولیت‌ها باید برای عمل کردن یا نکردن مشخص شوند. در فرایند اسلاید، هر کس می‌داند چگونه به تصمیم‌ها عمل کند و تشخیص اینکه چه کسانی مقصر هستند و بر علیه آنها عمل می‌کنند کار آسانی است. سومین بُعد، حکومت خوب، ارزش دادن به سرمایه‌گذارها از نظر ایجاد ثروت، سودهای منطقی و سرمایه‌سازی بازار خوب است.

هنگامی که در بازارهای جدید، سرمایه‌گذاری انجام می‌شود، سرمایه‌گذارها می‌خواهند مطمئن شوند که نه تنها در شرکتها یا بازارهای سرمایه‌ای که به خوبی و شایستگی اداره می‌شود. سرمایه‌گذاری انجام می‌دهند بلکه می‌خواهند اطمینان حاصل کنند که اینک بازارها حکومت شرکتی خوبی دارند یا نه. به عبارت دیگر، هنگامی که سرمایه‌گذاری در سطح ملی انجام می‌شود سرمایه‌گذارها می‌خواهند مطمئن شوند که نه تنها سرمایه آنها به طور مؤثر استفاده می‌شوند و باعث افزایش ثروت می‌شود بلکه تصمیم‌گیری‌های تجاری نیز به روش قانونی یا اخلاقی انجام می‌شود. کاتیلیا در این مورد در کتاب خود ارتهاشسترا بیان کرد که باید برای اطمینان از سیستم نگاهبانی که بخش‌های مختلف را کنترل می‌کند مأموران مخفی انتصاب شوند. این امر ممکن است حسابرسی تدریجی نشود اما در این روش برخی از وظایف حسابرسی انجام می‌شود مثل بازرسی و رسیدگی به عملکردهای مختلف افراد شرکت. بنابراین نقش کمیته‌های حسابرسی در تجارت امروز اهمیت زیادی دارد.

اداره حکومت شرکتی، کاری بسیار مشکل است چون برخی شرکت‌های هندوستان به طور خانوادگی اداره می‌شود و برخی دیگر به طور حرفه‌ای، اداره تجارت خانوادگی مشکل‌تر است چون نقش اصلی را خانواده که صاحب و رئیس شرکت است بازی می‌کند. در تجارت خانوادگی، تجارت، خانواده و همه گروه مالک حکومت می‌کنند.

در تجارت خانوادگی مثل شرکت‌هایی که توسط یک خانواده، کنترل و حکومت می‌شود و تجارت‌های خانوادگی دیگر مثل مؤسسه‌ها و بنیادهای خانوادگی و سرمایه‌گذاری‌های خانوادگی، علت اصلی مشکلات سازمانی، نبود حکومت خوب و مؤثر است. حکومت خوب و کارا در تجارت‌های خانوادگی از طریق سه عامل اساسی به موفقیت دست می‌یابد که عبارتند از:

- مشخص کردن نقش‌ها، حقوق و مسئولیت‌ها برای همه اعضای خانواده
- تشویق اعضای خانواده، کارمندان و مالکان برای مسئول و وظیفه شناس بودن
- سازمان دهی و کنترل مناسب خانواده و مالک برای بحث‌های تجاری

در تجارت امروز، حمایت از سرمایه‌گذار اهمیت بسیار زیادی دارد. کمیسیون سهام و مبادلات هندوستان (SEBI)، به عنوان نظارت‌کننده مسئولیت قانونی این امر را به عهده گرفته و در صدد ایجاد حکومت خوب است تا از مشکلات و موانع قضایی جلوگیری کند. به عبارت دیگر قانون شرکت به نیاز اصلی شکل ساختار حکومت شرکتی رسیدگی می‌کند. SEBI به مفاهیم پویایی روش حکومت شرکتی توجه دارد. کاتیلیا در ارتهاشسترا می‌گوید «خوب بودن اصیل است و یاد دادن به دیگران که چگونه خوب باشند اصالت است». SEBI هم چنین هدفی دارد. در هندوستان، بحث درباره حکومت شرکتی از زمانی آغاز شد که کنفدراسیون صنعت هندی (CII) در سال 1997 قوانینی ارائه داد این

کنفدراسیون از چندین کمیسیون و نیروی کار تشکیل شده بود. اجرای قوانین شیوه‌های حکومت خوب، به آینده شرکت‌های هندوستان ارتباط دارد و برای شرکت‌های آینده مهم است. کمیسیون بیرلا با ارائه بندهای (قوانین) خاص در فهرست نویسی قرارداد که توسط SEBI توصیه شده بود به ایجاد هدف تازه در بحث حکومت شرکتی کمک کرد. کمیسیون بیرلا به تقلید از کمیسیون Narayana Murthy (که توسط SEBI تشکیل شده بود) و کمیسیون Naresh Chandra (که توسط سازمان امور شرکتی تشکیل شده بود) بر مسائل ابعاد مسئولیت‌پذیری و اسلاید در فرایند شورا تأکید کرد. گزارش کمیسیون Naresh Chandra براساس عملکرد حسابرسی و کمیسیون حسابرسی شورا بود.

SEBI برای اصلاح استاندارد حکومت شرکتی در هندوستان، بند 49 فهرست نویسی قرارداد را بازنویسی کرد. این تغییر، شرایط را در زمینه‌های شیوه‌ها و ترکیب شورا، کمیسیون‌های حسابرسی و مسئولیت‌های آن، کنترل خطر بهتر کرد و این بند برای تأیید اینکه صورتحساب‌های مالی، هیچ صورتحساب نادرست مادی یا صورتحساب گمراه کننده و یا از قلم افتادگی ندارند به CEO/CFO نیاز دارد. طبق این بند، به وجود کسانی نیاز است که کارآیی سیستم‌های کنترل داخلی را ارزیابی کرده‌اند و هر عیب و نقصی در طرح و عملکرد کنترل‌های داخلی را به حسابرسان و کمیسیون حسابرسی اعلام کرده‌اند. دلیل مهم اضافه کردن این بند خاص این است که مدیریت عالی در تصمیم‌گیری برای شرکت مسئول‌تر شود.

چارچوب نظارتی و قانونی فقط می‌تواند روش‌های موجود حکومت شرکتی را مؤثرتر سازد اما شرکت‌ها باید خود محرک باشند تا با توجه به مسئولیت‌پذیری و اسلاید، سازمان را اداره کنند و پیام شیوا و درستی را برسانند که در بلند مدت، اقدامات اجتماعی مؤثر و رفتار اخلاقی شرکت با پیشرفت حکومت شرکتی خوب همراه و هماهنگ باشد و موجب سودآوری پایدار شرکت‌ها شود.

نتیجه‌گیری

Etany api tu karmani, sangam tyaktva, phalani,

Kartavyaniti me partha niscitam matam uttaman.

(Bhagavad Gita, 18 فصل)

همه فعالیت‌ها باید بدون چشم داشت یا انتظار نتیجه، انجام شوند. این فعالیت‌ها باید وظیفه تلقی شوند. این نظر نهایی من است.

حکومت وظیفه‌ای است که باید با نهایت عشق و علاقه و با خوش نیتی انجام گیرد (اداره شود). رهبر یا حاکم باید با از خود گذشتگی، وقت خود را صرف بهسازی جامعه و مردمش بکند. همانطور که کاتیلیا گفته است:

Prajasukhe sukham rajah, prajahnam ca hite hitam,

Natmapriyam hitam rajah, prajanaam tu priyam hitam.

شادی پادشاه به شادی مردمش بستگی دارد و رفاه آنها رفاه اوست. آنچه او را فقط خوشحال می‌کند تلقی نخواهد کرد اما هر آنچه که مردمش را خوشحال می‌کند سودمند خواهد دانست.

کتاب آرتهاشترای کاتیلیا، یک کتاب بی‌نظیر هندی است که به هندوستان معاصر نیز ارتباط دارد.

دلیلی که این کتاب با وجودی که 2400 سال از نوشتن آن می‌گذرد به دوران ما ارتباط دارد نشان می‌دهد که کاتیلیا به طور دقیق هر مفهوم را توضیح داده است این امر نشان دهنده آینده‌نگری اوست.

کاتیلیا بیان کرد که پادشاه باید بر کشورش حکومت و مردمش را سرپرستی کرده و به رشد توسعه جامعه توجه کند، انجمن مدیران (هئیت مدیره) شرکتهای امروزی نیز به نفع سهامداران فعالیت می-کنند و همیشه از منافع آنها حفاظت می-کنند. مسئولیت اداره امور شرکت اگر چه به عهده مأموران اجرایی است اما انجمن مدیران است که کار را به طور منظم نظارت و کنترل میکنند. مفهوم «تئوری سازمانی» در دوره کاتیلیا طرحریزی شده است.

بنابراین در قرن 21، ثبات و رونق به ایجاد سیستمهای حکومت شرکتی قوی بستگی خواهد داشت. و باید هدف اصلاح نظام حکومت شرکتی حفظ شود. اصول حکومت شرکتی که توسط کاتیلیا ارائه شده در این فرایند به ما کمک خواهد کرد. این اصول اگرچه ممکن است نتوانند از مشکلات آینده جلوگیری کنند ولی می-توانند از ایجاد بحران جلوگیری کنند.

فهرست مطالب

- پیش گفتار
مقدمه
قدردانی
- 1- ارتهاسترای کاتیلیا: مرور کلی
 - 2- کاتیلیا به عنوان اقتصاددان
 - 3- اقتصاد بازار آزاد
 - 4- مفهومی کردن حکومت خوب
 - 5- حکومت عمومی
 - 6- کشاورزی
 - 7- تجارت خارجی
 - 8- تجارت داخلی
 - 9- امور مالی دولت
 - 10- بخش عمومی
 - 11- رئیس شکار
 - 12- مدیریت آب
 - 13- آموزش
 - 14- مسائل مربوط به هندوستان معاصر
 - 15- اظهار نظرهای پایانی
- ضمیمه:
ضرب المثلها و درس‌هایی از ارتهاسترا
فهرست مراجع

فصل 1: مرور کلی، آرتهاشترای کاتیلیا

کاتیلیا که یکی از جالبترین شخصیت‌های تاریخ هند بود در قرن سوم قبل از میلاد می‌زیست اثر مهم او یعنی آرتهاشترایکاتیلیا توسط سیاستمداران، مدیران تجاری یا دانشمندان آکادمی مورد مطالعه قرار گیرد.

در حقیقت آرتهاشترای کاتیلیا با وجود اینکه 2400 سال از نوشتن آن می‌گذرد به خاطر ارتباط و اطلاعات عمیق آن، نه تنها در هندوستان بلکه در همه جای دنیا مطالعه می‌شود. ما باید به منظور درک اهمیت واقعی این کتاب به گذشته برگردیم و فرهنگ قدیمی هندوستان را مطالعه کنیم.

کاتیلیا در کشور مقدح (Magadh) که امروز به بیجار جنوبی (Bihar) معروف است به دنیا آمد. مقدح بزرگترین ایالت در هندوستان بود. کاتیلیا (که چاناکیا یا وشینو گوپتا نیز نامیده می‌شد) در یکی از قدیمی‌ترین دانشگاه‌های جهان (دانشگاه تاکشاسیلا) (Takshasila) تحصیل می‌کرد. رشته‌هایی که در این دانشگاه تدریس می‌شد عبارت بود از علوم سیاسی، علوم دفاعی، معماری، پزشکی و رشته‌های دیگر.

کاتیلیا پس از اختلاف با فرمانروای سابق ناند، به امپراطوری چاندرا گوپتا مائورا ملحق شد. او به عنوان ماهاماتگا (Mahaamatya) (مقامی شبیه به مقام نخست‌وزیر امروزی) در امپراطوری مائورا خدمت کرد بنابراین در امور دفاعی و اجرای سیاسی تجربه‌های زیادی کسب کرد در نتیجه به دانشمندی دانا، متفکری بی‌باک، منشی لایق و سیاستمداری زیرک تبدیل شد.

پس از آن کاتیلیا از فعالیت در امور سیاسی دست کشید و کار نوشتن آرتهاشترایکاتیلیا را شروع کرد. او که دانشمند دانی بود متون قابل استفاده در مورد موضوعاتی مثل فلسفه، مذهب، سیاست و دیپلماسی را مطالعه کرد. کاتیلیا گزارش تفصیلی و تفسیری مستقل در قالب آرتهاشترایکاتیلیا ارائه داد. این کتاب از کتاب علم اقتصاد مفصل‌تر و جامع‌تر است. کاتیلیا یک گزارش تفصیلی جامعی نوشت که در مورد موضوعات دفاعی و اجرای سیاسی بود. او به این نتیجه رسید که علم اقتصاد مهمترین بعد زندگی عمومی است و اساسی را برای بقاء و زندگی انسان ایجاد می‌کند.

کاتیلیا به اموری که به دوران او مربوط بود یعنی کشاورزی، دامداری و تجارت، تأکید و توجه بیشتری کرد. او همچنین هنگام تفسیر موضوعات اجرایی به ابعاد مختلفی که بر علم اقتصاد تأثیر زیادی داشتند اشاره کرد. به این ترتیب کاتیلیا تحلیل دقیقی درباره امور مالی عمومی، مالیات بندی، هزینه عمومی، و سرمایه‌گذاری، انتصاب وزرا و سایر مأموران عالی‌رتبه و موضوعات دیگر درباره حکومت کشور ارائه داد. یکی از موضوعات جالب و خاص برای خوانندگان هندی توضیح دقیق این امر است که سرمایه‌های عمومی چگونه اختلاس می‌شوند و چنین مسائلی چگونه مهار و کنترل می‌شوند. به عنوان مثال کاتیلیا در امور کشاورزی درباره کشت، کشاورزی، معاملات تجاری بویژه معاملات محصولات کشاورزی به جزئیات دقیقی اشاره کرد. با خواندن کل کتاب می‌توان فهمید که کاتیلیا تلاش کرده است روشهایی را برای مدیریت تجاری و اقتصادی عالی ارائه دهد.

فرایند فکراقتصادی

نقش اصلی کاتیلیا در فرایند فکر اقتصادی در زمینه امور مالی عمومی مشاهده می‌شود. او با تأیید اینکه قدرت مالی کشور در دوران

عادی، دوران جنگ، زمان خشکسالی و زمانهای دیگر مهم است اهمیت زیادی به مدیریت مالی داد. کاتیلیا به هفت منبع مختلف درآمد اشاره کرد و آنها را به منابع معمولی (مثل مالیات زمین و تجارت) و منابع اضافی (مثل بهره و سود) طبقه‌بندی کرد. او در عین حال 15 بخش هزینه را ذکر کرد. کاتیلیا در حین وضع مالیات از انعطاف و عدالت به عنوان اساس مالیات حمایت کرد. او برای جلوگیری از نارضایتی مالیات دهندگان تلاش جدی انجام داد و آسایش و خوشی شهروندان اهمیت زیادی برای او داشت. به نظر می‌رسد مفهوم یارانه و معافیت و بخشودگی در زمان کاتیلیا نیز وجود داشته است. او نشان داد که این معافیت‌ها باید مدیرانه برنامه‌ریزی شده و به زنان، کودکان، دانشجویان، معلولین و افراد دیگر ارائه شود.

کاتیلیا در حین تفسیر امور مالی عمومی پیش‌بینی‌های جالب توجهی انجام داد و روشهایی را برای سرمایه‌گذاری در زمین بایر، سدها، انبارها، آبیاری و استخراج معدن پیشنهاد داد. اینکه این امر حتی امروزه نیز مشاهده می‌شود به ذکر موضوع حفاظت منابع آب در دو بودجه آخر بستگی دارد. بی‌تردید از بعد برنامه‌ریزی اقتصادی، این دارایی‌ها در زمان کاتیلیا اهمیت زیادی داشتند. لازم است این استدلال را توسعه دهیم و یک فهرست دقیق و کامل از دارایی‌های تولیدی و پر بازده در زمینه اقتصاد مدرن همانند هندوستان تهیه کنیم. پیشنهادهای کاتیلیا درباره سرمایه‌گذاری، به طور پسنیدیده با سرمایه‌گذاری‌های هندوستان تناسب داشت و در مورد این امر (سرمایه‌گذاری) می‌توان درس‌های مهمی از آرته‌اشترا یاد گرفت.

نقش کاتیلیا در مدیریت کشاورزی نیز که معتقد بود کشاورزی اساس هر اقتصادی است مهم می‌باشد. کاتیلیا خاطرنشان کرد که کشاورزی علاوه بر تهیه غذا برای تغذیه انسانها، درآمد، کار و غذا برای کارکنان ارتش کشور ایجاد می‌کند بنابراین او زمین را به عنوان مهمترین دارایی و سرمایه مورد بحث قرار داد. او یک روش‌شناسی جامعی را مورد کشت، انتخاب دانه‌ها و مهمتر از همه، پیش‌بینی وضع هوا و میزان بارندگی داشت. این روش‌شناسی 2400 سال پیش انجام شد و کاتیلیا از روش علمی در مدیریت و عملیات کشاورزی حمایت کرد.

کاتیلیا زمین‌ها را به زمین‌های غیر - قابل کشت و زمین‌های قابل کشت طبقه‌بندی کرد. زمین‌های قابل کشت فقط به منظور (گذران) زندگی به کشاورزان داده شد و کاتیلیا اعلام کرد که کشاورزان باید مالیات بپردازند. در حال حاضر، هندوستان در مورد مالیات درآمد کشاورزی که هنوز بی‌نتیجه مانده است موافق نیست. کاتیلیا دفاع منطقی درباره تصمیم خود ارائه داد. او همچنین بیان کرد که کشاورزان ثروتمند باید مالیات را به میزان بیشتری بپردازند. کاتیلیا نگهداری داده‌هایی در مورد کشاورزی را مورد استدلال قرار داد چون این امر اطلاعات لازم را برای جمع‌آوری و ارزیابی درآمد ارائه می‌دهد. او همچنین در مورد اصلاح سندهای زمین پیشنهادهای مطرح کرد. با این وجود این موضوع بحث دیگری است که باید به آن تأکید کرد چون بیشتر ایالت‌های هندوستان سندهای مناسب و حقیقی ندارند. نبود سند زمین مانع از انجام اصلاحات ارضی می‌شود. کاتیلیا خاطرنشان کرد که آبیاری باید برنامه‌ریزی شود و باید برای موجودی مایل که مسئولیت دولتی است شرایطی وجود داشته باشد. کاتیلیا می‌دانست نیاز است به شهروندان فقیر کمک کند از این رو پیشنهاد داد که باید زمین‌های بی‌مالیات به گروه خاصی از مردم اختصاص داده شود.

کاتیلیا یک کتاب فصیح و بسیار علمی در مورد اقتصاد کشاورزی نوشت. این عجیب است که او با وجودی که درباره کشاورزی که اساس

مهم زندگی و معشیت انسان را تامین می‌کند تحقیق و بررسی می‌کرد. چنین دیدگاه و پیش‌بینی بزرگی را ارائه داد.

تجارت و بازرگانی

کاتیلیا در کتاب ارتهاشترایکاتیلیا در مورد تجارت و بازرگانی نیز بحث می‌کند. تجارت چه در موارد کالاهای کشاورزی و چه در سایر نمونه‌های تولید شده در زمان کاتیلیا تحت کنترل دولت بود. عملیات تجاری توسط مدیر تجارت نظارت و کنترل می‌شد. قیمت کالاهای تجاری پس از تعهد فرایند قیمت‌گذاری و مقدورکردن حاشیه سود 5% در کالاهای داخلی 10% در کالاهای خارجی از طریق دولت، تعیین می‌شد. در کتاب کاتیلیا نه تنها در مورد واردات و صادرات کشورهای بلکه در مورد واردات و صادرات کشورهای همسایه هند نیز مطالبی ارائه شده است. کاتیلیا همراه با روش‌هایی برای تثبیت قیمت، شیوه‌هایی را نیز برای معاملات تجاری خارجی بیان کرده است. کاتیلیا به معیارها و ارزش‌های مورد استفاده برای تجارت که در آن دوره تایید شدند اهمیت زیادی می‌داد. هر چند وسیله داد و ستد در آن دوره سکه‌های نقره و مسی بود اما هر زمان نیاز بود تهاتر اعمال می‌شد. کاتیلیا پیشنهاداتی نیز در مورد توسعه و حفظ مسیرهای تجاری ارائه داد. امروزه ما درباره اهمیت گولدین کوا درلیترال هایوی (راه چهار ضلعی طلایی) صحبت می‌کنیم! باید به خاطر داشت که کاتیلیا تأکید کرده است که سود بازرگانان، مصرف‌کنندگان و دولت حاکم باید هنگام سازماندهی تجارت و بازرگانی، در نظر گرفته شود. او در همه تدریس‌هایش مفهوم دولت بهزیستی را مورد توجه قرار داد. این امر جالب است زیرا امروزه متعادل کردن سودهای مختلف برای ارائه VAT به یک مشکل اساسی تبدیل شده است.

ما در کتاب ارتهاشترایکاتیلیا مراجعی را در مورد صنعت، معدن و تولید می‌یابیم. البته نه صنعت مدرن بلکه صنایعی که در آن زمان وجود داشتند. ارجاع در صنعت پارچه که در تولید پشم، فیبر، کتان و کنف نقش داشت انجام گرفت. در آن دوره، ارابه‌های جنگی استفاده می‌شد بنابراین فعالیت صنعتی در تولید چنین نمونه‌هایی در زمان کاتیلیا وجود داشت.

کاتیلیا علاوه بر سرمایه‌گذاری سرمایه‌های دولت در معادن، پیشنهاداتی در مورد بازسازی و مرمت معادن بلااستفاده، مطرح کرد. جالب توجه است بدانید که طلا و نقره در زمان کاتیلیا نیز اهمیت زیادی پیدا کرده بود. به علاوه معادن مس، سرب، قلع و سنگ معدن آهن در آن دوره توسعه داده شدند. تولید سلاح‌های دفاعی، سکه و اجرای عملیات کشاورزی نیز در آن دوره انجام گرفت. انحصار دولتی کامل بر استخراج معدن و تولید وجود داشت و در هیچ کدام از این بخش‌ها، بخش خصوصی وجود نداشت. دولت از موقعیت فرماندهی بر عملیات دفاعی و خزانه‌داری و در نتیجه کنترل کامل بر فعالیت صنعتی کامل برخوردار بود.

سیاست کارگری و شیوه‌های HRD (توسعه منابع انسانی)

کاتیلیا توجه خود را به سیاست‌های کارگری و توسعه منابع انسانی معطوف کرد. با این وجود این امور با توجه با شیوه‌ها و خدمات دولت که توسط دولت برای استخدام وزرا، منشی‌ها و کارمندان دیگر انجام می‌شد قابل اجرا بود. به علاوه برای آزمایشات اجرایی، تثبیت دستمزد، تغییر و ظایف و ترفیع‌ها، شیوه‌های دقیقی ارائه شد. کاتیلیا با تعیین این دستورالعمل‌ها، بیان کرد که روش نیروی کار باید خوب و بدون تبعیض و در عین حال جدی باشد. با وجود اینکه

مفهوم HRD در کتاب ارباشترای کاتیلیا ذکر نشده است اما همه این دستورات عملها این تصور را ایجاد می‌کنند که کاتیلیا «توسعه منابع انسانی» را به روش دقیق مطرح کرده است. او معتقد بود که دولت بهزیستی و سیاست کارگری و روش‌های اجرایی او در مفهوم گسترده با ماهیت آن هماهنگ هستند.

کاتیلیا فرایند پیچیده انتخاب وزرا، منشی‌ها، مسئولان، حسابداران مالی، افسران اجرایی، مأموران مخفی و نمایندگان دولت را مطرح کرد. او بیان کرد علاوه بر مهارت و دانش فنی این افراد ویژگی‌هایی مثل روحیه، هوش صداقت و وفاداری آنها نیز باید به طور کامل مورد بررسی قرار گیرد. کاتیلیا روش‌هایی را برای تثبیت حقوق ارائه داد و بیان کرد که باید برای جبران زحمات افراد برتر، در حقوق آنها تفاوت قائل شد. او همچنین توضیح داد وظایف و مسئولیت‌های مأموران دولت چگونه باید تعیین شود و برای انجام ندادن وظایف چه جریمه‌هایی باید اعمال شود.

کاتیلیا از نیاز به آموزش و تعلیم کارمندان مختلف آگاه بود، او راهنمایی‌های دقیق و مفصلی درباره آموزش و آشنایی شاه و وارث او با موضوعات مختلف مربوط به اداره و دفاع، ارائه داد.

موضوع HRD در هندوستان اهمیت زیادی دارد. نظام اقتصادی جدید با تأکید بر جهانی‌سازی انتخاب روش مناسب HRD را امری ضروری میدانند. از کتاب ارباشترای کاتیلیا در مورد اینکه HRD چگونه می‌تواند به راحتی در شرایط اقتصادی رایج موجود در هندوستان حکمفرما باشد مطالب زیادی را می‌توان یاد گرفت.

حکومت

برما لازم است مفهوم حکومت را آنطور که کاتیلیا توضیح داده بدانیم. او حکومت را در زمینه دولت سلطنتی نوشت و اصول ذکر شده او با توجه به حکومت چین دولتی بود. CEO دولت، King (پادشاه) است و کاتیلیا وظایف، سابقه و موقعیت عالی پادشاه را به طور دقیق در همه موارد مربوط به دولت توضیح داد. کاتیلیا یک برنامه روزانه جامعی را توصیه کرد و آن را از اول صبح تا آخر شب به هفت مرحله تقسیم کرد تا وقت پادشاه به طور موثر به اداره مؤثر کشور صرف شود. طبق گفته‌های کاتیلیا، پادشاه باید دارای اطلاعات فلسفی، اطلاعاتی درباره کتاب‌های آسمانی قدیمی، اطلاعات اخلاقی سیاسی، دیپلماسی و اقتصادی باشد. کاتیلیا درباره حکومت خوب توضیح داد که پادشاه چنین حکومتی باید قانون و عدالت را اجرا کند. او گفت که پادشاه قاضی نهایی و منبج عدالت است. در کتاب ارباشترای کاتیلیا، طبقه‌بندی موضوعات قانونی به دو نوع جنایی و مدنی مشاهده می‌شود. او بر طبق مدارک، شیوه‌ها و شاهدین، روش‌های مهمی را برای اجرای عدالت ارائه دارد. کاتیلیا با وجود اینکه ادعا می‌کرد مجازات‌ها باید عادلانه و قانونی و متناسب با جرم مرتکب شده باشند شدیداً به داندنیتی (Dandniti) معتقد بود.

کاتیلیا در مورد اجرای سیاسی دولت، تفسیری کاملی را برای اینکه این امر (اجرای سیاسی) چگونه به طور مؤثر انجام گیرد ارائه داد. او درباره دفاع از مرزهای کشور، حفاظت از پادگان‌ها (قلعه‌ها) و روشی که طبق آن از تهاجم دشمن جلوگیری شود دستورات عملها و آموزش‌هایی ارائه داد. کاتیلیا وظایف به روز و پیشرفته‌ای را که توسط شاهزادگان، وزرا و سایر مأموران دولتی انجام می‌شود توضیح داد. او همچنین برای توسعه و استحکام موقعیت دولت اهمیت زیادی قائل بود. کاتیلیا فکر خود را به وظیفه یکپارچگی و ادغام امپراطوری مائوریا (Maurya) با رژیم متحد

اصلی و دستیابی به این اهداف، معطوف کرد. او کاملاً می‌دانست این وظیفه چگونه انجام می‌شود. کاتیلیا به نتیجه نهایی معتقد بود از این رو درباره شیوه‌های استفاده شده حساس نبود. او در زندگی شخصی خود طرفدار معیارهای اخلاقی و معنوی بود. با این وجود در پیشنهاد روش‌های خوب یا بد و در به انجام رساندن اهداف دولت رک و صادق بود. در حقیقت بیشتر دانشمندان از این اخلاق او انتقاد کرده‌اند. بعد دیگری از حکومت خوب که توسط کاتیلیا توضیح داده شده است به اختلاس سرمایه‌های دولت مربوط است. کاتیلیا یک فهرست کاملی از روش‌های مبهمی را که برای اختلاس سرمایه‌ها و سایر تخلفات مشابه استفاده می‌شد تهیه کرد. او توضیح داد چک‌ها و موجودی‌ها چگونه باید برای بررسی تخلفات اجرا شوند. این توضیح شاید از مهمترین توضیحاتی باشد که می‌توان از مدیران هندوستان یاد گرفت. شناسایی شیوه‌های رشوه‌خواری و پیشنهاد راه‌حل‌های دقیق و قانع‌کننده و مجازات‌هایی در مورد ارائه چنین شیوه‌هایی، ضروری‌ترین وظیفه و مشکلی است که هندوستان با آن مواجه است. در راه‌اندازی و تنفیذ ماشین‌آلات و دستگاه‌های نیز می‌توان از کتاب آرتهاشترای کاتیلیا و بویژه از این بعد استفاده کرد.

ارتباط آرتهاشترای کاتیلیا

درک و شناخت عمیق آرتهاشترای کاتیلیا، آموزش‌های مهمی را نیز در دوران معاصر ارائه می‌دهد. با وجود اینکه شرایط رایج در دوره کاتیلیا با شرایط دوره ما کاملاً متفاوت است اما روش‌های او کاربرد عمومی دارد. او از طریق استراتژی سازی زیرکانه و مبتکرانه برای رسیدن به موقعیت در هر شرایطی، مسیری را برای موفقیت اقتصادی ترسیم کرد. کاتیلیا تأیید کرد که ایجاد ثروت برای ایجاد رفاه دولت امری مهم است. او برای ایجاد، حفاظت و حمایت از ثروت ملی، شیوه‌های مناسبی را طرح ریزی کرد. توضیح خاص کاتیلیا در مواردی مثل خزانه‌داری و امور مالی عمومی، سرمایه‌گذاری در دارایی‌های تولیدی، شیوه‌های کشاورزی و دامداری و تجارت و بازرگانی بسیار مفید و به این دوره ارتباط دارد.

این شیوه‌ها باید به طور مناسب با محیط اجتماعی و سیاسی رایج و همچنین با تکنولوژی‌های پیشرفته سازگار شوند. کتاب آرتهاشترای کاتیلیا علاوه بر این موضوعات خاص، به عنوان نمونه حکومت خوب مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کاتیلیا به غیر از اصول کلی حکومت، روش‌هایی را برای اجرای قانون و عدالت ارائه داد. جامعیت این روش‌ها از تأکید او بر روش‌های مورد نیاز برای اجرای اصول، ناشی می‌شود. مفهوم نتیجه‌گرایی او در مورد حکومتی باید علاوه بر محققان توسط سیاستمداران و مدیران پذیرفته شود.

هندوستان از گنجینه‌های غنی از اطلاعات یعنی کتای‌هایی مثل آرتهاشترای و کتاب‌های دیگری که در طی چندین قرن محافظت شده، بهره‌مند شده است. امروزه مدیران اقتصادی با کاربردهای مناسب در عرصه‌های مختلف اقتصادی از روش‌های کاتیلیا استفاده زیادی می‌کنند. تأکید کاتیلیا بر برتری مدیریت تجاری و اقتصادی به محیط جهانی امروز مربوط است.

فصل 2: کاتیلیا به عنوان اقتصاددان

در کتاب آرتهاسترای کاتیلیا چندین نظریه و مفاهیم اقتصادی وجود دارد که با تئوری پیشرفته اقتصاد تشابهاتی دارد. بیشتر تئوری‌های اقتصادی کاتیلیا به جای اینکه صریح باشند غیر صریح هستند این امر قابل درک هست زیرا کاتیلیا کتابی در مورد علم اقتصاد آنطور که ما امروزه درباره آن (علم اقتصاد) می‌دانیم ننوشت نظرات اقتصادی که در آرتهاسترا ارائه شده برای اقتصاددانان نوین جدید و ناآشنا نیست اما چیزی که جالب است این است که کاتیلیا این افکار را از 2400 سال پیش توسعه داده است. برخی از نظریات مشابه از این دوره کشف و مجدداً بیان شده‌اند. شاید بتوان کاتیلیا را «پدر علم اقتصاد در هندوستان» نامید! اگر شخصی افکار و اندیشه‌های او را در مورد سیاست‌های تجاری داخلی مطالعه کرده باشد می‌داند که او روابط بین تقاضا و عرضه را در تعیین قیمت تشخیص داده است. او حتی درباره تخمین تقاضا و کنترل عرضه نیز مطالبی نوشته است. طبق گفته او، پادشاه نباید قیمت محصول را بدون توجه به تقاضا و عرضه آن، به میل خود تعیین کند. با این وجود امروزه (بیشتر در موارد اجتماعی) قیمت محصولات خاص بطور اختیاری تعیین می‌شود که بر زمینه‌های دیگر و بویژه زمینه‌های مالی تأثیر دارد. به عنوان مثال نفت سفید به دلایل اجتماعی یارانه داده می‌شود چون سوخت ارزانی است. این یارانه توسط دولت و شرکت‌های دولتی نفت ارائه می‌شود. با این وجود این یارانه به عنوان جایگزین برای گازوئیل مورد سوء استفاده قرار گرفته و به محیط زیست آسیب می‌رساند.

کاتیلیا از مفهوم «قیمت عادلانه» طرفداری کرد. «قیمت عادلانه» به منظور ارائه پاداش به افراد تجاری با دادن پنج تا ده سنت سود به خاطر عملکردهای آنها، طراحی شد. هنگامی که تجارت دولتی با تجارت خصوصی رقابت می‌کرد تضاد منافع امری مشخص و واضح بود. کاتیلیا پیشنهاد کرد برابری در قیمت حفظ شود طوری که بخش خصوصی مورد حمایت قرار گیرد او نشان داد که نمی‌توان قیمت اختیاری را بدون توجه به هزینه تولید، نسبت عرضه به تقاضا، سطح سود منطقی و . . . از موارد ذکر شده بالا اعمال کرد. هنگامی که فراوانی کالا وجود داشت از دولت (به نام مقام دولتی پنیاد بیاسکا (panyadhyaksa)) انتظار می‌رفت مداخله کرده و فروش آن کالا را مرکزیت دهد تا قیمت کاهش نیابد. ظاهراً کل عرضه خریداری می‌شد و فروش آن به قیمت ثابت از طریق نماینده دولت انجام شد. طبق همه موارد بیان شده در کتاب مشخص می‌شود که تعادل منطقی بین منافع دولت، منافع تاجران و مصرف کنندگان وجود دارد. با این وجود غالباً منافع مصرف کنندگان در اولویت قرار می‌گیرد. پنیادبیاسکا باید در تعیین ارزش کالاهای مختلف ماهر باشد و همیشه با موقعیت تقاضا و عرضه کالاهای مورد نظر به روز شود هر نوع تضاد قیمتی که توسط گروه‌ها و انجمن‌های بازرگانان اعمال می‌شود از طریق گرفتن جریمه های سنگین منع شده است.

تجارت خارجی

کاتیلیا قبل از کشف مزایای سازمان تجارت جهانی، مزیت‌های تجارت خارجی را بطور کامل فهمید و آن را ترویج داد. او پیشنهاد داد باید به منظور مطالعه بازارهای خارجی و تعیین اینکه کدام کالاها را می‌توان بطور سودمند وارد و صادر کرد کارشناسانی اعزام شوند. او واردات را تشویق کرد اما متوجه شد که این امر تجارت یک طرفه نخواهد بود بنابراین پیشنهاد داد تعادل بین واردات و صادرات باید در دراز مدت حفظ شود. کاتیلیا ترس از تجارت خارجی را که

تاجران پس از او نشان داده بودند نداشت. او بیان کرد قبل از اینکه قرارداد تجاری موقتی بسته شود این قرارداد باید به نفع همه کشورهای مورد نظر باشد یقیناً این امر اصلی است که مبنای قراردادهای تجارت مدرن بین کشورها می‌باشد و باید نفع و سود قیمتی وجود داشته باشد. بنابراین به نظر می‌رسد امکان افزایش مصرف و انگیزه سود عوامل مهمی در تأیید تجارت خارجی هستند. با این وجود تجارت خارجی (و نه هر کالایی که وارد یا صادر شود) تنظیم و سازمان دهی شد. کاتیلیا سیاست‌های کلی و سیاست‌های خاص را بر طبق همه ابعاد تجارت وضع کرد که بسیار پیچیده و مدرن می‌باشند.

سیاست تجارت

دولت در بررسی و تحلیل «دسترس به بازار» نقش مهمی دارد. کاتیلیا نقش دولت را در این مورد در بررسی بازارهای خارجی یعنی تحلیل قیمت و تقاضا، هزینه‌های گمرکی و حمل و نقل مورد بررسی قرار داد و اطلاعات بازار مشابه خلاصه اطلاعات بخش‌های سیاست تجارت مدرن در کشورهای مختلف است.

مدیر برای اثبات ارزش محصول داخلی در مقایسه با ارزش محصول خارجی که در تهاثر بدست می‌آید (از طریق محاسبه) مشخص خواهد کرد که آیا پس از جمع آوری پرداخت‌ها (به پادشاه خارجی) مثل عوارض عبور، جاده، انتقال، مالیات قابل پرداخت در محل‌های نظامی، هزینه‌های عبور از رودخانه (فری)، قیومیت به تاجر و همکاران او و دادن سهم کالاهای تجاری قابل پرداخت به پادشاه خارجی، حاشیه سود چپی وجود دارد یا نه. به نظر کاتیلیا جمع آوری اطلاعات و همکاری متقابل در فعالیت‌های تجاری امری ضروری بود. او با جمع آوری اطلاعات درباره معاملات در شهرهای تجاری سواحل رودخانه کالاهای تجاری را به بازارهای پرسود انتقال داد و از انتقال این کالاها به بازارهای کم سود جلوگیری کرد.

خطر و عدم اطمینان

کاتیلیا سطح خطر و عدم اطمینان را به سطح سود و منافع ارتباط داد. او خاطرنشان کرد که سطح بالای خطر و عدم اطمینان باید با احتمال دریافت سود یا منافع بیشتر جبران شود به عنوان مثال او پیشنهاد داد سود مجاز در واردات دو برابر بیشتر از سود مجاز در کالاهای داخلی باشد. خطر مربوطه دلیل مهمی برای مقدر کردن 10 درصد سود برای کالاهای وارده و 5 درصد سود برای محصولات داخلی بود. این امر به این دلیل بود که نه تنها واردات به محدود کردن سرمایه زیاد نیاز دارند بلکه همچنین به دلیل خطر دزدیده شدن کالاها در هنگام حمل و نقل بود.

کاتیلیا با نشان دادن درک مناسب از خطر و پاداش تحلیل خیلی دقیقی از ساختارهای میزان بهره و اهمیت داشتن ساختارهای صحیح میزان بهره و مکانیسم‌های باز نشانی بدهی ارائه می‌دهد. او برای ساختارهای مختلف میزان بهره، بخش‌های مختلف اقتصاد را توضیح می‌دهد. او بیان کرده هر ماه در هر درصد، پنج panas سود تجاری، در بین تاجران جنگل‌ها دو panas و در بین تاجران دریا وجود 20 panas رایج است. به طور واضح با تأیید اینکه معامله مخاطره آمیزتر است هر چه بهره بیشتر باشد خطر بیشتری وجود خواهد داشت. کاتیلیا معتقد بود که دولت باید بر فعالیت‌های تجاری که بر رفاه عمومی کشور تأثیر می‌گذارند نظارت داشته باشد یعنی «ماهیت معاملات بین بدهکار و بستانکار که بر رفاه دولت بستگی دارد باید همیشه به دقت بررسی شود».

این نظریه مشابه سیستم‌های مدرن «مراقبتی» است که فعالیت‌های تجاری را نظارت می‌کنند (بانک‌های مرکزی، انجمن‌های بورس و اوراق بهادار، . . .) و امنیت و قانونیت به آنها می‌دهند تا محیط تجاری نیرومندتر شود.

کاتیلیا برخلاف ارسطو که اعمال بهره‌بر و ام‌ها را غیر عادلانه می‌دانست ساختاری از قیمت‌ها را بر اساس نوع وام، عوامل تأثیرگذار بر میزان سود، روش‌های محاسبه بهره و شرایطی که بهره از طریق وام دهنده‌ها وصول نمی‌شود طرح ریزی کرد. میزان بهره در زمان کاتیلیا بر طبق دو عامل (خطر مربوطه و بهره‌وری پول قرض گرفته شده) در هر ماه از $1/25$ تا 2 درصد متغیر بود. میزان بهره بر وام‌های (با وثیقه) تضمینی برای نیازهای شخصی مثل دادن هزینه‌های ازدواج در $1/25\%$ هر ماه در قسمت پایین تر طیف بود. این نرخ برای تجارت بیشتر بود. در مورد تجارت داخلی معمولی، نرخ بهره هر ماه پنج درصد بود اما برای تجارت محصولات جنگلی این نرخ دو برابر بود. تاجرانی که به نواحی جنگلی مسافرت می‌کردند بیشتر در معرض خطر حیوانات و سارقان بودند با این وجود تجارت محصولات جنگلی سودآورتر بود. بیشترین نرخ 20 درصد در ماه به کسانی پرداخت می‌شد که تجارت خارجی انجام می‌دادند این نوع تجارت پرمخاطره‌ترین اما پردرآمدترین تجارت محسوب می‌شد. امروزه بانکداری خارجی در اندیشه چنین نرخ‌هایی هستند.

نرخ بهره در وام‌هایی که توسط گروهی از افراد استفاده شده و نه یک نفر، بیشتر بود. تصور می‌شود هنگامی که گروه درگیر بهره‌مستک هستند سنگینی این مسئولیت بر دوش یک نفر نخواهد بود. به علاوه گروه معمولاً در پرداخت بهره بیشتر در موقعیت بهتری قرار داشتند چون با پروژه‌های بزرگتر با امکان سود بیشتر مثل تجارت خارجی سروکار داشتند. بستانکارها نمی‌توانستند بهره‌ای را که توسط دولت تأثیر نشده مطالبه کنند. همچنین گروه خاصی از افراد به دلیل ناتوانی در پرداخت بهره (بیماری یا ورشکستگی) یا به دلیل ماهیت کارشان (دانشجو) از پرداخت بهره معاف بودند (که امتیازی بود) اما طبق فرایند قانونی این بهره باید توسط شخصی پرداخت می‌شد. کاتیلیا بهره‌ها را به پنج نوع بهره طبقه‌بندی کرده است که عبارتند از: بهره مرکب، بهره دوره‌ای، بهره تصریحی، بهره روزانه و استفاده از کالای وثیقه‌ای، در حقیقت نظریه ارائه بهره به عنوان درصد، در هندوستان بدعت‌گذاری شد. بنابراین سیستم بهره کاتیلیا کاملاً پیچیده، مفصل و پیشرفته است.

دستمزدها

کاتیلیا در تعیین دستمزد برای کارمندان دولت از سه معیار استفاده کرد. او ثابت کرد که دستمزدها باید بقدری زیاد باشد تا وفاداری کارمندان عالی رتبه حفظ شود، تلاش و کارآیی مورد نیاز ایجاد شود و موقعیت نسبی شغل آنها نیز حفظ شود. او توصیه کرد که جمع صورتحساب دستمزد دولت نباید بیشتر از یک چهارم درآمد آن باشد. کمیسیون مالی در مورد دستمزدها تلاش‌های خوبی انجام داده است.

کاتیلیا در تعیین دستمزدها در صنایع خصوصی، از عوامل مختلفی مثل کیفیت و کمیت کار، ارزش بازار محصول نهایی، ارزش بازار داده‌ها و . . . استفاده کرد. دستمزد در بین صنایع براساس مهارت و تکنولوژی مورد نیاز و در صنعت براساس کیفیت و کمیت کار انجام شده متفاوت بود. برای اضافه کاری‌هایی که در زمان تعطیلات انجام می‌شد دستمزدهای بیشتری پرداخت می‌شد. بازار کار کاملاً رقابتی

بود. کسانی که نمی توانستند رقابت کنند به نیروی کار بیکار و بی تجربه با دستمزدهای بسیار کم ملحق می شدند. مفهوم دستمزد قراردادی نیز وجود داشت. کمیت و کیفیت کار انجام شده برای مجموع دستمزدهای مشخص تعیین شد. بررسی کلی صنایع که توسط کاتیلیا توضیح داده شده، گرایش به سمت تخصص‌گرایی و استفاده از دستگاه های مکانیکی را برای اصلاح کیفیت و کمیت بازده کار، نشان می دهد. در کتاب ارتهاشسترا، برای تنظیم سیاست دستمزد براساس شناخت واقعی عوامل اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، تلاش‌های دقیقی صورت گرفته است. سیاست مورد نظر باید عادلانه و با منافع دولت به عنوان سرمایه دار متناسب باشد. به نظر کاتیلیا دولت طرفدار قانون کارگران و دستمزد کشاورزان، تاجران و صنعتگران است. هدف سیاست پیشنهاد شده در کتاب ارتهاشسترا این است که تعادلی را بین منافع طرفین مورد نظر ایجاد کند. کاتیلیا ثابت کرد که اگرچه دولت بر موقعیت امتیازدار انحصارگر معتقد است ولی باید برای استفاده صحیح از منافع با بخش خصوصی همکاری کند. به علاوه بخش خصوصی قوی، منبع قدرت دولت است.

پول و بانکداری

در اقتصاد کاتیلیا، محدودیتی در عرضه پول وجود ندارد. به نظر می رسد عرضه و تقاضا بدون دخالت دولت تأمین می شوند. ظاهراً محدودیت در عرضه پول ناشی از قابلیت دسترسی به طلا و نقره (دو فلز مهم که در ساخت سکه استفاده می شوند) است. در ساخت سکه، طلا (برای سکه های طلا) و نقره (برای سکه های نقره) باید با نسبت مشخصی از آلیاژهای دیگر، با یکدیگر ترکیب شوند. هر شخص می توانست طلا یا نقره خود را به جای حق الزحمه، در ضرابخانه، دولت به سکه تبدیل کند. در معاملات سکه‌هایی با ارزش‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفتند. به نظر می رسد عرضه پول برای کنترل فعالیت‌های اقتصادی استفاده نشده است.

کاتیلیا نظریه سیستم بانکداری اصولی را که پول صنف ها و صنعتگرها را امانت نگه می داشت مورد بررسی قرار داد. او توصیه کرد که بانکدار باید شناخت صحیحی از کار و صنعتگرها داشته باشد و باید قابل اعتماد و فردی از طبقه اجتماعی مناسب باشد. در واقع بانکهای پیشرفته همه این وظایف را انجام می دهند یعنی آنها باید در جامعه ای که تجارت انجام می دهند اطمینان و اعتماد ایجاد کنند و شناخت درستی از بازار داشته باشند تا بتوانند موفق شوند. کاتیلیا نظر خود را چنین بیان می کند «افرادی که از آنها انتظار می رود مردم را از رنج و بدبختی نجات دهند کسانی هستند که به صنعتگران آموزش می دهند با سپرده‌هایشان ایجاد اطمینان می کنند، پس از طراحی و برنامه ریزی خود، کار هنرمندان‌ه‌ای را طرح ریزی می کنند و کسانی که مورد اطمینان صنف‌های صنعت گران قرار گرفته اند می توانند سپرده‌های آنها را دریافت کنند. این اصناف می توانند هنگام تنگدستی و مضیقه سپرده های خود را تحویل بگیرند» عمق فلسفه واقع گرایانه کاتیلیا که تأیید کننده تلاش او در کتاب ارتهاشسترا هست انسان را به شگفتی وا می دارد. کاتیلیا اگرچه در مورد خود علم اقتصاد کتابی ننوشته است اما هنگامی که در قرن سوم قبل از میلاد به اداره امور کشور پرداخت نظریات اقتصادی زیادی را بیان و تأکید کرد. از آن پس بسیاری از افکار اقتصادی او توسط فیلسوفان و اقتصاددانان مشهور کشف و تأیید شد. کاتیلیا باید به جایگاه واقعی خود در میان اقتصاددانان مشهور برسد.

فصل 3. اقتصاد بازار آزاد

کاتیلیا معتقد است که دولت در بازار نقش تنظیم کننده را دارد. این نظریه از روش واقعی در اقتصادهای رایج بازار آزاد که در آن دولت انتظار می‌رود سازمان‌های مورد نیاز برای انجام فعالیت‌های اقتصادی مؤثر ایجاد کند تفاوت زیادی ندارد. در این فصل در مورد مفهوم اقتصاد بازار کاتیلیا، چگونه دولت‌ها می‌توانند نقش تسهیل‌گر را بازی کنند، نیاز به ایجاد سازمان برای عملکرد مؤثر سیستم بازار و منافع مصرف‌کننده چگونه از طریق جلوگیری از روش‌های نادرست تجارت حفظ می‌شود بحث می‌کند. همه این موارد به یکدیگر ارتباط دارند و مصرف‌کنندگان امروزی با این موارد مواجه هستند کاتیلیا در طرح ریزی جزء به جزء روش کنترل هر جنبه از فعالیت اقتصادی دقیق بود با این وجود توضیح او در مورد کنترل، منضبط کردن و پربازده کردن فعالیت‌های اقتصادی مختلف به منظور رفاه اقتصادی بیشتر دولت بود. کاتیلیا بیان کرد که رفاه دولت باید با رفاه مردم آن متناسب باشد. او روش‌هایی را برای تنظیم تجارت خارجی، تجارت کشاورزی و تجارت غیر کشاورزی داخلی، ارائه داد.

سیاست‌ها و ساختار دستمزد معین بر طبق محصول تولید شده ایجاد شد. به منظور جلوگیری از سوء استفاده از کارگر یا اختلال در تولید توسط کارگران، روابط کارمند و کارفرما کنترل شد. دولت تضمین کرد که به همه تعهدات قراردادی بین کارمند و کارفرما عمل شده است چون این امر به نفع دولت خواهد بود که تولید متوقف نشود. تولید و بازده کار نباید در محل اصلی فروخته می‌شد و فقط باید در مکان‌های معین بازار فروخته می‌شد تا مقررات قیمت محصولات با روش سازمان یافته‌ای به کار رود. دولت قیمت محصولات را براساس تخمین عرضه و تقاضا تعیین کرد. قیمت طوری تعیین شده که برای تجارت داخلی سود 5% و برای تجارت خارجی سود 10% در نظر گرفته شود. در صورتی که قیمت پیش تعیین شده ثابت نبود دولت باید عرضه را کنترل می‌کرد. دولت همچنین سرمایه عمومی اجتماعی را تأمین می‌کرد و مالیات تشویقی به تاجران می‌داد تا به طور سودآور فعالیت کنند از نظر ثنوری دولت بر همه ابعاد فعالیت‌های اقتصادی کنترل کامل داشت و در عمل دولت رشد تجارت خصوصی را مقدور و حتی تشویق می‌کرد. ثابت شده است که ثروت دولت به ثروت مردم بستگی دارد از این رو دولت نمی‌تواند ابتکارات فرد را در تولید و سود سرکوب کند. با وجود اینکه رفاه اقتصادی افراد و تجارت‌های خصوصی با رفاه دولت مغایرتی نداشت، اما کاتیلیا همه فعالیت‌های اقتصادی، اجرایی، سیاسی، قانونی و اجتماعی را برای قدرتمند کردن دولت سازماندهی کرد. همانطور که در پاراگراف بالا نیز گفته شد اگرچه کاتیلیا نقش نظارتی دولت را در انجام فعالیت‌های تجاری بسیار مهم می‌دانست اما او قبول نداشت که دولت در متمرکز کردن و برنامه ریزی کردن فعالیت‌های تجاری نقش داشته باشد. کاتیلیا کنترل قیمت، تولید یا کمیت کالاهای مصرف‌کننده را لازم نمی‌دانست. او بیان کرد هنگام فروش کالاهایی که بطور مکرر تقاضا می‌شوند محدودیتی وجود نخواهد داشت و این کالاها مغایر با متمرکز سازی نخواهند بود.

دولت به عنوان تسهیل‌گر

دولت کاتیلیا معتقد است باید معاملات را تسهیل کند و همچنین تنظیم ماهیت معاملات را برای افزایش رفاه دولت امری مهم می‌دانست. کاتیلیا به خاطر تسهیل فعالیت‌های اجتماعی، از طریق حفاظت از صنعتگران (اصناف) و منافع تجاری آنها، بر «از بین بردن

مشکلات» جامعه تأکید کرد. در دولت کاتیلیا «افرادی که در صد پایین آوردن کیفیت کار صنعتگران، جلوگیری از درآمد آنها و یا مانع از خرید و فروش آنها (صنعتگران) بودند» باید مجازات می شدند.

کاتیلیا با تعیین جایگاه مهم محیط تجاری و هزینه های معاملات در ادبیات معاصر (درسیاست عمومی، علوم سیاسی و علم اقتصاد) بر مشکلات اقتصادی که به مشکلات جدی دولت جدید تبدیل شده اند تأکید کرد. بنابراین تأکید کاتیلیا بر دولت به عنوان تنظیم کننده بسیار جالب توجه است. او از تجارت آزاد طرفداری کرد و معتقد بود که دولت باید برای حفاظت و ترویج فعالیت های تجاری مکانیسم های را بوجود آورد او در عین حال از موقعیتی که دولت باید در انجام تجارت نقش اصلی داشته باشد حمایت کرد. در سیستم کاتیلیا وزارت بازرگانی به عنوان تسهیل گر نقش مهمی داشت. وزارت بازرگانی همچنین در سیاست تجارت و سیاست تجاری داخلی نیز نقش های زیادی داشت.

مدیر بازرگانی تقاضا یا نبود تقاضا و افزایش یا کاهش قیمت کالاهای مختلف را که ممکن است محصولاتی تولید شده از زمین یا دریا باشند. و اینکه کدام کالاها از طریق زمین یا دریا تولید می شوند و همچنین زمان مناسب برای توزیع، متمرکز سازی، خرید و فروش کالاها را تعیین می کند.

ایجاد سازمان

نظریه کاتیلیا درباره ایجاد سازمان برای دولت ها و بازارها و تأکید او بر آنها مشابه نظریه های امروزی است، کاتیلیا معتقد بود که تنظیم استانداردهای داخلی و سازمان گرایی کردن آنها از طریق قوانین امری ضروری است. به این دلیل او توصیه کرد یک مدیر مستقل وزنه ها و معیارها چنین استانداردهایی را در بازار به طور جدی اعمال کند اهمیت استانداردهای دقیق بر کاتیلیا ثابت شده بود او بیان کرد «وزنه ها از آهن یا سنگ هایی که در کشورهای مقدح (Magadh) یا مکالا (Mekala) موجود هستند ساخته می شوند این اجسام (سنگ، آهن) هنگام خیس شدن منقبض نمی شوند و نیز تحت تأثیر گرما منبسط نمی شوند» در دنیای پیشرفته ما مفهوم حفظ اعتماد بازار از طریق حفظ استانداردهای مؤثر سازمان گرایی شده است. نظریه استانداردها توسعه داده شده و شامل موضوعات مختلفی مثل بهداشت و سلامتی، کار و محیط و . . . است.

کاتیلیا در مورد اینکه قرارداد قانونی از چه چیزی تشکیل شده، نقش آزمایش و اسلاید و نیز در مورد اهمیت داشتن اطلاعات بیشتر برای حل همه اختلاف ها، قوانین خیلی دقیقی وضع کرد. کاتیلیا به دلیل شناسایی و پیشنهاد نظریه کامل قراردادها (نظریه قدیمی) و اساس قانونی این قراردادها در بین فیلسوفان قدیمی مشهور بود. به نظر کاتیلیا عامل اسلاید در قراردادها اهمیت زیادی داشت. در همه قراردادها باید شاهد وجود داشته باشد و قراردادها باید ثبت شوند و نباید شاهد سابقه کیفری داشته باشد.

در دوره کاتیلیا، قرارداد های شفاهی که از جهاتی غیر قانونی بودند معتبر بودند. کسانی که به میل خود چنین قراردادهایی را می شنیدند می توانستند شاهی برای آن باشند. در صورتی که یکی از طرفین قرارداد یا شاهد خشمگین، مضطرب، مست یا دیوانه بود قرارداد بی اعتبار محسوب می شد. کتاب ارتهاسترا قدیمی ترین رساله معروف در تاریخ است که حقوق قانونی مشترک گروه یا مجموعه ای از انسان ها را تأیید می کند. در هندوستان گروهی از بازرگانان و افراد حرفه ای که با یکدیگر به صورت انجمن

سازماندهی شده بودند یا افرادی که برای انجام فعالیتهای اقتصادی تخصص یافته بودند وجود داشت. در واقع این افراد نمونه های اولیه نظریه پیشرفته شرکت یا همکاری بودند.

کاتیلدا قراردادهای درون شرکت را قابل قبول می دانست و بیان کرد «قراردادهای انجام شده توسط اعضای هر انجمن در میان اعضا معتبر خواهد بود حتی اگر این قراردادها به طور خصوصی انجام گیرند» کاتیلدا همچنین تأکید کرد که ممکن است در بین تاجران یا اصناف- تجاری یعنی گروهی از افراد و طرف دیگر اختلاف پیش آید. او برای قراردادهایی که مستلزم تعهدات همکاری یا تلاش های مشترک هستند قوانینی وضع کرد.

در حقیقت نظریه «قرارداد» و عواملی که قرارداد را انجام می دهند توسعه داده شده است. قوانین بالا (یعنی قوانین قراردادها) برای کشورها، طبقات اجتماعی، خانواده ها و مجلسی ها به کار می رود. این نظریه، نظریه بسیار پیشرفته ای است. کاتیلدا اولین منبع شناخته شده ای است که چنین بررسی جامعی از ماهیت قرارداد طرفین را که شامل افراد، شرکت ها، جوامع و ملت ها و دولت ها هستند ارائه داد.

در کتاب ارتهاشسترا به فرایند محاکمه و داوری که قابلیت اجرای صحیح قراردادها را تضمین می کند. اهمیت زیادی داده شده است. کاتیلدا بر ثبت صحیح شکایات با اطلاعات زیاد تأکید کرد و همچنین برای کسانی که اطلاعات نادرست ارائه می دهند مجازات و جریمه های سنگین اعلام کرد. کاتیلدا بیان کرد. سال، فصل، ماه، دو هفته، تاریخ، نوع و مکان سند، میزان بدهی و نیز کشور، محل سکونت، طبقه اجتماعی، نام و شغل متمام و شاکی (خواهان و خواننده) باید با دفاع و شکایت تناسب داشته باشد.

ابتدا باید بیانیه های طرفین ثبت شود و به ترتیبی یادداشت شود که برای شکایت مورد نیاز است سپس این بیانیه ها به طور کامل خوانده می شوند. کاتیلدا برای حفظ اسلاید در فرایند حکمیت و داوری نظریه های مغایر را منع کرد و بیان کرد «در مواردی غیر از دوئل، سرقت و نیز اختلاف و مشاجره در بین تاجران یا سایر اصناف تجاری، متهم مورد نقیضی را بر علیه مدعی انجام نخواهد داد» در سیستم کاتیلدا مقرراتی برای تنفس در جلسه وجود دارد که به متهم زمان می دهد خلاصه دعوی خود را آماده کند این امر با نظرات پیشرفته حکمیت متناسب است. کاتیلدا بیان کرد به متهم سه یا هفت روز فرصت داده می شود تا دفاع خود را آماده کند اگر او نتوانست دفاع خود را در این دوره زمانی آماده کند جریمه خواهد شد. سیستم قضایی فعلی ما به همراه معوقه های لاج شکایات با استفاده از زمان ارتباط زیادی دارد. سیستم حکمیت کاتیلدا، چند نوع اختلاف را شناسایی کرده است و آنها را تحت عنوان های مختلف با آموزش های دقیق در مورد ماهیت خاص و طرز برخورد با چنین اختلاف ها طبقه بندی کرده است. در کتاب ارتهاشسترا اختلاف مربوط به ساختمان، فروش ساختمان، اختلافات مرزی و اختلافات مربوط به تعیین مرزها، اختلافات مربوط به منابع آب و زمین، عمل نکردن به قراردادها، بازستانی بدهی، اختلافات مربوط به سپرده ها، تعهدات همکاری، اختلافات مربوط به تاجران و اصناف تجاری، منع خرید و فروش و فروش بدون مالکیت، اختلافات مربوط به قباله ها و مالکیت و تهمت ذکر شده است.

دخالت دولت

کاتیلدا چند گروه ماموران و کارمندان منصوب شده دولت را که چرخه اقتصادی کشور را تسهیل می کنند معرفی کرد که عبارتند از:

- 1- رئیس کشتارگاه
- 2- رئیس فاحشها
- 3- رئیس کشتی ها
- 4- رئیس گذرنامه ها
- 5- رئیس شهر (شهردار)

نظریه کاتیلیا درباره گذرنامه (پاسپورت) مشابه ترجمه مدرن این سنادست که (گذرنامه) نقل و انتقال مردم را آسان می‌کند. این مورد شاید اولین مورد از مفهوم سازمانی گذرنامه هاست که عبور مردم را از مرزها کنترل می‌کند.

کاتیلیا بیان کرد که به هر کسی گذرنامه داده می‌شود تا بتواند آزادانه به کشوری وارد یا از آن خارج شود. هر فردی که بدون گذرنامه وارد کشوری شود یا از کشور خارج شود 12panas جریمه خواهد شد. همچنین هر فردی به دلیل نشان دادن گذرنامه تقلبی جریمه نقدی خواهد شد. جریمه نقدی مجرم خارجی که همین جرم (گذرنامه تقلبی) را مرتکب شده بیشتر خواهد بود.

جلوگیری از روش های نادرست تجارت

کاتیلیا متوجه شد که نقش دولت این است که اطمینان حاصل کند فعالیت های تجاری قوانین را نقض نمی‌کنند یا برای مصرف کننده زیان اور نیستند و در صورتی که دولت این فعالیت ها را تأیید نکند و قوانین رفتاری را اعمال کند هزینه های معامله افزایش خواهد یافت. نبود اعتماد و تضمین، کیفیت تجارت را کاهش خواهد داد و باعث افزایش هزینه های بررسی و تأیید عواملی خواهد شد که معاملات تجاری را به عهده دارند. کاتیلیا به طور صریح بیان کرد: «شخصی که تقلب و گندم، روغن، الکلایس، نمک، عطر و مواد دارویی را با مواد مشابه نامرغوب و بی کیفیت در می‌آمیزد جریمه خواهد شد».

طبق گفته کاتیلیا باید به مصرف کننده یا خریدار تضمین داده شود یعنی فروش یا رهن موادی مثل چوب، آهن، سنگ‌های قیمتی، طناب، پوست، سفال، نخ، لباس های لیفی و پشمی با عنوان کیفیت عالی در صورتی که نامرغوب باشند جریمه خواهد شد.

جالب توجه است خاطرنشان کنیم که کاتیلیا تلاش کرد دستورالعمل هایی را برای تهیه کنندگان خدمات حرفه ای و همچنین برای بافندگان، رختشورها، قایقران ها، عاملین کشتیرانی، و حتی فاحشه ها ارائه دهد. تلاشهای کاتیلیا در این زمینه، نظریه بسیار جامع او را در آن برهه زمانی تاریخ نشان می‌دهد ولی با این وجود دولتهای پیشرفته یا مشکل اجرای چنین خدماتی که مطابق با دستورالعمل های کاتیلیا هست مواجهند.

کاتیلیا همچنین دستورالعمل های صریحی را برای روش حرفه پزشکی ارائه داد این نظریه ها بسیار پیشرفته به نظر می‌رسند طبق نظر او پزشکانی که مسئول درمان پزشکی هستند در صورتی که بدون فهماندن وضعیت خطرناک بیماری (به دولت) بیمار بمیرد جریمه نقدی خواهند شد. اگر مرگ بیمار تحت درمان به دلیل بی دقتی در درمان باشد پزشک جریمه نقدی متوسطه خواهد شد. پیشرفت بیماری به دلیل سهل انگاری یا بی توجهی پزشک، خشونت یا تهاجم تلقی می‌شود.

به نظر کاتیلیا رفاه دولت و مردم اهمیت زیادی دارد. طبیعی است که کاتیلیا معیارهایی را توصیه کرده است که مصرف کنندگان را از تورم و افزایش قیمت محافظت می‌کند. کاتیلیا راه حل مشکل را از طریق کنترل شدید رفتار بازار از جمله تنظیم بالاترین سطح برای قیمت بررسی کرد. به این ترتیب کاتیلیا طرفدار کنترل قیمت در

بازار داخلی بود متأسفانه برخی این امر را کنترل اقتصاد یا اقتصاد برنامه ریزی شده تعبیر می کنند.

در واقع سیاستهای کاتیلیا به طور کلی، وضعیت طرفداری از تاجران و صنعتگران را نشان می دهد که در آن دولت به عنوان تسهیلگر و محافظ منافع تجاری نقش مهمی بازی می کند. اما دولت کاتیلیا همانند هر دولت مدرن دیگری، رفاه شهروندان را در اولویت می داند بنابراین حفاظت در برابر رفتار انحصاری و افزایش قیمت باید در معاملات مد نظر قرار گیرد.

کاتیلیا شناخت دقیقی از رفتار انحصاری و توطئه گری داشت و برای حفاظت بازار و مشتری از تأثیرات بد این رفتارها تضمین هایی ایجاد کرد. کاتیلیا آشکارا بیان کرد «تاجرانی که برای جلوگیری از فروش کالا یا برای خرید و فروش کالاها به قیمت بالاتر تبانی می کنند. جریمه خواهند شد» کاتیلیا در تأیید اینکه مشتری ها و تاجران قیمت منصفانه ای را دریافت می کنند چنین می گوید: مدیر تجارت سود را پنج درصد بیشتر از قیمت ثابت کالاهای داخلی و ده درصد بیشتر از کالاهای خارجی تعیین خواهد کرد. تاجرانی که قیمت را افزایش می دهند یا سود را به میزان نصف *pana* بیشتر از قیمت فروش یا خرید کالاها افزایش می دهند جریمه خواهند شد. اما کاتیلیا بقدری زیرک و انعطاف پذیر است که می داند کارمندان دولت ممکن است نتوانند بازار را ارزیابی کنند بنابراین او اظهار کرد هنگام ناتوانی در فروش مجموعه کالاهای عمده فروشی به نرخ ثابت، نرخ تغییر داده خواهد شد.

کاتیلیا نقشی را برای دولت تعیین کرد تا تأیید کند که نوسان زیاد قیمت که برای فعالیت های تجاری مضر است روی ندهد. کاتیلیا شناخت کاملی از قانون عرضه و تقاضا و تأثیرات زیان بار فراوانی کالا در بازار داشت (لازم است دوباره تأکید کنیم که کتاب آرتهای کاتیلیا اولین رساله مشهوری است که در مورد چنین مفاهیمی بحث می کند در نتیجه کاتیلیا در حقیقت پدر علم اقتصاد است). کاتیلیا یک سیاست مداخله گر در مورد فراوانی کالا در بازار توصیه کرد یعنی: «هرگاه عرضه زیاد کالا وجود داشته باشد مدیر، فروش آن را متمرکز خواهد کرد و قبل از اینکه عرضه متمرکز به اتمام برسد فروش کالاهای مشابه در جاهای دیگر ممنوع می شود»

فصل 4: مفهومی کردن حکومت خوب

آرتهاسترای کاتیلیا منبع مهمی از اطلاعات درباره حکومت، اقتصاد و جامعه است اما این کتاب مهم، قرن هاست که فراموش شده بود. ما به کمک سیاماساستری (Shamasastry) که برای اولین بار افکار سیاسی و اقتصادی کاتیلیا را در کتابی که در سال 1909 در انگلستان انتشار یافته بود تفسیر کرد از نوشته های این فرد متفکر (کاتیلیا) باخبر شدیم. از آن زمان به بعد دانشمندان و ایدئولوژی دانان زیادی از شرق و غرب دنیا، کتاب ارتهاسترا را مطالعه کردند و دریافتند که این کتاب منبع جالبی در مورد سیستم سیاسی، اجرا و فعالیت اقتصادی عمومی و خصوصی هندوستان قدیم است صحت و اعتبار دوره کاتیلیا (نقشی را که او به عنوان نخست وزیر بازی کرد به رژیم ظالمانه نانداس (Nanda) پایان داد و بر طبق قانون جاندرگویتا موئوریا (Chandragupta Maurya) قانون جدیدی را به وجود آورد) از طریق دانشمندان سرا سر دنیا تأیید شده است. کتاب ارتهاسترای کاتیلیا اساساً کتابی در مورد حکومت است. اجرای سیاسی و اجرای اقتصادی برای حکومت خوب ابعاد مهمی از حکومت هستند. با این وجود این کتاب شامل موضوعات زیادی درباره ابعاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی زندگی است. این کتاب یک کتاب میان رشته ای است که چند فصل دارد و از 6000 خط سانسکریت شده است. کتاب ارتهاسترا به جای نوشته تئوریک، بیشتر کتاب راهنمای عملی برای پادشاهان است. این کتاب یک کتاب عالمانه و دشواری در مورد این امر است که پادشاه چگونه باید حکومت کند و چه اهدافی باید داشته باشد. کاتیلیا معایب یک فرمانروای بد را می دانست. او می دانست که حتی جمهوری های قوی که در هندوستان وجود داشتند و به آسانی با حملات یونان و ایران از بین رفتند به دلیل مدیریت بد سقوط کردند. او معتقد بود باید سلطنت (حکومت) قوی و متمرکز که خیرخواه مردم است ایجاد شود. او می توانست تحقق حکومت قوی را به جای حکومت بد پیش بینی کند. کاتیلیا توانست یک دولت ایده آل و مناسب را که از طریق پادشاه خوب (چانگوراگوتیا مایوریا) حکمرانی می شد بوجود آورد. او حکومت پادشاهی را به عنوان نخست وزیر اداره کرد و سپس کتاب ارتهاسترا را به عنوان دستورالعمل هایی برای استفاده پادشاه نوشت.

ارتباط ارتهاسترای کاتیلیا با هندوستان امروز و در واقع با کل دنیا نباید مورد تردید قرار گیرد. این کتاب (ارتهاسترا) به چندین طریق به مسائل مختلف ارتباط دارد. به عنوان مثال به طور کلی حکومت و به خصوص حکومت خوب مربوط ترین موضوعات این کتاب هستند. بررسی زیاد حکومت خوب، یک گنجینه با ارزش در کتاب ارتهاسترا تصور می شود. برخی از متفکران امروزی از هابز تا راولز از جمله گاندي و مارکس معتقد بودند که انسانها فقط به امید داشتن حکومت خوب، قدرت مبتنی بر زور را به دولت واگذار می کنند. رساله کاتیلیا در مورد مهارت فرمانروایی و مدیریت اجرا، وظایف پادشاهان، وزراء، افسران و مهارت سیاست پردازی، دستورالعملی در مورد حکومت خوب است.

از پادشاه انتظار می رود به روش درست رفتار کند. «او خوشی خود را در خوشی مردم و رفاه آنها را رفاه خود می داند. هر آنچه خود او را خوشحال می کند، او آن را خوب نمی داند اما هر آنچه مردمش را خوشحال می کند او آن را خوب خواهد دانست» کاتیلیا معتقد است «پادشاه باید با دادن دستمزدهای کافی به خدمتکارانش به راحتی و آسایش جسمانی آنها توجه کند تا شوق و اشتیاق به کار در آنها

ایجاد شود. او نباید قانون درستی و ثروت را زیر پا بگذارد. بنابراین پادشاه نه تنها خدمتکارانش را حفظ می‌کند. بلکه در حین یادگیری و کار آنها دستمزد و آسایش آنها را نیز افزایش می‌دهد. به نظر کاتیلیا *artha* (ثروت) از *dharma* (درستی) حاصل می‌شود. معنی ضمنی *Artha* از ثروت محض جامعتر است و رفاه و سعادت انسان فقط قسمتی از آن است.

به نظر کاتیلیا هدف حکومت خوب، رفاه و آسایش مردم است. اصول حکومت خوب در کتاب *ارتها شترا* به خوبی توضیح داده شده است. پادشاه فردیت ندارد. وظایف او با شخصیتش ادغام می‌شود. او خودش یکی از عضوهایی دولت است هر چند مهمترین عضو دولت می‌باشد. در کتاب *ارتها شترا* جامعه و سازمان سیاسی با یکدیگر ادغام می‌شوند و هر دو مهار شده (محدود) هستند.

در حکومت خوب، باید اهداف دولت انجام و تحقق یابند. این امر از طریق اجرای هدایت شده و سازمان دهی صحیح ممکن است. این اصول حتی امروزه نیز مطرح هست. یک دولت در صورتی که به خوبی اداره شود دولت خوبی خواهد بود. کاتیلیا پیشنهاد می‌کند که دولت خوب باید از اقدامات و تصمیم‌گیری‌های افراط آمیز و گزاف کار اجتناب کند. همین طور از اقدامات نرم (*sama, dana*) و اقدامات سخت (*danda*) باید جلوگیری کرد. کاتیلیا در مورد آنچه که به نظر می‌رسد نظر خیلی پیشرفته‌ای باشد چنین بیان کرد: «حاکمیت فقط با همکاری دیگران ممکن است و در حاکمیت باید همه معیارهای اجرایی پس از بررسی‌های صحیح استفاده شوند» تصور می‌شود پادشاه و وزراء باید اصول سختی را رعایت کنند. کاتیلیا قوانین اجرایی دقیقی را برای خود و مدیرانش توصیه کرد. این قوانین اجرایی برای مدیران امروزی نیز مفید و قابل اجرا هست.

کاتیلیا 2400 سال پیش بر برابری یک چهارم درآمد حقوق پادشاه و مأموران عالی رتبه او تأکید کرد. در حکومت خوب همه مدیران و از جمله پادشاه، خدمتکاران مردم فرض می‌شدند. به این افراد (مدیران) به خاطر خدمات ارائه شده دستمزد پرداخت می‌شد (و نه به خاطر اینکه مالکیت چیزی را به عهده دارند) این امر با هزینه‌های حقوق کارمندان دولت امروزی که از بیشتر از 50 درصد درآمد تشکیل می‌شود قابل مقایسه خواهد بود. در برخی دولت‌ها، 80 درصد درآمد برای حقوق، دستمزد و حقوق بازنشستگی صرف می‌شود.

این وظیفه پادشاه بود که قانون و نظم را در جامعه حفظ کند و از زندگی، آزادی و اموال مردم محافظت کند تاوان کوتاهی در انجام وظیفه پادشاه در این مورد از طریق گرفتن اموال او بود در عصر جدید، مشکل قانون و نظم به مشکلی بسیار جدی تبدیل شده است. حفاظت از آزادی افراد همیشه ممکن بنظر نمی‌رسد. تاکنون به خاطر این مشکل از اموال شخصی فرمانروا غرامتی پرداخت نشده است. میزان زیادی از پول عمومی برای حفظ نظم و قانون خرج می‌شود. بدون اجرای نظم و قانون هیچ توسعه و پیشرفتی امکانپذیر نیست. وزرا (و کاردارها) مستقیماً مسئول اجرا هستند. این افراد باید با دقت بیشتری انتخاب شوند و قبل از انتخاب آنها، باید توانایی و لیاقت شان مورد آزمایش قرار گیرد. آزمایش آنها باید بر طبق کارهایی که به آنها محول می‌شود انجام می‌گیرد. توانایی‌ها و صداقت آنها باید هر چند وقت یکبار آزمایش شود. همه این معیارها به کارمندان دولت در اجرای کنونی ارتباط دارند.

کاتیلیا همچنین مشکل رشوه را مورد بررسی قرار داد. در حقیقت او تقریباً 40 روش را که از طریق آنها، سرمایه‌های دولت اختلاس می‌

شود خاطرنشان کرد. با این وجود کاتیلیا درباره این مشکل، بسیار واقع بین است، او فکر می کند که پی بردن به صداقت یا عدم صداقت یک کارمند کار بسیار مشکلی است. طبق نظر کاتیلیا، معیار های تنبیهی و بازدارنده حکومت خوب برای مجازات کارمندان دولت فاسد و رشوه خوار باید پذیرفته شوند.

ثبات و حکومت خوب با یکدیگر ارتباط دارند. اگر حاکمان پاسخگو، مسئول، پذیرا، انتقال پذیر و متذکر باشند ثبات وجود خواهد داشت در غیر این صورت بی ثباتی بوجود خواهد آمد. این امر در محیط دموکراسی امروزی امری ضروری است. و همانند محیط پادشاهی کاتیلیا، ویژگی هایی مشابهی برای مدیران و حاکمان ما مورد نیاز است.

کاتیلیا در کتاب ارتهاسترا، حکومت سیاسی را با حکومت اقتصادی برابر می داند. حکومت اقتصادی هدف است در حالی که حکومت سیاسی وسیله است. اما چون اهداف اقتصادی در نبود اهداف سیاسی شناخته نمی شوند سپس حکومت سیاسی به هدف و حکومت اقتصادی به وسیله تبدیل می شود. «هدف، وسیله را توجیه می کند» این امر اساس فلسفه کاتیلیا و ماشیاولیا (Machiavellian) است. برطبق گفته کاتیلیا قدرت سیاسی و ثروت مادی وسیله و اهداف حکومت هستند. و حکومت خوب (سیاسی یا اقتصادی) به توجیه اهداف و وسیله ها به عنوان شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بستگی دارد. حکومت خوب اساسی برای نظریه اجرای کاتیلیا هست. به دلیل قضاوت در مورد شایعه ها و رسوایی های زیاد درباره حکومت که تقریباً هر روزه در هندوستان افشا می شود خواندن کتاب ارتهاسترا و پذیرفتن اصول آن باید برای رهبران ما (هم رهبران سیاسی و هم رهبران شرکت) در اولویت قرار گیرد.

فصل 5: حکومت عمومی بخش 1: اصول اجرای اقتصادی

اصول مهم اجرای اقتصادی در کتاب آرته‌اشترای کاتیلیا به شرح زیر ارائه شده است: «منشأ ثروت فعالیت اقتصادی است و انجام ندادن آن باعث ایجاد مشکل مادی می‌شود. بدون فعالیت اقتصادی مفید، رونق امروز و رشد و ترقی آینده در معرض خطر نابودی قرار می‌گیرد. پادشاه باید با بوجود آوردن روستاهای جدید در زمین‌های کشت‌نشده یا با بازسازی کردن روستاهای متروکه، نواحی برون شهری را دارای سکنه کند.

اهمیت اقتصاد روستا

با وجود اینکه کاتیلیا به پادشاه توصیه کرد نواحی اطراف شهر را مسکونی سازند اما متأسفانه امروزه در هندوستان خلاف این امر روی می‌دهد. مردم از نواحی روستایی به شهر کوچ می‌کنند این امر منجر به ازدیاد محله‌های فقیرنشین می‌شود و در نتیجه جرم، فحشا، خرید و فروش مواد مخدر، بیماری و . . . افزایش می‌یابد.

دولت هندوستان (و دولت‌های ایالت) باید به پیشنهادها کاتیلیا در مورد شلوغ‌نشدن شهرهای بزرگ عمل کند. امیدوار کننده است که خاطرنشان کنیم پیشنهاد رئیس‌جمهور سابق هندوستان دکتر آ. ب. ژ عبدالکلام درباره شروع پروژه‌ای به نام ارائه تسهیلات شهری در مناطق روستایی، با افکار کاتیلیا مطابق است. راژیو، گاندی، گرامن، ویدیو تیکاران و بوژران دلایل و انگیزه‌های زیادی را برای روستایی بودن مردم تأیید می‌کنند.

کاتیلیا پیشنهادها بسیار مفیدی را در کتاب خود ارائه داده است. مثلاً: زمین‌های قابل کشت باید تا آخر عمر مالیات دهندگان به آنها اختصاص داده شود و زمین‌های واگذار شده به افرادی که در آن کشت نمی‌کنند باید مصادره شده و به دیگران داده شود.

خسارت ایجاد شده از طریق دولت به دلیل عدم کشت باید توسط مالک زمین اصلاح شود. کاتیلیا به منظور ترقی یافتن کشاورزی پیشنهاد کرد پادشاه باید کشاورزان را از مورد آزار قرار گرفتن به دلیل نیاز به کار و دادن مالیات‌ها و جریمه‌های تأخیردار حمایت کند. پادشاه باید تجارت و بازرگانی را از طریق ایجاد بازار شهر و راه‌های تجاری زمینی و دریایی ارتقا دهد. او باید منابع‌ها و آب انبارهایی در کل کشور بسازد و نیز جاده‌هایی احداث کند.

پادشاه باید از مزاحمت ملازمان و سربازان سازمان و نگهبانان مرزی در مسیرهای تجاری جلوگیری کند. امروزه در هندوستان کسانی که در تجارت میان ایالتی و درون کشوری، فعالیت می‌کنند مورد مزاحمت‌های زیادی از طرف مأموران قرار می‌گیرند و آنها معمولاً به خاطر اینکه کارشان به آسانی پیش برود رشوه‌های سنگینی می‌پردازند.

مفهوم اقتصاد مختلط و بخش عمومی

کاتیلیا از مهمترین اقتصاددانان سیاسی بود که مفهوم «اقتصاد مختلط» را مطرح کرد. طبق نظر او دولت باید اقتصادهای مختلف را به طور فعالانه، موثر، با تدبیر و به طور سودآور به کار وادارد. به عنوان مثال هر کارمندی که در تعهدات کاری خود، سود کافی ایجاد نمی‌کند به دلیل بی‌ارزش کردن کار کارگران جریمه می‌شود. یک دستور بسیار مهم به رئیس‌کنترل‌کننده تجارت کشور داده شد که طبق این دستور او باید سود ایجاد کرده و از ضرر جلوگیری کند خواسته همه این است که سیاستمداران ما این دستور را خوانده و اجرا کنند.

هنگامی که کالاهای کشور توسط تاجران خصوصی فروخته می شوند آنها باید هزینه ای را به عنوان سود به دولت بپردازند. (هزینه ای که دولت میتواند از طریق فروش مستقیم این کالاها بدست بیاورد). بنابراین بدیهی است که کلمه «سود» به نظر کاتیلیا حکم تکفیر نیست بلکه یک باید (امری ضروری) در تجارت است. سوسیالیسم پس از استقلال در هندوستان، سودها، سلامت مالی بخش عمومی و در حقیقت سلامت مالی دولت را که برای تهیه سرمایه، پول زیادی قرض گرفته بود. به تمسخر نگرفته و در وضعیت بهتری قرار گرفته است بر طبق نظر کاتیلیا، بخش های عمومی و خصوصی، باید هر کدام وظایف خود را انجام دهند. زمین متعلق به بخش عمومی بوده و همه زمین های خشک و کشت نشده، جنگل ها و منابع آب در اختیار دولت بود. زمین قابل کشت هم متعلق به بخش عمومی و هم متعلق به بخش خصوصی بود. استخراج معدن و ماهیگیری نیز متعلق به هر دو بخش (عمومی و خصوصی) بود. با وجود اینکه درست کردن نمک از طریق کرایه کنندگان لگن های نمک انجام می شد اما رئیس کنترل کننده نمک قبل از اینکه نمک خریده یا فروخته شود (نمک همچنین جزا واردات کشور بود) درآمدها را جمع آوری می کرد. دولت حق انحصاری بر تولید و فروش نوشیدنی های الکلی، قمار، فحشا و شرط بندی داشت. به علاوه خرید و فروش و ساخت طلا، نقره و سنگهای قیمتی تحت کنترل دولت بود.

تجارت خارجی و داخلی

تاجران خصوصی و دولت در تجارت خارجی دخالت داشتند. رئیس کنترل کننده تجارت مسئول توزیع منصفانه کالاهای داخلی و خارجی، موجودی های ذخیره، فروش کالاهای مهم و توزیع عمومی است. رئیس کنترل کننده تجارت خصوصی، تاجران، بازرسی مکرر وزنه ها و مقیاس های آنها و تأیید اینکه آنها (تاجران) احتکار نمی کنند، بdaqرای می کنند. یا مواد نامرغوب به کالاها اضافه نمی کنند را کنترل می کرد.

ژاناپاداس (JANAPADA) و فعالیت اقتصادی

بیشتر فعالیت های اقتصادی مفید در ژاناپاداس یا روستاهای خودکفا انجام شد. قدرت از نواحی اطراف شهر که منبع همه فعالیت هاست حاصل می شود. یک ژاناپاداس مناسب باید قادر به تولید کالاهای مختلف باشد تا مردم بومی (ژاناپاداس) و نیز افرادی را که از جاهای دیگر به آنجا مهاجرت کرده اند حمایت کند. مردم باید کشاورز، هنرمند و صنعتگر شده و وقت خود را صرف کار کنند، آنها باید وفادار و هوشیار باشند. سایر فعالیت های اقتصادی عبارت بودند از: تجارت، ساخت قلعه ها (پادگان ها) و منبع های آب، استخراج معدن و تولید، صنعت نساجی نیز تشویق شد. نخ ریسی غیر متمرکز شد و توسط زنان انجام گرفت. بافندگی از طریق قرارداد انجام کار بافنده ها بر اساس میزان تکه پارچه غیر متمرکز شد و تحت نظارت دولت در ساخت پشم هایی برای نوع خاصی از لباس انجام گرفت. تولید نمک حق انحصاری دولت بود و تولید غیرقانونی آن شدیداً ممنوع شد. کاتیلیا کار و استخدام را نیز نادیده نگرفت. زنان و کودکان در طرح استخدام بخش های عمومی و خصوصی نقش های خاصی داشتند. یک بُعد جالب استخدام کاگران این بود که دستمزدها به بهره وری در برخی بخشهای اقتصاد ارتباط داشتند. قسمت بزرگی از نیروی کار که برای حقوق ثابت کار می کردند در بخش دولتی بود. اما کل صورتحساب دستمزد بیشتر از یک چهارم کل درآمد نبود. کمیسیون مالی باید این نظرات را با دقت اجرا می کرد. صنعتگرانی که خودشان کار می کردند صنف هایی را تشکیل می دادند که Srenis

نامیده می‌شد و برطبق دستمزدها و پرداخت‌ها قوانین و دستورالعمل‌های خود را داشت. ارتباط دادن دستمزدها و حقوق‌ها به بهره‌وری، یک قاعده مناسب است. و اگر این قاعده اجرا شود هزینه‌ها کاهش خواهد یافت و تأثیر مناسبی بر نسبت بازده - کار (بویژه در صنایع) خواهد داشت.

حسابرسی و حساب بودجه‌ای: بودجه بندی درآمد

مشاور مسئول بودجه سازی باید ابتدا از طریق تعیین درآمد احتمالی هر نوع فعالیت تحت عنوان‌های مختلف حساب‌ها، درآمد مالیات سال را تخمین بزند و آنها را طبق محل مناسب جمع بزند تا به جمع کل برسد، نتیجه‌گیری‌هایی در مورد مخارج پادشاه انجام شد. پادشاه از طریق حکمی یا به طور زبانی سهمیه‌های استاندارد و بخشودگی‌هایی را به دیگران اعطا می‌کرد. درآمد معوقه با در نظر گرفتن کارهای تحت ساخت محاسبه می‌شد. که طبق آن، درآمد فقط هنگام تکمیل کار، پرداخت می‌شد و مجازات‌ها و جریمه‌های پرداخت نشده، هزینه‌های بازپاداشتی و پیش‌پرداخت‌ها توسط مأموران عالی رتبه بازپرداخت می‌گردید. روش کاتیلیا در مورد محاسبه درآمد خالص، کسر مخارج از درآمد با توجه به پرداخت‌های معوقه و پرداخت‌های واقعی بود. به نظر می‌رسد روش‌های کاتیلیا که در بالا توضیح داده شد برای تخمین‌های بودجه، تخمین‌های تجدید نظر شده و تخمین‌های واقعی که امروزه در هندوستان از طریق وزرای مالی انجام می‌شود مؤثر واقع نشده است. متأسفانه در هندوستان امروزی، روش‌ها برعکس شده است. فشارهای سیاسی منجر به حق امتیازهای مختلفی می‌شود که به بخش‌های مختلف (و غالباً رای بانکی) اعطا می‌شود. ابتدا هزینه تعیین می‌شود و سپس اعمال می‌شود تا درآمد حاصل از شروع منابع موجود یا منابع جدید افزایش یابد. همانطور که در کتاب آرتهاشسترا نیز مطرح شده است مراجعه به اصول، ممکن است روش خوبی برای نتیجه‌گیری باشد.

نگهداری دفاتر حساب

در دفاتر حساب هر ورودی باید در سمت دریافت‌ها، تاریخ معامله داشته باشد و درآمد بر طبق عنوان‌های اصلی حساب‌ها و به عبارت دیگر بر طبق قیمت بدون سود، سهم (bhaga)، مالیات معامله (vaiji)، مالیات‌های انحصار فروش، مالیات‌های ثابت، هزینه‌های تولید، جریمه‌ها و مجازات طبقه بندی شود. در سمت بدهی، هزینه‌ها طبق دو عنوان کلی طبقه بندی می‌شوند مثلاً هزینه‌های خیریه، هزینه‌های کاخ، هزینه حکومت، امور خارجی، نگهداری انبار غله، حکم انبارها، مخزن‌ها، هزینه‌های ساخت، هزینه‌های کارگر، هزینه‌های دفاعی، دام‌ها و چراگاه‌ها، جنگل‌ها و محل‌های بازی، هزینه‌های علف‌ها و سایر مواد قابل مصرف

امروزه هر فرد باید گزارش‌های مختلف CAG را مطالعه کند تا بداند سازمان‌های دولتی در هندوستان حساب‌ها را چگونه به طور غلط و بد نگه می‌داشتند. مسئولیت حساب‌رسان در کتاب آرتهاشسترا مورد تأکید قرار گرفته است. اطاعت نکردن از مقررات گناه قابل مجازات بود. هنگامی که مسئول حساب‌ها، برای حسابرسی حضور یافت حساب‌رسان باید آماده باشد در غیر این صورت جریمه خواهد شد.

مأموران عالی رتبه مسئول انجام حساب‌های محدود فعالیت خود بودند و نباید هیچ تناقضی در حساب‌ها وجود داشت. کسانی که دروغ می‌گفتند یا صورتحساب‌های ضدو نقیضی ارائه می‌دادند باید جریمه‌های سنگینی می‌پرداختند. میزان جریمه‌ها از 12panas تا 200panas متغیر بود. همچنین کسانی که به دلیل دروغ گفتن درباره حساب‌ها، دستکاری کردن ورودی‌ها در حساب‌ها، حاضر نبودن برای حسابرسی و

ارائه صورتحساب های متناقض در حساب باعث ضرر دولت می شوند باید جریمه های سنگین تری می پرداختند. ترس از مجازات سنگین باعث می شد حسابرسان غیر مسئول و بی وجدان هنگام تهیه گزارش های حسابرسی آماده و هوشیار باشند.

بخش 2: حکومت

اجرا: قانون پادشاه

کتاب مبانی حکومت در آرتهاشترای کاتیلیا، سازمان سیاسی دولت را توصیف می کند و وظایف و مسئولیت های هر کارمند مهم را برای حفظ نظم یا برای جمع آوری درآمدها توضیح می دهد. در این کتاب همچنین انضباط خدمات انضباطی و اجرای مسئولیت شهری مردم بررسی شده است. مجموعه قوانین و عدالت، قوانین جزایی و شهری را شامل می شد و در اصل قانون جزایی محسوب می شد. در این بخش جریمه ها و مجازات های گسترده و طبقه بندی شده ای توصیه شده است که دو هدف دارند این اهداف عبارتند از: جلوگیری از تخلف و جمع آوری درآمد برای دولت. پادشاه با کمک مشاوران و وزراء از طریق سه روش بر کشور حکومت می کرد. این روشها بدین قرار هستند: پادشاه وضعیت کار را با چشمان خودش می دید، به طور غیر مستقیم از طریق گزارش های ارائه شده به او وضعیت را می فهمید و یا اینکه با آگاهی درباره کاری که انجام شده بود درباره کارهای انجام نشده استنباط می کرد. پادشاه باید ویژگی های شخصی را که به عنوان وزیر انتخاب می کرد کاملاً مورد بررسی قرار می داد. او هر روز پس از طلوع خورشید یک و نیم ساعت در خدمت مردم بود.

پادشاه نباید شاکي ها را بیرون دربار منتظر نگه می داشت (بلکه باید فوراً حضور می یافت). کاتیلیا با یقین بیان کرد هنگامی که پادشاه در دسترس مردم نیست آنها به دشمن پناه خواهند برد. همانطور که قبلاً ذکر شد اصول مهمی که حکومت بر مبنای آن می باشد این است که خوشی پادشاه در خوشی مردمش و رفاه و آسایش آنها رفاه او است. امروزه در هندوستان، وضعیت با شرایطی که کاتیلیا به پادشاه پیشنهاد کرده بود متفاوت است. حاکمان ما یعنی وزراء، نمایندگان مجلس شورا، نمایندگان مجلس قانونگذاری و حتی جمع آوری کنندگان مالیات های منطقه، به اسانی در دسترس مردم (aam janta) نیستند. در نتیجه دلال ها و واسطه ها، تجارت بر رونقی را کشف کردند تا نارضایتی و مشکل مردم را برطرف کنند. متأسفانه در هندوستان امروزی، بیشتر از یک سوم نمایندگان مجلس (MPs) سوابق جزایی دارند و برخی بدترین جرم ها را مرتکب شده اند. اما تا زمانی که نمایندگان مجلس مورد اتهام قرار گرفته اند اما مجرم شناخته نشده اند (طبق ضرب المثلی فرایند قانونی کندتر از حرکت حلزون است). می توانند نماینده بمانند و به کار خود ادامه دهند. بنابراین فئودالیسم کاتیلیایی که براساس افزایش رفاه مردم است با دموکراسی (مردم داری) تأیید می شود.

حکومت کشوری

پادشاه مسئول سازمان پیچیده ای بود تا حکومت و اجرای کشوری را کنترل کند. رؤسای حکومتی عبارت بودند از: خزانه دار، رئیس حسابداری و حسابرسی. فرماندار مرزی، فرماندار ایالتی و قاضی ها زیر نظر وزیر بودند، مجریان قانون زیر نظر فرمانداران ایالتی بودند، فرمانده شهر، رئیس شهر، وزیران، رئیس مؤسسه های تولید کننده و فرماندار کل شهر زیر نظر رئیس حسابداری و حسابرس بودند. فرمانداران جنگل زیر نظر وزیران بودند و *danda palav*، رئیس مأموران جنگل و رئیس بخش ها مستقیماً زیر نظر رئیس حسابداری و حسابرسی بودند.

خدمات شهری

خدمات شهری مجرب، مؤثر و صادقانه (یعنی تشریفات اداری) برای حکومت مؤثر، عادلانه و درست *sine gua non* است. کاتیلیا می دانست که برخی از کارمندان دولتی وسوسه شده اند به اموال دولت دست درازی کنند بنابراین توصیه کرد فقط کسانی که به اموال پادشاه (دولت) دست درازی نمی کنند بلکه آن را به روشهای درست افزایش می دهند انتخاب شوند. اگر کارمندی در کارش قصور یا کوتاهی می کند و موجب ضرر و زیان شود دو برابر دستمزدش جریمه خواهد شد و کارمندی که کار را طبق دستور انجام می دهد یا بهتر از آن فرد انجام می دهد تشویق شده و پاداش می گیرد.

ساختار حقوق ها و دستمزدها

در کتاب ارتهاسترای کاتیلیا میزان حقوقی که باید به کارمندان مختلف دولتی پرداخت شود توضیح داده شده است. کل صورتحساب حقوقی دولت باید برطبق توانایی اداره شهر و نواحی اطراف شهر برای پرداخت حقوق، تعیین شود و نباید بیشتر از یک چهارم درآمد دولت باشد. اگر میزان پول نقد واقعی در خزانه کافی نبود مقداری از پول باید به صورت نقد و مقداری دیگر به صورت جنس پرداخت می شود. طبق قانون اگر دستمزد یا حقوق سالیانه به میزان *60panas*، مساوی با یک *adhaka* گندم در روز بود، گندم جایگزین دستمزدهای نقدی می شد. این قانون مشابه «غذا برای برنامه کار» است که اخیراً در هندوستان شروع شده است. کل صورتحساب دستمزد یا حقوق که بیشتر از یک چهارم درآمد دولت نبود الگویی برای دولت های اصلی و دولت های کشورهای بود که 50 درصد از درآمد خود را صرف خدمات و حقوق می کردند.

کلاهبرداری و مجازات

در کتاب ارتهاسترای کاتیلیا ساختار پیچیده حقوق برای مأموران پادشاه به طور دقیق شرح داده شده است. بیشترین حقوق *48000panas* در سال بود (که مشاوران، نویسندگان شاه و *purohita* دریافت می کردند). خزانه دار و وزیر *24000panas* در سال حقوق می گرفتند. فرماندار کل (استاندار) شهر *12000* در سال حقوق دریافت می کرد. کمترین میزان حقوق *60panas* در سال بود. کاتیلیا از کلاهبرداری های مالی که مأموران دولت انجام می دادند آگاه بود. او متوجه شد که آنها (مأموران دولت) می توانند به دو طریق خودشان را از راه غلط ثروتمند کنند (از طریق فریب و کلاهبرداری از دولت یا از طریق سو استفاده از مردم). او برای هر نوع کلاهبرداری، مجازات هایی را پیشنهاد کرد. و 40 روش دزدی کردن اموال دولت را ذکر کرد. کاتیلیا درباره کلاهبرداری مأموران از دولت چندین مثال را ذکر کرده که عبارتند از: ساخت و ساز با استفاده از اموال دولت برای منافع شخصی، جعل کردن تاریخ رسید درآمد. سوء استفاده از اموال دولت و ...

حمایت مصرف کننده

در کتاب ارتهاسترای، معیارهایی برای حمایت مصرف کننده و رفاه و آسایش مردم ارائه شده است. در این کتاب همچنین توصیه شده چقدر باید به صنعتگران، پیشه وران، طلاسازان، و تاجران پول داده شود. برای حمایت مصرف کننده ها، لازم بود که همه وزنه ها و ترازوها از رئیس وزنه ها و نسخه ها خریداری شود. در این کتاب همچنین روش های مختلفی که تاجران از طریق آنها مصرف کنندگان (مشتری ها) را فریب می دهند مثل فریب در وزن کردن، تعویض اجزا یا محصولات اصلی با محصولات تقلبی و . . . توضیح داده شده است. کاتیلیا

دستمزدهایی را که باید به کارگران، صنعتگران و پدیده‌های ویران، بافنده‌ها، رختشورها و خیاط‌ها، پزشک‌ها و هنرمندان پرداخت شود فهرست بندی کرد. با توجه به جزئیات امر در مورد استخدام، حقوق و دستمزد که در کتاب آرتهاسترا بطور دقیق توضیح داده شده است بدیهی است که بیکاری و تکدی‌گری در کشور پادشاهی قابل انکار نیست. در حقیقت کاتیلیا، گداها، بازیگران و درویوزه‌گرها را از فعالیت در زمان مانسون (باد موسمی اقیانوس هند) منع کرد. مجازات تخلف از این امر، شلاق با میله آهنی بود. اگر ما کلاهبرداری‌ها و فسادهایی را که مأموران پادشاه مرتکب می‌شدند بررسی کنیم متوجه می‌شویم که با گذشت قرن‌ها، چیزی تغییر نکرده است. تفاوت این دوره با زمان کاتیلیا این است که در هندوستان کنونی گاهی مأموران دولت، بدون اینکه به خاطر جرم‌هایشان مجازات شوند فرار می‌کنند در حالی که در دوران گذشته، مجازات‌های سختی بر مأموران فاسد اعمال می‌شد. مجازات‌ها از «مجازات‌های اموال» تا حداقل ترین جریمه استاندارد متغیر بود گاهی در برخی جرم‌ها برای مجازات کردن، تحقیر عمومی توصیه شده بود. مثل مالیدن فضولات گاو به صورت و بدن و نشان دادن شخص مجرم در ملاء عام یا تراشیدن موهای او. آیا چنین مجازات‌هایی را می‌توان امروزه در هندوستان اجرا کرد؟ حتی اگر قانونی در مجلس این مجازات را تصویب کند این قانون توسط متهم در دادگاه مورد مخالفت قرار خواهد گرفت. با توجه به اینکه برخی از قانون‌گذارها، خودشان مرتکب جرم می‌شوند سپس بعید خواهد بود که آنها بخواهند اقدامات کیفری را تأیید کنند.

III نتیجه‌گیری

آیا کتاب آرتهاسترای کاتیلیا به هندوستان امروز، ارتباطی دارد؟ حقیقت این است که دولت ایده آل کاتیلیا که در رساله خود تصور کرده است، یک دولت پادشاهی فئودال بود و در آن پادشاه تنها حاکم کشور پادشاهی بود. هندوستان دموکراتیک امروزه بر طبق رأی رأی دهندگان، دولت‌ها و جامعه فدرال در مرکز و استان‌ها دارد. دولت نمی‌تواند در برخی مسائل از روش‌های خود استفاده کند حتی اگرچه بخواهد از روش‌ها و معیارهای پیشنهاد شده در آرتهاسترا نیز پیروی کند. مجلس شورای ملی، دادگستری، افکار عمومی و اجرایی (آزادی مطبوعات)، چهار ستون دموکراسی هستند. هندوستان می‌تواند با وجود محدودیت‌های آرتهاسترا، از دانش کاتیلیا که در آرتهاسترا ارائه شده، استفاده کند. هنگامی که کاتیلیا در مورد اقتصاد، اجرای درست یا روابط بین دولت‌ها (ملت‌ها) بحث می‌کند ما می‌توانیم از دانش و خرد او یاد بگیریم. دولت کاتیلیا بر مبنای اصول dharma (درستکاری) بود.

کاتیلیا در حین اینکه بر توسعه روستایی (روستا) تأکید می‌کرد، به کشاورزی و تمرکز زدایی صنعت پارچه بافی امروزه نیز اهمیت زیادی می‌داد می‌توان متوجه شد این موارد، امروزه نادیده گرفته شده‌اند. برخلاف اینکه در دوره کاتیلیا، پادشاه هر روز حداقل یک و نیم ساعت در دسترس مردم بود اما در هندوستان امروز هنگامی که مردم به دولت مراجعه می‌کنند زمان زیادی طول می‌کشد تا فرصت سخن گفتن پیدا کنند.

هندوستان در زمینه اجرای اقتصادی نیز می‌تواند چیزهای زیادی از آرتهاسترا یاد بگیرد. کاتیلیا برای کارمندان بنگاه‌های عمومی که باعث ایجاد ضرر و خسارت می‌شوند جریمه‌های سنگین و برای کسانی که باعث ایجاد سود می‌شوند پاداش پیشنهاد کرد. در طرح کار

بنگاه‌های عمومی کاتیلیا، سود، يك امر ضروري بود. اما حالا خلاف این امر روی می‌دهد.

اگرچه کتاب ارتهاشترای کاتیلیا در قرن سوم قبل از میلاد نوشته شده است. اما این کتاب به قرن بیست و یکم هندوستان نیز مربوط می‌شود. معیارها و قوانین اصلی بویژه در موارد مربوط به بودجه، حساب‌ها و حسابرسی‌ها که در این کتاب توضیح داده شده است هر روزه با شرایط هندوستان قابل اجرا هستند. دلیل بسیاری از کلاهبرداری‌ها در گزارش‌های CAG ذکر شده است. در دولت کاتیلیا، پادشاه باید بر علیه مأموران خطاکار اقدام کرده و آنها را به شدت مجازات کند با این وجود جرم آنها باید تأیید شود.

در هندوستان کارمندان JAS، مقام وزیر مشترک و مقام مافوق، را نمی‌توان بدون تأیید مأموران عالی‌رتبه دستگیر کرد حتی اگرچه توسط CBI یا سازمان ضدفساد دستگیر شوند.

در کتاب ارتهاشترای حساب‌برسان مشمول جریمه‌های سنگین بودند و باید برای هر نوع تخلفی جریمه می‌شدند. آنها نمی‌توانستند از زیربار مسئولیت فرار کنند. هندوستان باید این معیارها را برای دقیق شدن حسابرسی شرکت‌ها بخش عمومی و خصوصی بپذیرد. در نتیجه ارتباط کتاب ارتهاشترای با هندوستان امروز، تا جایی که به حکومت مربوط می‌شود به شرح زیر است:

اولاً: دولت کاتیلیا يك ساختار مختلط اقتصادی را انتخاب کرده بود که در آن معامله‌های عمومی، خصوصی و مشترک بخش‌های عمومی و خصوصی کنار هم کار می‌کردند. در حال حاضر هندوستان چارچوب اقتصادی مشابهی دارد. اگر دولت در برخی شرکت‌ها سهم (سهم بیشتر) داشته باشد پس در اقتصاد هر سه نوع (عمومی و خصوصی و مشترک) را خواهد داشت. هدف اصلی هندوستان در مورد بنگاه‌های عمومی، ایجاد سود است.

دوماً: همانطور که کاتیلیا پیشنهاد کرده است باید کشاورزی، منبع‌های آب، ساخت جاده و توسعه جنگل، در اولویت بیشتری قرار گیرند.

سوماً: مردم باید به کارمندان عالی‌رتبه دولت دسترسی بیشتری داشته باشد تا نارضایتی و مشکل آنها برطرف شود. نباید جمع‌کننده‌های مالیات و مأموران مالیات و گمرک موجب ایجاد آزار و مزاحمت مردم شوند. کارمندانی که باعث آزار و اذیت مردم می‌شوند باید به شدت با آنها برخورد کرد.

چهارماً: مناطق روستایی و روستاها باید توسعه داده شوند تا جمعیت مناطق شهری و شهرها کمتر شود. صنعت‌ها باید تمرکز زدایی شوند و به استخدام بویژه استخدام زنان اهمیت داده شود. نظریه کاتیلیا که دولت به رفاه و آبادی روستاها و مردم روستا وابسته است در نظریات گاندی نیز منعکس شده است.

پنجماً: در صورتی که حساب‌برسان در انجام وظایف خود کوتاهی کنند یا به خاطر حذف حساب یا کارمزدی باعث ایجاد ضرر و خسارت به دولت شوند باید با آنها به شدت برخورد کرد.

ششماً: دولت بدون در نظر گرفتن حزب حاکم سیاسی، در سطح استانی و سطح مرکزی باید بدانند که دولت به خاطر رفاه مردم تشکیل شده است و مردم، محراب دار یا خدمتکار دولت نیستند.

کاتیلیا در کتاب ارتهاشترای برای این موضوعات بسیار تأکید کرده است.

فصل 6: کشاورزی

کاتیلدیا ذهن متفکری داشت که واقع گرا و الهام گیر بود. این امر در روشهای او برای انجام کشاورزی، قابل درک است، کاتیلدیا در کتاب ارتهاشترای بیان کرد که فعالیت های اصلی اقتصاد، کشاورزی، پرورش دام و تجارت است. چاناکیا (Chanakya) معتقد بود که از این سه فعالیت، کشاورزی مهمترین بخش اقتصاد است. کتاب ارتهاشترای که بر اهمیت کشاورزی تأکید دارد مذبح الهام بخشی و آموزش در هندوستان امروز است. و آموزش آن در مورد رشد و توسعه اقتصادی است. در کتاب ارتهاشترای تأکید شده است که مسئولیت دولت فقط به تضمین برنامه ریزی صحیح و اختصاص سرمایه های اصلی محدود نمی شود بلکه مسئولیت دولت، مدیریت و اجرای صحیح سیاست ها بر طبق استانداردها و شیوه هاست. نظر کاتیلدیا این بود که پادشاه باید درباره کشاورزی نیز اطلاعاتی داشته باشد. کشاورزی همچنین به همه بخش عمومی دولت از جمله مناطق، ناحیه ها و شهرها و همچنین به سازمان های اصلی دولت توسعه می یابد. این امر ممکن است بسیار مشکل باشد زیرا تمرکز زدایی زیاد با مشکل مدیریت و توانایی حسابرسی همراه است.

کاتیلدیا پیشنهاد کرد که دولت باید از سیستم های قوی مدیریت مالی که به سازمان ها و اداره های دولتی در سطح روستا ارائه می شوند و با بخش های عمومی و خصوصی در ارتباط هستند اطمینان حاصل کند. این سیستم ها همچنین باید به شرکت های عمومی که تابع مقررات دولت هستند عرضه شوند. این امر تأیید کننده این حقیقت است که در همه موارد ذکر شده فوق استانداردهای قابل اطمینان و منطقی حکومت مورد نیاز خواهد بود.

موضوع مهمی که در ارتهاشترای مورد تأکید قرار گرفته است نقش شهروندان در بخش کشاورزی است در این کتاب مقررات مأمور ویژه به نام ستاد هیاکشا (Sitadhyaksha) یا رئیس کشاورزی (برای زمین های شاهی) پیشنهاد شد. این کتاب همچنین شامل اطلاعات مربوط به کشاورزان بود یعنی کشاورزان معمولاً افزایش محصول را در زمین هایی که متعلق به پادشاه بود به رئیس اطلاع می دادند در زمان کاتیلدیا، کشاورزی، پرورش دام و تجارت به گروهایی به نام Varta طبقه بندی می شد.

کاتیلدیا ثابت کرد که کشاورزی باید حمایت سیاسی و اجرایی از مأموران دولت دریافت کند. برای تولید محصولات، تهیه دانه خوب و خریدهای دیگر، باید داده هایی ارائه می شد.

کمک هایی ارائه شد تا منابع دیگری مثل کارگر، ماشین آلات، ابزار و گاوآخته مهیا و استفاده شوند. در زمان وقوع سیل یا نبود مانسولا، طرح های احتیاطی برای محصولات جایگزین ارائه شد. هر جایی که منبع آب وجود داشت آبیاری انجام می شد. برای حفاظت محصولات، فرآورده ها و انبار کردن محصول برنامه هایی انجام شد.

در کتاب ارتهاشترای اطلاعات ارزشمندی درباره مدیریت کشاورزی، اندازه گیری میزان بارندگی، ستاره بینی و ستاره شناسی مربوط به کشاورزی، ابعاد هواشناسی کشاورزی، انواع محصولات، فایده کشت گروه خاصی از محصولات، رشد محصولات، درمان دانه ها، کود دادن و برداشت محصول، ارائه شده است.

در این کتاب بر موضوع مالیات بندی نیز تأکید شده است. «رئیس کشاورزی که خود اطلاعاتی درباره علم کشاورزی، مدیریت آب و کنترل محصولات و درختان دارد یا به کمک کسانی که در چنین علمی آموزش دیده اند دانه های همه حبوبات، گلها، میوه، سبزیجات،

ریشه‌های پیازدار، میوه‌های گیاهان نیلوفری، گیاهان تولیدکننده فیبر مثل گل بامیه و گیاه پنجه را به موقع جمع آوری می‌کند. در زمان کاتیلیا، به رئیس کشاورزی دستورهای قاطعی داده شد تا مطمئن شود که کشاورزان و کارگران در فعالیت‌هایشان کوتاهی نمی‌کنند و یا در کار خود مشکلی ندارند. «کار کشاورزان مشکل و کمبود دستگاه شخم زنی، گاوآخته و یا هر ابزار ضروری دیگر را نخواهد داشت. به کمک آهنگر، نجار، سید فروش طناب ساز و همچنین کسانی که مار می‌گیرند و افراد دیگر مشکل و تأخیری در تهیه این دستگاهها وجود نخواهد داشت. جریمه هر ضرر و خسارتی که به دلیل کوتاهی افراد فوق ایجاد شود با جریمه ضرر یکسان خواهد بود»

علم هواشناسی

حتی در زمان کاتیلیا، پیش‌بینی وضع هوا، اهمیت زیادی داشت و مردم دارای اطلاعات هواشناسی زیادی بودند. «سه ابر وجود دارد که به مدت هفت روز به طور مداوم می‌بارند، هشتاد ابر وجود دارد که به مقدار کم می‌بارند و شصت ابر با آفتاب دیده می‌شوند (که بارندگی نامیده می‌شود) جایی که باران بدون باد و آفتاب می‌بارد و میزان بارش آن به حدی است که موجب سه بار چرخش دستگاه شخم زنی می‌شود برداشت محصول باید انجام گیرد» پیش‌بینی باران با مشاهده سیارات، موقعیت، حرکت و ابری شدن سیاره مشتری، با توجه به بالا رفتن، وضعیت و حرکت سیاره زهره و نیز با تغییراتی در ظهور خورشید صورت می‌گرفت در مناطقی که کشت محصول فقط به بارش باران بستگی داشت زمین بر طبق اینکه آیا میزان بارندگی برای محصولات خشک 16dronas (تقریباً 25 اینچ) در سال و برای محصولات خیس $1\frac{1}{2}$ برابر آن (تقریباً $37\frac{1}{2}$ اینچ در سال) بود به زمین مناسب طبقه بندی می‌شد.

فصل بارانی خوب زمانی بود که یک سوم از بارندگی سالانه در شروع (Srayana ژوئیه / اوت) و پایان فصل (Kartika اکتبر/ نوامبر) و دو سوم در وسط فصل (Praushtapada اوت/ سپتامبر) و Asvayuja در سپتامبر) روی می‌داد. میزان بارندگی در نواحی $13\frac{1}{2}$ donasasmakas ، در dronas 23avanti و در نواحی غربی (aparantanam)، مرزهای هیمالیا و نواحی که کالاهای آب به منظور کشاورزی ساخته می‌شوند (kylyavapanam) زیاد بود.

مالکیت زمین

محققان در مورد رواج مالکیت خصوصی زمین در هندوستان قدیم با یکدیگر اختلاف نظر دارند. اما کاتیلیا در ارتهاسترا با آنکه وجود زمین‌های پادشاهی یا زمین‌های دولتی را پیش‌فرض قرار می‌دهد اما مالکیت خصوصی زمین را نیز به رسمیت می‌شناسد. همه زمین‌های خالی و غیر مسکونی به دولت تعلق داشتند. این زمین‌ها به روستاییان واگذار شد. واگذاری زمین‌های کشاورزی فقط برای تا آخر عمر کشاورز بود کشاورزان مالک مطلق زمین نبودند. با این وجود توصیف وجود Sitadhayaksha زمین‌های کشاورزی دولت را ثابت می‌کند و زمین‌هایی که تحت نظارت ستاد هایاکشا (sitadhayaksha) نبودند به مالکان خصوصی تعلق داشتند. اسناد زمین‌های کشاورزی و زمین‌های دیگر در روستاها، توسط Gopos (گوپوس) و sthanikas (استبانیکاز) نگه داری می‌شد این افراد زیر نظر Samahart (سامابارت) کار

می‌کردند و ارتباطی با ستادهایاکشا نداشتند. Kshetrika (مالک زمین) از upavasa (مستأجر) برتر بود. هنگامی که گروهی نمی‌توانستند ادعای خود را در مورد اختلافات مربوط به مرزبین دو زمین ثابت کند آن زمین به پادشاه واگذار می‌شد. همچنین اگر مالک زمینی پیدا نمی‌شد آن زمین به پادشاه تعلق می‌گرفت. ارتهاشترا هدیه دادن زمین را به کشیش‌ها، معلمان و افراد دیگر، هدیه به برهمن ذکر کرده است بنابراین در زمان کاتیلیا نیز مالکیت خصوصی زمین وجود داشت. ولی معدن‌ها به دولت تعلق داشتند.

نمونه محصول

در ارتهاشترا کاشتن دانه‌هایی که با آب شسته شده اند ممنوع شده است در زمان کاشت سروده زیر خوانده می‌شد:

"prajapatye Kasyapaya devaya namah.
Sada Sita medhyatam devi bijeshu cha.
Dhaneshu cha. Chandavata he"

این سروده به این معنی است. سلام بر خدای Prajapati Kasyapa، کشاورزی همیشه رونق می‌یابد و الهه (خدای زن) در دانه‌ها و گیاهان زندگی می‌کند. Chandavata he کاتیلیا به کشاورزان، فایده کشت محصولات مختلف را توضیح داد این توضیح به دوره ما نیز مربوط می‌شود.

محصول برنج و محصولاتی مانند آن، بهترین محصول هستند، سبزیجات در حد متوسط هستند و نیشکر بدترین محصول است (رویاندن آن بسیار مشکل است) چون به شرایط سختی وابسته است و درو کردن آن به توجه و هزینه زیادی نیاز دارد. گفته‌های کاتیلیا کاملاً به کشاورزان هندوستان امروز و نیز به بخش‌های کشاورزی دولت مربوط می‌شود و آنها می‌توانند از این توصیه‌ها و به طور مفید به نفع خود استفاده کنند. در حقیقت هندوستان یکی از بزرگترین محصولات نیشکر جهان و کمترین منابع آب‌های زیرزمینی را دارد!

در کتاب ارتهاشترا بیان شده که هر کسی که زمین جدید قابل کشت ایجاد کند به مدت دو سال از پرداخت مالیات‌های کشاورزی معاف خواهد بود. کاتیلیا اگرچه به پادشاه توصیه کرد در اجرای سیاست دولت سرسخت و مصمم باشد اما برخورد خیلی ملایمی را با گیاهان و جانوران و نیز با چهارپایان زمین توصیه کرد.

آزار دادن چهارپایان یا قطع کردن ساقه‌های ضعیف جرم قابل مجازات تلقی می‌شد. میوه‌ها و گیاهان گل‌دار مورد توجه خاص دولت بودند.

در کتاب ارتهاشترا، چند فصل به دام پروری اختصاص داده شده است.

کاتیلیا انواع چهارپایان، گله‌ها، تیمار کردن، آموزش، علامت گذاری، تغذیه و شیردوشی آنها را مورد بررسی قرار داد. در حقیقت دولت صاحب‌گله‌های بزرگ گاو بود و در عین حال بخش‌های خصوصی نیز دارای گله‌های گاو بودند. گادهیاشکا (Godhyashha) (رئیس‌گله‌های گاو) اسناد کامل چهارپایان همه گله‌ها را که متعلق به دولت بودند نگه‌داری می‌کرد.

آبیاری

در کتاب ارتهاشترای کاتیلیا، قوانینی برای ساخت منبع‌های آب و سدها ارائه شده است. در این کتاب بیان شد که زمین‌های آبیاری شده نسبت به زمین‌هایی که از باران اشباع شده‌اند ارزشمندتر هستند. مثال‌های زیر در مورد ساخت یا اصلاح تسهیلات آبیاری، برای پرداخت قیمت آب توسط ارتهاشترا تأیید شده است:

- ساخت سدهای خاکی و مخزن های جدید - 5 سال
- تعمیر سیستم های آبرسانی خراب یا غیرقابل استفاده - 4 سال
- تمیز کردن سیستم های آبرسانی از علف های هرز رشد کرده - 3 سال

هر کسی که سیستم های آبرسانی را به عنوان رهن، کرایه کند یا با کسی شریک باشد (حق استفاده از آنها را داشته باشد) باید آنها را سالم و در وضع خوب نگه دارد. صاحب این سیستم ها می تواند (از طریق کانال کشی یا ساختن ساختارهای مناسب) در عوض سهم فراورده کشاورزی رشد کرده در زمین، پارک یا باغ، به دیگران آب بدهد. در صورت نبود صاحب سیستم های آبرسانی، افراد خیدر یا مردم روستا باید از این سیستم ها نگه داری کنند.

متأسفانه هندوستان پس از استقلال یافتن، از منابع آب خود به طور کامل استفاده نکرده است. اگرچه از زمان استقلال هندوستان، جمعیت آن تقریباً دو برابر شده است اما ناحیه مورد نیاز برای کشت محصولات اصلی فقط تا 10% افزایش یافته است. گندم تنها محصولی است که کل ناحیه مورد نیاز برای کشت آن تقریباً دو برابر شده است. اخیراً 27 میلیون هکتار ناحیه به کشت گندم اختصاص داده شد. نمونه های محصول قدیمی، انواع دانه های قدیمی و روشهای قدیمی تولید، مؤثر و کافی نیستند. ما باید برای تغذیه (غذایی) یک بلیون نفر، تنوع گونه های محصول را بیشتر کنیم و میزان تولید را افزایش داده و طرح های آبیاری را توسعه دهیم. استفاده از آب باید کنترل شود. طرح های قدیمی آبیاری معایبی دارند. آنها نمی توانستند مانع از خشکسالی یا سیل شوند. به علاوه مشکل از بُعد اجتماعی نیز وجود داشت. این طرح ها به سلسله مراتب طبقه اجتماعی مربوط بودند و مالکان ثروتمند زمین، مخزن های غیر متمرکز را در اختیار داشتند. همانطور که در ارتهاشترا بیان شده است دولت باید بداند که زمین های آبیاری شده نسبت به زمین هایی که از آب باران استفاده کردند ارزشمند تر هستند تا بتواند به افزایش میزان تولید کشاورزی کمک کند.

مالیات بندي کشاورزي

(کاتيليا) ارتهاشترا با مالیات بندي زیاد مخالف بود بیان کرد که باید از افراط و تفریط یعنی نبود کامل مالیات یا مالیات بیش از حد جلوگیری کرد. مالیات برای کشاورزان بر طبق وضعیت آنها، بین $1/6^{th}$ ، $1/8^{th}$ و $1/10^{th}$ محصول آنها متغیر بود. این مالیات بندي در حال افزایش نبود بلکه با نوسان درآمد متناسب بود. مالیات سود اضافی نیز جمع آوری می شد.

حاشیه های سود

در کتاب ارتهاشترا بیان شده است که حاشیه سود به شرح زیر به تاجران داده شود:

1- 5% برای کالاهای تولید شده داخلی

2- 10% برای کالاهای وارداتی

قیمت حمایتی (تثبیت قیمت توسط دولت برای حمایت کالا)

در کتاب ارتهاشترا بیان شده است زمانی که عرضه یک کالا بیش از تقاضاست رئیس حسابداری (کنترل کننده) تجارت کشور باید از طریق پرداخت قیمت بیشتر از قیمت بازار، موجودی ذخیره ایجاد کند. هنگامی که قیمت بازار به قیمت حمایتی می رسد او (رئیس حسابداری) قیمت را با توجه به موقعیت تغییر خواهد داد.

قراردادهای آینده

قیمت هر کالا با توجه به سرمایه گذاری انجام شده، میزان کالاهای توزیع شده، عوارض گمرکی، سود، اجاره و هزینه های دیگر تعیین می شد.

کشاورزی پایدار

توضیحات زیر به کشاورزی پایدار ارتباط دارند «دانه های غلات به مدت هفت شب در معرض گرما و بخار قرار می گیرند، دانه های kosi (لوبیا مونگ و لوبیا سیاه و . . .) نیز به مدت سه تا 5 شب در معرض گرما و بخار قرار می گیرند. دانه های نیشکر و امثال آن که انتهایشان برش داده شده است با مخلوط عسل، روغن (خوک)، کره مایع و سرگین گاو پوشانده می شوند.

دانه های ریشه ای پیازدار با عسل، کره مایع و دانه های سخت و پنبه با سرگین گاو پوشانده می شوند پوسته های درختان سوزانده شده و با استخوان و سرگین گاو در فرصت مناسب به عنوان کود استفاده می شوند.

کتاب ارتهشترای کاتیدیا گنجینه با ارزشی از اطلاعات علمی موضوعات مختلف مربوط به کشاورزی است. امروزه در همه جای دنیا تأیید شده است که هیچ برنامه رشد اقتصادی دراز مدت در هندوستان بدون توجه به توسعه بخش کشاورزی، عملی نخواهد بود ما قبل از اینکه ارتباط شیوة مدیریت کاتیدیا را (بویژه در مورد کشاورزی هند) بدانیم باید اول وضعیت رایج کشاورزی هندوستان را بررسی کنیم.

وضعیت رایج کشاورزی در هندوستان

بخش کشاورزی نقش مهمی در توسعه اقتصادی هندوستان دارد به طوری که 22% از تولید خالص داخلی (GDP) را شامل می شود و احتمال می رود که 58% از جمعیت کشور و یک ششم از کل صادرات کشور به کشاورزی اختصاص یابد. پیش بینی می شود هندوستان در پیدایش سفارش اقتصادی جهان پس از WTO از بخش کشاورزی بیشتر استفاده می کند این بخش، عرصه ای است که هندوستان به عنوان بازیگر رقابتی جهانی بالقوه در آن نقش دارد. مقررات و قوانین WTO بر میزان تعرفه گمرکی و پروتک کردن بازار برای رقابتی جهانی تأکید کرده اند. با این وجود برای مهار کردن امکان صادرات کشاورزی، باید امکانات و زیرساخت های روستایی کافی ارائه شود. در هندوستان، بخش کشاورزی با توجه به طرح چهار، پنج ساله است که وضعیت بهتری پیدا کرده و هزینه های طرح بیشتر از دو برابر بوده است. بدون حمایت مالی در بخش کشاورزی، رشد و ترقی آن به دلیل سیاست، احمقانه به نظر می رسد و به یک موضوع تحت بررسی تبدیل شده است. این امر منجر به ایجاد مشکلاتی شده است مثلاً محدودیت در انتقال کالاهای بین کشوری، یارانه های (کمک مالی) زیاد در انواع خاصی از کودها که منجر به سوء استفاده از آنها می شود و سیستم های قیمت حمایتی که نمونه های محصول را تأیید می کنند براساس اقتصاد بازار نخواهند بود.

در نتیجه، رقابت و توسعه در درجه دوم اهمیت قرار گرفته اند. توسعه شبکه های جاده روستایی که به مدت چندین سال نادیده گرفته شده برای آوردن کشاورزی هندوستان به سکوی رقابت جهانی، ضروری است. تصور می شود به دلیل جاده های بد و نبود انبار سرد، یک سوم از میوه ها و سبزیجات، هنگام حمل و نقل از بین می روند. بنابراین عجیب نیست که بهره وری در هندوستان در پایین ترین سطح جهانی قرار دارد.

درصد سهم سرمایه گذاری و تشکیل سرمایه در کشاورزی تا تشکیل سرمایه ناخالص در کشور، به صورت شیب نزولی (کاهش) نشان داده شده است. امروزه این درصد در مقایسه با چند سال پیش که بیشتر از 15 درصد بوده کمتر از 8 درصد است. همچنین مشکل موجود بودن امکانات آبیاری اضافی، به قدر کافی مورد توجه قرار نگرفته است. تأسف آور است که با وجود گذشت بیشتر از چند دهه از اصلاحات، بخش کشاورزی هنوز به وجود مانسون (باد موسمی اقیانوس هند) وابسته است. این امر در رشد محصول کشاورزی که از سال 1991 (آغاز اصلاحات) به مدت چهار سال مالی، کاهش در تولید را نشان داده بود تأیید شده است. قبل از سال 1996، میانگین رشد کشاورزی بین سالهای 1980 و 1995، در سال 303% بود البته این حقیقت که هندوستان در تولید مواد غذایی خود کفا شده است مایه افتخار است.

اما باید برای صادر کردن کالاهای کشاورزی از تمام امکانات خود استفاده کند.

بنابراین ما باید معانی جهانی بودن را در کشاورزی هندوستان مورد مطالعه قرار دهیم و از طریق مطالعه نقاط ضعف و قوت، از روش جامعی استفاده کنیم و سیاست‌هایی را به کار گیریم که نه تنها از بخش‌های سیاسی حمایت کند بلکه صادرات و بهره‌وری را نیز تشویق کند.

می‌توان گفت که صادرات کم محصولات کشاورزی هندوستان به سه دلیل اصلی زیر است:

- کیفیت استانداردها
- قیمت گذاری رقابتی
- ویژگی‌ها و شرایطی که طبق آنها، جانشین سازی واردات تشویق می‌شود.

امروزه کشاورزان به کشاورزی آلی و سازمان دار گرایش پیدا کرده اند و از مصرف کودهای شیمیایی اجتناب می‌کنند. کشاورزی آلی مناسبترین روش مطابق با محیط است که از خرابی محیط زیست جلوگیری می‌کند. استفاده مداوم از آفت کش‌ها نه تنها بخش‌های سازنده مهم زیست بوم شناسی را آلوده می‌کند بلکه بر سلامتی انسانها و دام‌ها نیز تأثیر می‌گذارد به عنوان مثال پاشیدن سم اندوسولفان بر محصولات کاشو در کاشارگود (Kasaragod) کرالا، باعث اختلالات ذهنی کسانی می‌شد که در نزدیکی آنجا زندگی می‌کردند.

دولت از طریق هئیت‌های بازاریابی کشور، در ارتقای استانداردهای درجه بندی، تأیید کیفیت، توصیه‌هایی براساس بازار و آموزش کشاورزان و عوامل بازار نقش مهمی بازی می‌کند. کشاورزی هندوستان با مشکل نابرابری بین محصولات غذایی و محصولات فروش نقدی، بازده کم در هر هکتار (به جز در مورد گندم) تغییر پذیری در تولید و تفاوت کامل بهره‌وری بیشتر مناطق و محصولات مواجه است. تولید داخلی پولس و روغن دانه‌ها، زیر نیاز داخلی است و (به اندازه کافی تولید نمی‌شوند) و واردات پولس و روغن‌های خوردنی این مشکل را برطرف می‌کند. سیاست تهیه دولت که حداقل قیمت را در مورد محصولات برنج و گندم به کشاورزان پیشنهاد می‌کند. تبعیضی را به نفع آنها انجام داد و نیز در مورد نمونه‌های محصول که مورد تأیید بازار نبود تغییر ایجاد کرد. این سیاست‌ها، گاهی به دلیل کمبود امکانات انبار منجر به مازاد دانه‌های غذایی می‌شوند. در نتیجه موش‌های هندی از این غذاهای اضافی بهره‌مند می‌شوند. تغییر محصول کشاورزی که بر طبق قانون اساسی هند، یک

موضوع دولتی است به دلیل محروم کردن کشاورزان از سود بازار داخلی بزرگ محدود می شود.

ارتباط

جالب است بدانید که ارتباط و اهمیت بخش کشاورزی تا به امروز ادامه داشته است. کاتیلیا این موضوع را 2400 سال پیش مطرح کرده بود. به نظر می رسد ارتهاسترا برای بیشتر مشکلات هندوستان راه حل دارد. ارتهاسترا در ابتدا ایجاد پست و مقام را برای رئیس کشاورزی پیشنهاد داد و از اهمیت کشاورزی در کشور را تأیید کرد. (کاتیلیا) این کتاب همچنین خاطرنشان می کند که پادشاه باید با فنون کشاورزی آشنا باشد. برای تجاری کردن کشاورزی (به ویژه در مزرعه های بزرگ) به مدیران آموزش دیده حرفه ای نیاز است تا تغییر جهانی قیمت ها، روشهای کشاورزی پیشرفته و استفاده از تکنولوژی های مثل ماهواره کشاورزی را مورد بررسی قرار دهند. روشهای مدیریت کشاورزی باید جامع تر باشند کشاورزی نیز ماورای نظام مالیاتی در هندوستان است. بخش کشاورزی که به وام های بانکی ارزش و اعتبار می دهد هنگامی که با مالیات بندی مطرح می شود کاملاً بی اعتبار خواهد شد. ارتهاسترا که با این امر مخالف بود بر اهمیت مالیات ها در کشاورزی و فعالیت های مربوط به آن تأکید کرد. (مالیات یکی از مهمترین بخش هایی است که در رفاه دولت نقش دارد).

رتهاسترا اعلام کرد که کشاورزان ثروتمند باید مالیات بپردازند. طبق این گفته هست که وزیر دارایی تلاش می کند. راهی را برای افزایش نسبت مالیات به GDP پیدا کند. اهمیت آبیاری و ارائه تسهیلات باید براساس اولویت باشد. اقتصاد که با بازار بین المللی رقابت می کند هنوز به وجود مانسون وابسته است. اگرچه هندوستان دومین منطقه آبیاری شده بزرگ در جهان است اما نواحی که باید آبیاری شوند یا نواحی با حداقل زهکشی، کم هستند. برخی از زمین های حاصلخیز، حاصلخیزی خود را به دلیل کودهای نامناسب یا استفاده نادرست از کودها و در اندازه های نادرست، از دست داده اند. این امر منجر به ارائه یارانه های بیشتر به کودهای نیتروژن دار (اوره) می شود در حالی که هیچ یارانه ای به کودهای پتاسیم دار یا فسفات دار اختصاص داده نمی شود به این دلیل کشاورزان از کودهایی که در اختیار آنهاست بیشتر استفاده می کنند. این امر منجر به از دست رفتن مداوم کیفیت خاک می شود. بنابراین یارانه ارائه شده برای استفاده کشاورزان در حقیقت به ضرر آنها خواهد بود. تأکید بر کشاورزی آلی که نیاز به استفاده از کودهای شیمیایی را از بین می برد یک موضوع مهم است. با وجود این حقیقت که هندوستان یکی از معدود کارخانه های طبیعی را برای کود آلی دارد. اما نمی دانیم چرا هنوز به کشاورزی آلی آن طور که لازم است توجه نشده است. کشاورزی آلی به جلوگیری از کشتار دام ها کمک می کند. دام ها زمانی کشته می شوند که استفاده تجاری ندارند. اما اگر کود آنها منبغ درآمدی برای کشاورز باشد او از کشتار آنها امتناع خواهد کرد کاتیلیا به دلیل علاقه خود به چهارپایان با این امر موافق بود. کارشناسان امروزی باید سیستم های آبیاری و نمونه های معمول اصولی را که کاتیلیا را بررسی کرده بودند بپذیرند اگر همه محصولات کشاورزی از طریق وسیله های پایا و سالم زیست بوم شناختی تولید شوند به نفع کشاورزان و مصرف کننده ها خواهد بود. قیمت گذاری و بازاریابی محصولات کشاورزی و ارائه زیر ساخت کافی به یک اندازه مهم هستند. از بین همه عوامل، هزینه تولید مهمترین عاملی است که قیمت را تعیین می کند و همه تقاضاهای ثابت و

عملكردي را مد نظر قرار مي‌دهد. در پايان مي‌توان قاطعانه گفت كه
كاربرد و اعتبار بسياري از پيشنهادهاي ارتهاسترا كه امروزه
كشاورزان از آنها استفاده مي‌كنند را مي‌توان آزمايش كرد.

فصل 7: تجارت خارجی

مقدمه

کاتیلیا در کتاب ارتهاشسترا به طور دقیق تجارت و بازرگانی با کشورهای خارجی و علاقه زیاد امپراطور مویریان را برای ترویج چنین تجارتی توضیح داد. کالاها از چین، سیلون و کشورهای دیگر وارد می‌شدند. جالب است بدانید تجارت از مالیات متمایز نبود. مالیات‌های معروف به وارتانام (vartanam) با کالاهای خارجی که به کشور وارد می‌شدند جمع‌آوری می‌شدند. مالیات‌هایی به نام دوارودایا (Dvarodaya) توسط تاجران مربوطه به خاطر وارد کردن کالاهای خارجی و نیز به دلیل دستمزد فری همه انواع کالاها، پرداخت می‌شدند. این امر به افزایش وصول مالیات کمک می‌کرد. وسیله پرداخت مالیات، قطعه‌های طلا یا سکه بود. کاتیلیا در رساله خود در مورد استخراج فلزات از معدن، ساخت آلیاژهای فلزی و ضرب سکه به طور دقیق توضیح داده است. او برای سکه‌های نقره از واژه Karshapanas استفاده کرده است، سکه‌های اصلی خارجی نیز در داخل کشور در گردش بودند. بنابراین تجارت خارجی هندوستان به مدت هزار سال یا بیشتر دارای «طبیعت مازاد» بود. هندوستان با گردش مداوم طلا به شکل سکه یا قطعه، که تاجران خارجی برای خرید کالاهای هندی استفاده می‌کردند به «Suvarna Bhoomi» یا سرزمین طلایی تبدیل شد. سکه‌های یونانی با علامت پانچ به عنوان پول رسمی در گردش بودند. سپس سکه‌های رومی بویژه سکه‌های ساخته شده از طلا و نقره توسط تاجران به کشور آورده شد. تجارت با امپراطور روم از قرن اول قبل از میلاد رونق گرفت یعنی از روم، مواد شیمیایی، شراب؛ ظروف سفالی مرغوب، برخی آلیاژهای فلزی و طلا و نقره به شکل سکه و قطعه وارد هندوستان شد و از هندوستان ابریشم، کالاهای ابریشمی، ادویه، سنگهای گران قیمت، جواهرات و . . . صادر شد. این تجارت برای هندوستان خیلی مفید بود.

کاتیلیا علاوه بر اینکه مردی صاحب دانش و استراتژی‌های کامل بود وظایفی (Nitishastra) را به عنوان روش مناسب زندگی برای هر فرد در اجتماع مطرح کرد. اصول او درباره تجارت خارجی که براساس تئوری مزیت رقابتی بود امروزه در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود. مهارت دیپلماسی (تدبیری) او در سرتاسر هندوستان مشهور است و در زمینه دفاعی، تشکیل استراتژی و روابط خارجی اعمال می‌شود.

در آمد زمین در $1/6^{\text{th}}$ سهم محصول تعیین شد و عوارض گمرکی و صادرات بر اساس ارزش کالا مشخص می‌گردید. عوارض گمرکی واردات کالاهای خارجی تقریباً 20% ارزش آنها بود. جالب توجه است که هندوستان که عوارض گمرکی واردات آن تا چند سال پیش بیشتر از 100% بود حالا به سطح 20% رسیده است. همچنین عوارض عبور، بستن جاده، هزینه‌های فری و سایر مالیات‌ها تعیین شد. مفهوم مالیات بندی کاتیلیا کم و بیش با سیستم پیشرفته مالیات بندی مشابه است. تأکید کلی او در مالیات بندی، بر انصاف و عدالت بود.

تجارت به عنوان تولید کننده درآمد

تجارت بیشتر توسط دولت انجام می‌گرفت و تجارت خصوصی در زمینه‌های غیر از زمینه‌ای که دولت حق انحصاری داشت مجاز بود. هنگامی که تجارت به منظور مال رسانی به ارتش و توسعه مناطق انجام می‌گرفت درآمدها افزایش می‌یافتند.

نظارت و کنترل تجارت

برای اینکه کنترل مؤثری بر تجارت انجام گیرد. از بین 34 بخش مورد نظر، 7 بخش مورد کنترل و بررسی قرار گرفت. رئیس هر بخش، adhyaksha یا در اصطلاح امروزی رئیس کنترل کننده نامیده می‌شد. هفت

بخش نظارت کننده و کنترل کننده فعالیت‌های تجاری عبارت بودند از: (1) تجارت دولتی (2) تجارت خصوصی (3) گمرک و octroi (4) بندرها (5) اوزان و مقیاسات (6) ترابری و فری (7) نقشه بردار و زمان سنج. در دوره کاتیلیا بار هوایی یا راه آهن وجود نداشت و فقط ترابری و فری (حمل کالا با کشتی) در آن زمان مورد بحث قرار گرفت. در تجارت دولتی، فروش کالاهایی که دولت حق انحصاری بر آنها داشت، جمع‌آوری مالیات معامله (vzaji) و مالیات صادرات کالاهای پادشاهی، وظیفه اصلی بود. در تجارت خصوصی، کنترل کننده، بازاریابی سامان-مند و قانونی ایجاد می‌کرد و تاجران را از ایجاد سودهای اضافی منع می‌کرد. او همچنین مسئول حمایت از مصرف کننده بود.

همچنین sulka (عوارض) به منزله این امر بود که عوارض گمرکی بر واردات و صادرات اعمال می‌شد. این عوارض نه تنها در مرزها، بلکه در دروازه‌های شهرهای بزرگ مخصوصاً پایتخت، جمع‌آوری می‌شد. کاتیلیا خاطرنشان کرد که نه تنها کالاهای خارجی بلکه کالاهای تولید شده داخلی نیز که از اطراف شهر وارد شهر می‌شوند مشمول sulka بودند. همچنین کالاهایی که در داخل شهر تولید می‌شدند و به خارج از شهر فرستاده می‌شدند نیز مشمول عوارض (مالیات) بودند.

بنابراین تفاوتی بین octroi و عوارض گمرکی وجود نداشت (شاید به دلیل اندازه نسبتاً کوچک ناحیه که کشور را تشکیل می‌داد). به دلیل اینکه sulka (عوارض) در دروازه شهر گرفته می‌شد نیاز نبود دولت فروش کالاها را در اطراف شهر کنترل کند. با این وجود دولت کنترل اعمال می‌کرد و فروش کالاها را در مکان‌های مثل معدن، زمین و باغ منع می‌کرد. کسانی که از ممنوعیت فروش در محل تولید تخلف می‌کردند مجازاتی شدند و مجازات‌های آنها بسیار شدید بود.

فروش کالاها در بازارهای معینی که تاجران خصوصی کنترل و نظارت کنترل کننده تجارت خصوصی بودند مجاز بود. رئیس کنترل کننده ترابری و فری مسئولیت‌های زیادی را به عهده داشت از جمله: نظارت بر ذخایر و امنیت دریایی، خدمات مداوم کشتیرانی، کرایه کشتی و قایق با کارکنان یا بدون کارکنان، سازماندهی فری‌ها، کنترل حرکت تاجران خارجی، جمع‌آوری درآمدهایی مثل هزینه‌های فری، عوارض گمرکی، توقف جاده و تضمین امنیت از طریق مراقبت افراد شرور با استفاده از فری‌ها.

واردات کالاها

همانگ با سیاست ارائه خدمات به مردم، فروش کالاهای وارداتی در بسیاری از مکان‌ها، امکان پذیر شد و پس از آن کالاها به آسانی در دسترس مردم شهرها و روستاها قرار گرفت. در حقیقت برای ترویج وارد کردن کالاهای خارجی مورد نیاز در کشور، کمک‌هایی صورت گرفت. به عبارت دیگر در صورتی که کالاهای وارداتی کالاهای مورد نیاز مردم بودند و آنها به خاطر نیاز به کالا دچار مشکل نمی‌شدند، محدودیتی در مورد وارد کردن کالاها رخ نمی‌داد.

به تاجران دو امتیاز داده شد که عبارتند از:

(1) تاجران داخلی که کالاهای خارجی را از طریق کاروان یا از طریق مسیرهای آبی می‌آوردند از دادن مالیات معاف می‌شدند و می‌توانستند سود کنند. این امر اصول مردم مدیریت یعنی تشویق به کارآفرینی را نشان می‌دهد. این تاجران که به خاطر وارد کردن کالاها خود را به خطر سفر می‌انداختند از طریق معافیت از مالیات، به کار تشویق می‌شدند.

(2) تاجران خارجی حق نداشتند در مورد اختلافات مالی خود به دادگاه شکایت کنند مگر اینکه در کشور مقام قانونی داشتند اما

شرکای داخلی آنها می‌توانستند شکایت کنند بنابراین وظیفه تاجران اجرای روش‌های تجاری مناسب و آوردن کالاهای بهتر برای مصرف کنندگان بود. به این ترتیب سیستم مورد نظر برای تجارت خارجی و نیز جریمه‌ها و روش‌های سخت‌انگیزه ایجاد کرد. حد آستانه سود نیز مشخص شد و به تاجران حاشیه‌های سود نیز منظور شد.

- 5% سود برای کالاهای تولید شده داخلی

- 10% سود برای کالاهای وارداتی

هنگامی که تقاضای زیاد کالا وجود داشت رئیس کنترل کننده تجارت دولت از طریق پرداخت قیمت بیشتر از قیمت بازار، موجودی ذخیره ایجاد می‌کرد. با این وجود هنگامی که قیمت بازار به قیمت اصلی آن رسید به کنترل کننده اختیار داده شد قیمت را تغییر دهد و یک استراتژی انجام دهد. به علاوه با توجه به سرمایه‌گذاری میزان کالاهای تحویل داده شده، تاریخ، میزان سود و هزینه‌های دیگر قیمت تعیین می‌شد.

صادرات در حساب دولتی

چون پول کاغذی رایج در آن زمان وجود نداشت، تجارت خارجی براساس تهاتر بود.

اداره تجارت دولتی سطح هزینه‌هایی را که برای رسیدن به حاشیه سود مجاز کسر می‌شدند تعیین می‌کرد. دو نوع هزینه اصلی وجود داشت، یک نوع بر کاروان‌ها مربوط بود که عبارت بود از: عوارض گمرکی، بسته شدن جاده، هزینه‌های محافظه، مالیات قابل پرداخت در محل‌های نظامی، هزینه‌های فری، مستمری روزانه که به تاجران و دستیاران آنها داده می‌شد و هزینه نوع دوم شامل سهم قابل پرداخت به پادشاه خارجی بود. و هزینه کرایه کشتی قایق و هزینه تدارکات برای سفر مورد نیاز را نیز شامل می‌شد.

در کتاب آرتهاسترا بر تجارت خارجی که منجر به ایجاد سود می‌شود تاکید شده و تجارت در زمینه‌های که به منفعت هستند منع شده است به این علت سیستم خطر و پاداش در دوره کاتیلیا بسیار رایج بود. با این وجود ویژگی‌های تجارت نه تنها به علم اقتصاد ارتباط دارد بلکه به شاخص‌های متفاوت دیگری نیز وابسته است. تاجران باید در صادرات به یک کشور خاص یا واردات از یک کشور خاص، فواید سیاسی یا استراتژیکی را مد نظر قرار دهند. تکرار چنین موارد استراتژیکی علی‌رغم خودکفایی در واردات مداوم روغن نخل از مالزی مدیون تکنولوژی است.

درباره تجارت، برخی موارد احتیاطی ذکر شده است که عبارتند از:

- (1) هنگامی که کالاها، زمینی حمل و نقل می‌شدند، رئیس کنترل کننده باید اطمینان می‌داد که بیشتر از یک چهارم کالا دارای ارزش زیادی نیستند. تا از دزدی تمام کالاهای با ارزش جلوگیری شود.
- (2) برای ایجاد امنیت کالاها در هنگام حمل باید مأموران مختلفی مثل مأموران مرزی و فرماندار حضور داشتند.
- (3) اگر کاروان حامل کالاهای با ارزش بود. باید موارد احتیاطی بیشتر رعایت می‌شد.

(4) در صورتی که کاروان به مقصد نمی‌رسید می‌توانستند کالاها را در وقت مناسب بفروشند. هنگامی که کالاها، از طریق دریا، حمل و نقل می‌شدند باید برای جلوگیری از آسیب به کالاها، تغییرات موسمی وضع هوا در نظر گرفته می‌شد.

فصل 8: تجارت داخلی

مقدمه

تجارت بعد از کشاورزی و تولید سومین فعالیت مهم محسوب می‌شود. ارتقاء تجارت و بازرگانی از طریق تنظیم مسیرهای تجاری زمینی و دریایی و انتخاب بازارها و شهرهایی که دارای بندر هستند، وظیفه پادشاه بود. واضح بود که این مسیرهای تجاری از مزاحمت درباریان، مأموران دولتی، دزدها و نگهبانان مرزی در امان بودند و به دلیل گله‌های گاو دچار آسیب و خسارت نمی‌شدند. به عبارت دیگر دام‌های پرورش یافته که قسمت بزرگی از عرصه اقتصادی کشاورزی را تشکیل می‌دادند جلوی مسیرهای تجاری را نمی‌گرفتند.

1- حفاظت از مسیرهای تجاری

پادشاه باید مسیرهای تجاری را از مزاحمت درباریان، مأموران دولت، دزد و نگهبانان مرزی محافظت می‌کرد. مأموران مرزی باید هر چیزی را که از بین رفته بود جبران می‌کردند. کاتیلیا معتقد بود همانطور که غیر ممکن است کسی مزه عسل یا زهر را که نوک زبانش است نفهمد پس کسانی که با سرمایه‌های دولت تجارت می‌کنند غیر ممکن است (حتی مقدار کم) از اموال پادشاه برخوردار نشوند.

این ادعای مؤثر بر دو حقیقت تأکید دارد: اولین حقیقت درک این موضوع هست که مسیرهای تجاری برای توسعه اقتصاد مهم هستند و امنیت آنها (مسیرهای تجاری) باید مورد اطمینان قرار گیرد. دومین حقیقت تذکر درباره فساد در موارد مربوط به تجارت است. تحت هیچ شرایطی نباید به کسانی که حفظ امنیت تجارت بر عهده آنها گذاشته شده است اجازه داده می‌شود در روش‌های فاسد به میل خود رفتار کنند و به واسطه مقام دولتی خود، اموال دولت را به بخش‌های خصوصی انتقال دهند. در این صورت پادشاه یا مشاوران باید از امکان اینکه مأموران و نگهبانان مرزی در فساد زیاده‌روی و به میل خود رفتار کرده بودند باخبر می‌شدند.

2- گونه‌شناسی تجارت داخلی

در زمان کاتیلیا به جای ارزش افزوده، از مفهوم حاشیه‌های سود ناخالص، استفاده شد. پادشاه دستور داد که حاشیه‌های ناخالص تاجران نباید خیلی زیاد باشد تا محصولات قابل استفاده برای مصرف‌کنندگان به میزان مناسب باشد: حاشیه‌های سود، برخلاف امروز، در دوره‌ای که پادشاه خیرخواه به رفاه مردم اهمیت می‌داد براساس نرخ بازار نبود، در آن دوره سیستم تجارت دولتی تأیید شد و در مورد اینکه تجارت چگونه باید انجام شود توصیه‌هایی ارائه شد. در کتاب ارتهاشترای کاتیلیا به «علم سود کالا» اهمیت زیادی داده شده است. کاملاً واضح است که هدف این علم سود رساندن به مردم است.

بر طبق عقیده سیماماستری «کاتیلیا به آن گروه سیاستمدارانی تعلق دارد که سیاست آنها تأیید وسیله توسط دستیابی به هدف برتر است» که کاتیلیا به عنوان فاتح باید به هر قیمتی برنده می‌شد. به نظر کاتیلیا هدف خیلی مهم، حتی برتر از وسیله بود.

علم اقتصاد پیشرفته درباره مفهوم «ارزش افزوده» بحث می‌کند. کاتیلیا اقتصاد را به سه بخش تقسیم کرد: (1) کشور، دولت، پادشاه (2) خصوصی (3) تهیه کنندگان خدمات مثل بانکها و نهادهای مالی، کتاب ارتهاشترای کاتیلیا نقش بخش‌های مختلف را بسیار کامل توضیح داده است. اما این پادشاه بود که در تصمیم‌گیری نقش اصلی را داشت. در تجارت مربوط به بخش خصوصی، امنیت مسیرها از طریق دولت تضمین می‌شد و در صورت ایجاد خسارت، باید خسارت جبران می‌شد. درآمد حاصل از فروش استخراج معدن به دولت تعلق می‌گرفت چون دولت

زمین را کنترل و در اختیار داشت. با این وجود در تجارت خصوصی محصولات تولید شده به خانواده‌ها فروخته می‌شد در صورت کمبود، باید کالاهای وارداتی این کمبود را جبران می‌کردند. صادرات آزادانه تشویق شد و سیستم کنترل تجارت تعیین و به وضوح بیان شد. یکی از سیاست‌های وضع شده این بود که کاملاً برای فروش باید به بازارهای مشخصی آورده شوند و در محل تولید فروخته شوند افرادی که مسئول فروش کالاها دولتی بودند درآمدهای حاصل از فروش را در صندوق دردار که فقط یک سوراخ روی آن بود و برای برداشتن آنها راهی وجود نداشت قرار می‌دادند. در پایان روز، صورت حسابها ارائه می‌شد و پول پس از تبدیل به موجودی تعادل، انتقال داده می‌شد. سیاست و شیوه‌های ارائه شده نشان داد که کاتیلیا کاملاً به امکان اینکه مأموران در روشهای فاسد عمل کنند آگاه بود.

3- ویژگی‌های نسبی انواع فعالیت‌های اقتصادی مختلف

- **Janapada** مناسب، مکانی بود که به آسانی قابل شناسایی بود این مکان‌های زمین حاصلخیز با خاکهای قابل کشت، معدن، جنگلهای پوشیده از درخت، جنگلهای فیل و چراگاه داشت.
 - کشاورزی مهمترین فعالیت اقتصادی بود. زمین‌های قابل کشت از معدن بهتر بودند چون معدن‌ها فقط دارای گنج بودند در حالی که محصولات کشاورزی هم گنج و هم محصول به شمار می‌آیند.
 - پادشاه باید اطمینان دهد که کشاورزی از مشکلات جریمه‌ها یا مالیات‌های سنگین و نیز از نیاز بیش از حد به کار آزاد در امان است.
 - ساخت دژ (آمادگی دفاعی)، سیستم‌های آبرسانی و منابع‌های آب به عنوان منبع محصولات.
 - مسیرهای تجاری نیز وسیله تدبیری در مقابل دشمن بودند. زیرا پادشاه از این طریق می‌توانست مأموران مخفی خود را بفرستد و اسلحه و تدارکات جنگی دیگری بیاورد.
 - بهتر بود به جای تولید کم مواد معدنی با ارزش و گران، تولید زیاد مواد معدنی کم ارزش انجام شود.
 - جنگلهای حاصلخیز باید بزرگ، نزدیک مرزهای کشور و کنار رودخانه باشند و مواد با ارزشی را ارائه دهند.
 - بهتر بود مسیرهای تجاری زیادی وجود داشت حتی اگرچه همه این مسیرها با استانداردهای عالی ساخته نمی‌شدند. ترتیب اولویت کاتیلیا برای ساخت مسیرهای تجاری به شرح زیر است:
 - مسیر زمینی ترجیحاً به سمت جنوب و مسیر آبی روی ساحل و آبراه خشکی.
 - مسیرهای درشکه و مسیرهای قابل استفاده برای آبخور حیوانات در راه باریک‌ها بود.
- همانطور که قبلاً ذکر شد تجارت سومین ستون فعالیت اقتصادی بود در کتاب ارتهاسترا در بُعد تجارت به طور دقیق شرح داده شده است. دولت باید علاوه بر ارتقاء تجارت از طریق اصلاح زیرساخت‌ها، مسیرهای تجاری را از مزاحمت درباریان، مأموران دولتی، دزدها و نگهبانان مرزی محافظت می‌کرد. به نظر می‌رسد کاتیلیا به تاجران اعتمادی نداشت و گمان می‌کرد آنها دزدانی هستند که می‌خواهند برای تعیین قیمت و ایجاد سودهای اضافی و همچنین برای معامله با اموال دزدی، کارتهایی تشکیل دهند. او توصیه کرد که برای حمایت از مصرفکنندگان و جلوگیری از چنین تخلفاتی که تاجران مرتکب می‌شوند جریمه‌های سنگین باید اعمال شود.

به علاوه قانون معامله در بین تاجران خصوصی به شرح زیر بود:

- (1) فروش براساس نمایندگی
 - (2) فسخ قراردادها در بین تاجران
 - (3) سفر کردن تاجران با یکدیگر و ادغام کالایشان
 - (4) امنیت در هنگام حمل و نقل (ترانزیت)
- به مأموران مرزی دستور داده شد حق عبور ایمنی و بی خطری را برای کالاها ایجاد کنند و در صورت ایجاد خسارت، جبران کنند. مسئولیت جبران خسارت به تاجران به جز کالاهایی که دزدیده یا فرستاده شده بودند بر عهده رئیس روستا بود. به علاوه اگر اموال تاجر در ناحیه بین روستاها گم می‌شد یا از بین می‌رفت رئیس چراگاهها (CSP) مسئول این خسارت، بود. در مناطقی که تحت کنترل CSP نبود مسئولیت خسارتها بر عهده Chora Raju بود. در صورتی که مسئولیت خسارتها بر عهده مأمور نبود مردم روستایی که خسارت در حوالی آن روستا روی داده باید مسئول تاجر بودند. بنابراین متوجه می‌شویم که کاتیلیا اهمیت تاجر را از طریق جبران خسارات ایجاد شده همانند اهمیت مقررات قانون، مورد توجه قرار داده است. تاجران در آن دوره از آزار دادن مردم منع شدند. این امر به طور وضوح نشان می‌دهد که کاتیلیا آسایش مردم را در اولویت قرار داده است.

ضمیمه: رئیس کنترل کننده تجارت خصوصی

- (a) مسئولیتها
 - (1) اطمینان از تجارت منصفانه در کالاهای جدید و قدیمی
 - (2) اجازه فروش یا گرو گذاشتن کالاهای قدیمی در صورتی که فروشنده یا گروگذار گواهی مالکیت خود را نشان دهد.
 - (3) بررسی وزن‌ها و مقیاساتی که برای جلوگیری از فریب و کلاهبرداری توسط تاجران استفاده می‌شود.
- (b) قراردادهای تاجران
 - (1) اطمینان از اینکه حاشیه‌های سود 5% برای کالاهای تولید شده داخلی و 10% برای کالاهای وارداتی رعایت شده است.
 - (2) تأیید اینکه کالاها به قیمت‌های ثابت فروخته شدند.
 - (3) اطمینان از اینکه که تاجران با کالاهای دزدی معامله نمی‌کنند.
- (c) کمک به تاجران
 - (1) ارائه بخشودگی‌های مناسب در صورتی که کالاهای تاجران به دلایل پیش‌بینی نشده دچار خسارت شود.
- (d) دلالت و واسطه‌ها
 - (1) اطمینان از اینکه تاجران در محاسبه حاشیه‌های سود خود، قسمتی از هزینه‌های خود را به عنوان حق دلالتی به دلالتی نمی‌دهند.
 - (2) اجازه دادن به دلالتها که موجودی حبوبات و سایر کالاهای خود را تا حدی که مجاز است نگه دارند.
 - (3) مصادره هر موجودی که دلالت بیش از حد مجاز نگه داشته‌اند و تحویل آنها به رئیس کنترل کننده تجارت کشور برای فروش به مردم.
- (e) خرید و فروش منظم

جلوگیری از خرید کالاها از مشترک تاجران تا زمانی که کالاها مشابه قبلی هنوز فروخته نشده است.

فصل 9 : اموال مالی دولت

کلمه Arthashastra (ارتهاشسترا) به معنی علم ایجاد مال و ثروت است.

با این وجود کاتیلیا از این کلمه در مفهوم گسترده‌تر استفاده کرد که شامل فعالیت‌های نظامی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی و . . . کشور بود که بر ثروت تأثیر می‌گذاشتند کتاب ارتهاشسترای کاتیلیا بویژه در زمانی که نوشته شده است یک شاهکار محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد کاتیلیا دانش دایرة المعارف و جامعی درباره ابعاد مختلف حکومت سلطنتی مثل اجرا، درآمد، مالیات‌بندی، قانون، دیپلماسی، تجارت و بازرگانی، سکه زنی، کشاورزی و اجاره زمین، کارگر، مردم و اجتماع و . . . داشت. کاتیلیا تأکید کرد که دولت از طریق درآمدی که از مردمش جمع می‌کند پا برجاست. هدف نهایی او این نبود که به پادشاه کمک کند بلکه هدف او کمک به مردم بود. او متعقد بود سلطنت زمانی قوی و ثروتمند خواهد بود که از منافع مردم در مقابل هجوم پادشاهان دیگر حفاظت کند.

کاتیلیا اصول مالیات‌بندی و منبع درآمد و هزینه را پایه‌گذاری کرد. این اصول یکی از ابتدایی‌ترین معیارهای ثبت شده امور مالی عمومی است.

کاتیلیا انواع درآمدها را طبقه‌بندی کرد و در مورد حسابرسی‌هایی که با مکانیسم‌های موجود قابل مقایسه هستند سیستم‌هایی را ارائه داد. به علاوه کاتیلیا بیان می‌کند. آنچه که پس از کسر همه هزینه‌ها، بدست می‌آید به جز درآمدهای دریافتی موازنه خالص است (nivi) که ممکن است بدست آمده باشد یا از قبل وجود داشته باشد این مفهوم با تئوری پیشرفته موازنه مالی و نظرات حسابرسی ارتباط دارد و کاتیلیا چنین مفاهیمی را در چارچوب حکومت و سیاست، به سازمانی کردن نسبت می‌دهد.

اصول مالیات‌بندی

بحث کاتیلیا درباره مالیات‌بندی چند اصول مهم را شامل می‌شود: قدرت مالیات‌بندی (تعیین مالیات) دولت باید محدود شود، مالیات نباید سنگین یا خیلی زیاد باشد، افزایش مالیات باید بتدریج صورت گیرد، مالیات باید در زمان، مکان و شکل صحیح وضع شود و میزان مالیات باید منصفانه و منطقی باشد. کاتیلیا خاطرنشان کرد که حاکم نباید مالیات را به میل خود وضع کند. کاتیلیا بر جلوگیری از استبداد مالی و در نتیجه نارضایتی مردم توجه زیادی می‌کرد. طبق نظریه او، افراد خائن و لاقید سعی می‌کنند حتی پادشاهان قوی را نابود کنند. او تأکید کرد که باید مالیات طوری وضع شود که مردم توانایی تحمل مسئولیت‌های سنگین را در آینده داشته باشند. افزایش مالیات در زمان رفاه، باید به تدریج صورت گیرد.

یکی از ضرب‌المثل‌های کاتیلیا که حتی امروزه نیز خیلی مطرح است و باید همه دولت‌های دنیا آن را رعایت کنند. این است که مالیات‌بندی نباید فرایند آزار دهنده‌ای برای مردم باشد. و تعیین ساختار مالیات با مصلحت‌اندیشی و مدارا باشد. دولت‌ها باید مالیات را مثل زنبورعسل جمع‌آوری کنند، زنبورعسل فقط به مقدار مناسبی عسل از گل می‌مکد که هم خود زنده بماند و هم گل آسیب نبیند. مالیات‌ها باید کم باشند نه زیاد.

کاتیلیا از مالیات درآمد بیشتر بر ثروتمند و مالیات فروش بیشتر بر کالاهای لوکس، به طور مناسب، حمایت کرد. با این وجود به عقیده کاتیلیا، حاکم باید سرمایه عمومی کافی و کمک توسعه‌ای ایجاد می‌کرد یا آن را از طریق بخشودگی مالیاتی تشویق می‌کرد. به علاوه پادشاه باید هزینه‌ها را به پروژه‌های سودآور سوق می‌داد و

برای برطرف کردن نیازهایی که به دلیل بلاها، جنگ یا وضعیت‌های اضطراری دیگری ایجاد شده بود ذخایر پول کافی، غذا، لباس و تجهیزات نظامی در اختیار مردم می‌گذاشت برخی افراد به دلیل ناتوانی در پرداخت مالیات (شرایط معلولیت) یا به دلیل خدماتی که ارائه می‌دادند (کشیش) از پرداخت مالیات معاف بودند. مالیات زمین و مالیاتی که بر تاجران اعمال می‌شد در صورتی جمع‌آوری می‌شد که سود بیشتر از میزان طبیعی بود. پس از اینکه هزینه تولید و سودهای طبیعی، زمان مورد نیاز برای فروش محصول، سطح موجودی فروخته نشده و نوسانات بازار و . . .

با دقت محاسبه می‌شد، برنامه مالیات بر تولید و فروش تهیه می‌شد، مالیات‌بندی دولت، شرایط لازم برای تضمین رفاه مالیات‌پردازان را مورد توجه قرار داد.

مالیات‌های مختلفی وجود داشت مثل مالیات مستقیم و غیر مستقیم، مالیات فروش و صادراتی و مالیات درآمد و ارزش افزوده. به نظر می‌رسد طرح مالیات‌بندی کاتیلیا شامل عناصر ضرر مالیات‌دهندگان، سودهای مستقیم مالیات‌دهندگان، توزیع مجدد درآمد (دولت، فقرا را مورد توجه قرار داد) و انگیزه مالیات برای سرمایه‌گذاری مطلوب بود. یکی از ویژگی‌های جالب سیاست مالیات کاتیلیا، این بود که قبل از جمع‌آوری مالیات، مبلغی سود برای تجارت، در نظر گرفته می‌شد. سیستم مالیات کاتیلیا بویژه از نظر قدمت نوشتاری، کاملاً جامع به نظر می‌رسد. با این وجود برخی از نظرات او در مورد مالیات‌بندی، در ادبیات هندوستان وجود داشت که قبل از او، نوشته شده بود.

طبقه‌بندی درآمد عمومی

کاتیلیا یک فهرست کاملی را به عنوان منبع درآمد دولت ارائه داد و اجرای واقعی جمع‌آوری درآمد بخشی را که در آن فعالیت خاص انجام شده بود مورد بررسی قرار داد. رئیس جمع‌آوری کننده (رئیس درآمد) باید درآمد همه بخش‌ها را به صورت خزانه اصلی ادغام می‌کرد. بنابراین یک روش سازمانی برای جمع‌آوری درآمد، کشف شد. این سیستم مشابه سیستم‌های پیشرفته جمع‌آوری درآمد و مدیریت است و از طریق آن جمع‌آوری واقعی غیر متمرکز و ادغام و حسابرسی متمرکز شد. منابع درآمد که در کتاب ارتهاسترا طبق مقوله‌های پیشرفته متناسب با آن ذکر شده به شرح زیر است:

مالیات‌های شرکتی: شرکت یا صنّف صنعتگران و پیشه‌وران (karasilpiganah).

مالیات‌های غیر مستقیم: نوشابه‌های الکلی، کشتار دام‌ها، روغن‌ها، کره مایع، شکر (kshara)، طلا ساز دولت (sauvarnika)، انبار کالا، رودخانه‌ها، فری‌ها (قایق فری)، قایق‌ها و کشتی‌ها، مالیات‌های جاده‌ای (vartani)، طناب‌ها (rajju) و طناب‌هایی برای بستن دزدها (chorarajju) و مالیات‌های مواد معدنی.

مالیات زمین و ملک: خانه‌های شهری و محله‌های ساختمانی (vastuka)، زمین‌های چراگاهی، محصول کشاورزی، باغ گل، باغ میوه، باغ سبزیجات، زمین‌های مرطوب، قسمت بیشتری از مالیات، به مالیات کشاورزی اختصاص داده شد.

عوارض گمرکی: مالیات (sulka)، همه کالاهای وارداتی در دروازه‌های شهر جمع‌آوری می‌شد و Sulkadhyaksha (رئیس گمرک) جمع‌آوری عوارض گمرکی را سرپرستی نظارت می‌کرد. هزینه‌های خدمات دولتی و مزدها: عوارض عبور، جریمه‌ها، اوزان و مقیاسات، مشاور رئیس شهر (nagaraka)، رئیس سکه زنی (lakshanadhyakshah)، رئیس مهر و گذرنامه.

مالیات‌های درآمد: محصول زمین‌های شاهی (sita)، سهم محصول قابل پرداخت به دولت (bhaga)، مالیات‌های تفریح و سرگرمی: مالیات‌های فاحشه‌ها و هزینه‌های قمار.

هزینه‌های عمومی

نمونه‌های هزینه تحت 15 عنوان طبقه‌بندی شد که Vyayasarira (مجموعه هزینه‌ها) نامیده می‌شد. بیشتر نمونه‌های هزینه، شامل هزینه‌های مربوط به حساب‌های دولتی بودند. تعداد کمی از این هزینه‌ها، بودجه خصوصی پادشاه را تشکیل می‌دادند. مهمترین نظرات سیاسی عمومی در این بخش، از تحلیل هزینه سرمایه‌ای و هزینه تولیدی، نشأت گرفته شده است. کاتیلیا در کتاب ارتهاشترا بین درآمد سرمایه‌گذاری شده یعنی هزینه سرمایه‌ای و هزینه رایج تمایز قائل شده است. به عقیده کاتیلیا، دو نوع هزینه وجود داشت هزینه روزانه و هزینه سودآور. هزینه روزانه، تعهد دولت به انجام وظایف و خدمات خاص برای مردم بود یعنی هزینه جاری روزمره یک اداره، به نظر کاتیلیا هزینه‌ای که در یک paksha در یک ماه، یا یک سال درآمد ایجاد می‌کرد هزینه سودآور نامیده می‌شد. کاتیلیا به این نتیجه رسید که چنین هزینه سودآوری ضرورتاً بر هزینه حساب جاری کنترل داشت.

سرمایه‌گذاری سرمایه (vikshepa) وسیله‌ای برای هزینه چک (vyayapratyayah) است. کاتیلیا اهمیت هزینه سرمایه را که دولت از طریق آن می‌تواند در بلند مدت درآمد ایجاد کند درک کرد. او بیان کرد اگر پادشاه میزان هزینه کارهای پرسود را کاهش دهد در آینده با مشکل مواجه خواهد شد.

تأکید بر سیستم مناسب حسابرسی و کیفیت اجرای درآمد، امری استثنایی است. در حقیقت این امر توجه کاتیلیا را به مدیریت و ایجاد سازمان نشان می‌دهد.

کاتیلیا انواع کارهایی را که باید از طریق بخش درآمد انجام شوند مورد تأکید قرار داد. این کارها عبارت بودند از: نگهداری دولت (samsthanam)، کار روزانه (pracharah)، کارهای ضروری زندگی، جمع‌آوری و حسابرسی همه درآمدها، این کارها، به درآمد مربوط بودند کارهای انجام شده دیگر عبارت بودند از: کارهایی که به خزانه مربوط بودند، کارهایی که توسط پادشاه انجام می‌گرفتند، کارهایی که در مورد سرمایه شهر بودند و هنوز در دفتر ثبت وارد نشده بودند یا از سال قبل مانده بودند، دستور شاه که به صورت کتبی یا شفاهی باید در دفتر ثبت می‌شدند. تهیه طرح‌هایی برای کارهای پرسود، تعادل جریمه‌های قابل پرداخت، تقاضای درآمدهای عقب افتاده که در تعلیق مانده و بررسی حساب‌ها قسمتی از کارهای مربوطه را تشکیل می‌دهند.

طبق نظریه کاتیلیا وظیفه «رئیس جمع‌آوری کننده با تدبیر» افزایش دادن درآمد و کاهش هزینه بود. این قاعده کلی با نظرات با مرزی‌ها درباره کاهش کسر بودجه‌ای تناسب دارد.

خدمتکاران دولت و حکومت

کاتیلیا بیان کرد که موفقیت و رفاه مردم و در نتیجه موقعیت دولت به رفتار خدمتکاران دولت و همچنین به حکومت و سازمان بستگی دارد. کاتیلیا با دستگاه‌های بزرگ دولت نیز مخالف بود و بیان کرد: کنار گذاشتن (خدمات بیشتر) بیشتر خدمتکاران دولت . . . برای ترقی مالی دولت مؤثر است.

کاتیلیا 40 روش مختلف اختلاس پول عمومی را تعیین کرد و شدیدترین مجازات را برای چنین جرم‌هایی پیشنهاد کرد و گفت:

افرادی که اختلاس می‌کنند مثل خزانهدار (nidhayaka)، نویسنده (nibandhaka)، گیرنده (pratigrahaka)، پرداخت کننده (dayaka)، فردی که این پول را پرداخت می‌کند (اختلاس) (dapaka) و کارمندان وزارتی (mantr- vaiyavriyakara)، هر یک باید به طور جداگانه مورد تحقیق و بازرسی قرار گیرند. اگر هر کدام از این افراد دروغ بگویند همان مجازاتی که برای کارمندان عالی رتبه (yukta) مرتکب جرم اختلاس تعیین شده برای او نیز اعمال خواهد شد.

کاتیلیا همچنین معتقد بود هنگام تحقیق از کارمندان دولتی و خبرچینی در مورد افراد فاسد به وجود اسلاید نیاز است. بیانیه‌ای در ملاء عام (prachara) ارائه می‌شود مبنی بر اینکه هرکس از این افراد متخلف ناراحت است شکایت خود را به پادشاه اعلام کند. کسانی که با این بیانیه مخالفت کنند باید جریمه‌ای همانند خسارتی که مرتکب شده‌اند بپردازند.

کاتیلیا توصیه کرد کارمندان دولتی هنگامی که به کار مشغول هستند باید هر روز مورد تحقیق و بازرسی قرار گیرند. مسلماً کسانی که دمدمی مزاج و بی‌وفا هستند همیشه رفتار خود را تغییر می‌دهند بنابراین نیرو و ابزارهایی که این افراد استفاده می‌کنند، مکان و زمان کاری که آنها مشغولند و نیز شکل صحیح کار، مخارج و نتایج کار همیشه باید تأیید شود. . . از این رو رئیس هر بخش (adhikarana) باید کاملاً میزان واقعی کار انجام شده، رسیدهای دریافتی از این کارها و هزینه‌های متحمل شده در آن کار را به طور دقیق و در مجموع بررسی کند.

کاتیلیا پذیرفت که برخی فسادها همیشه وجود دارند و نمی‌توان آنها را به طور کامل کنترل و بازرسی کرد. او بیان کرد: شاید بتوان حرکت پرنده‌گان را هنگام پرواز در آسمان مشخص و مورد پیش-بینی قرار داد اما نمی‌توان رفتار کارمندان دولت را با اهداف پنهانی پیش بینی کرد. بنابراین او برای تنبیه افراد متقلب و کلاهبردار سخت‌ترین مجازات مالی و بدنی را پیشنهاد کرد.

کاتیلیا در مورد کنترل و تعدیل حسابداری و حسابرسی خزانه سلطنتی امپراطوری بزرگ مائوریا، آموزش‌های دقیقی ارائه داد. با این وجود او معتقد بود که پی بردن بر نادرستکاری و کلاهبرداری یک کارمند منصوب شده به دشواری این است که نمی‌توان فهمید یک ماهی چقدر آب می‌خورد.

طبقه‌بندی کلاهبرداری‌های مالی

در کتاب ارتهاسترا، منع کلاهبرداری و همچنین کشف و شناسایی آن مورد تأکید قرار گرفته است. کاتیلیا چند روش اختلاس سرمایه‌های عمومی از طریق کلاهبرداری ذکر کرد که حسابرسان خزانه سلطنتی همیشه باید مراقب این کلاهبرداری‌ها باشند. برخی از این کلاهبرداری‌ها در محیط اقتصاد امروز به شرح زیر است:

(a) جعل (تاریخ) با انگیزه سود شخصی: نشان دادن تاریخ دیرتر از تاریخی که درآمد دریافت شده یا نشان تاریخ زودتر از تاریخی که مخارج صورت گرفته و استفاده از درآمد در هر دو مورد برای سود شخصی.

(b) غلط جلوه دادن (درآمد دریافت شده یا مخارج صورت گرفته) با انگیزه سود شخصی.

(1) درآمد قابل پرداخت در تاریخ معین به منظور بررسی در تاریخ دیرتر جمع‌آوری می‌شد.

- (2) درآمد زودتر از موعد مقرر پرداخت نمی‌شد مگر در صورت زور و فریب، اما به تاریخ معینی محول می‌شد.
- (3) درآمد پرداخت شده توسط شخصی به منظور بررسی به نام شخص دیگر داده می‌شد.
- (4) درآمد خزانه متعلق به جمع‌آوری کننده، با اجبار یا فریب توسط فردی اختلاس می‌شد.

(c) تناقض (به علت فریبکاری عمدی) در:

- (1) کارهایی که شخصاً نظارت شده است.
 - (2) سرفصل‌های حساب‌ها
 - (3) هزینه‌های سربار و هزینه‌های کار
 - (4) ارزیابی کار
 - (5) جمع‌بندی
 - (6) کمیت
 - (7) قیمت
 - (8) وزن‌ها و مقیاس‌ها
 - (9) جعبه کالاها
- درآمد اصلی طبق سه سرفصل اصلی حسابداری محاسبه شد که عبارت بود از:

- (1) درآمد جاری
- (2) درآمد انتقال یافته
- (3) درآمد متفرقه

آخرین مقوله (درآمد متفرقه) سه بخش فرعی داشت که عبارت بودند از بازستانی بدهی‌های حذف شده قبلی و غیره، اقتصادهای تحقیق‌پذیر ممکن در سرمایه‌گذاری بودجه‌های برنامه‌ریزی شده و هر نوع درآمد متفاوت (ارزش افزوده). در دفاتر حساب هر ورودی که به طور معمول طبق سرفصل‌های مختلف به دو ستون بدهکار و ستون دریافتی تقسیم می‌شد باید در زمان معامله ثبت می‌شد. انجام ندادن ثبت حسابداری خوانا و منظم جرم قابل مجازات بود و سرآغاز فریبکاری محسوب می‌شد. سیستم کنترل و تعدیل دقیق، سیستمی بود که تحویل به موقع حساب‌ها و حسابداری را هنگام معامله به طور دقیق تضمین می‌کرد. در صورتی که پس از حسابرسی تناقض ایجاد می‌شد کارمندان مربوطه باید جریمه‌ای معادل با تناقض پرداخت می‌کردند. امروزه با وجود انتقال الکترونی و مخابراتی پیشرفته سرمایه، نباید احتمال فریبکاری و ضرورت حسابرسی منظم را کم اهمیت پنداشت. اگر ما کلاهبرداری‌های مالی مختلف را که توسط محققان و حساب‌برسان امروزی در سراسر دنیا افشا می‌شوند به طور منظم و سازمان یافته طبقه‌بندی کنیم متوجه خواهیم شد که بیشتر این کلاهبرداری‌ها تقریباً جزء یکی از طبقه‌بندی‌های مذکور کاتیلیا محسوب می‌شوند.

فصل 10: بخش عمومی

فلسفه اصلی سلطنت فئودالسیمی (زمین‌داری) این است که پادشاه مالک تمام کشور و مالک منابع آشکار و غیر آشکار آن است. کاتیلیا در کتاب آرتهاشترا، حدّ فعالیت‌های اقتصادی بین دولت و مردمش را معلوم کرد. بنابراین مفهوم بخش عمومی، بخش خصوصی و بخش مشترک به طور دقیق توصیف شد.

مالکیت زمین

در دوره کاتیلیا زمین (مهمترین دارایی و ثروت کشور) جزء بخش عمومی محسوب می‌شد و دولت مالک زمین‌های کشت نشده، جنگل‌ها و منابع آب بود. با این وجود بخش‌های عمومی و خصوصی دارای زمین‌های قابل کشت بودند. زمین‌های دولت یا مستقیماً توسط رئیس زمین‌های شاهی کشت می‌شدند یا اجاره داده می‌شدند. زمین‌ها برای همیشه یا به مدت محدودی به منظور پرداخت مالیات یا حتی براساس معافیت از مالیات به بخش‌های خصوصی واگذار می‌شدند. پارک‌ها، سد های خاکی، منابع یا مخزن‌های آبی که با زمین‌های قابل کشت مرتبط بودند با عنوان زمین‌های قابل انتقال به بخش‌های خصوصی اعطا می‌شدند.

استخراج معدن، ماهیگیری و لگن‌های نمک

استخراج معدن و ماهیگیری متعلق به بخش‌های عمومی و خصوصی بود. لگن‌های نمک به بخش عمومی تعلق داشت اما درست کردن نمک از طریق کرایه کننده‌های لگن‌های نمک انجام می‌شد. رئیس کمیسیون نمک درآمد نمک را قبل از اینکه به بازار فرستاده شود جمع‌آوری می‌کرد.

تولید و فروش مشروبات الکلی و قمار

تولید و فروش مشروبات الکلی و شرط‌بندی (قمار)، حق انحصاری دولت بود. هر بخش خصوصی در این فعالیت‌ها دخالت می‌کرد به شدت مجازات می‌شد.

فلزات قیمتی و جواهرآلات و سنگهای قیمتی

از مدت‌ها پیش و در کتاب‌های مقدس قدیمی، طلا و نقره به عنوان ارزشمندترین و گرانترین فلزات ذکر شده بودند. اهمیت این فلزات چه از معدن استخراج شده و چه از کشورهای دیگر وارد شده بودند مشخص نبود اما کاتیلیا اهمیت این فلزات را تأیید کرد و تأکید کرد که باید بر فروش، خرید و تولید این فلزات و سنگ‌های قیمتی کنترل شدیدی اعمال گردد.

سود در بخش عمومی

طبق نظریه کاتیلیا، سود در انجام تعهدات بخش عمومی یک «امر ضروری» بود. اصول اصلی اجرای اقتصادی این بود که دولت باید اقتصاد متفاوت را فعالانه، به طور مؤثر، محتاطانه و به طور سودآور اداره کند. برخی مراجع نشان می‌دهند که کاتیلیا در تعهدات بخش عمومی چقدر به ایجاد سود اهمیت داده است. هر کارمندی در وظایف سلطنتی سود کافی ایجاد نمی‌کرد به دلیل هدر دادن زحمات کارگران دیگر مجازات می‌شد. به رئیس کنترل کننده تجارت کشوری که کنترل کننده تجارت با کشورهای خارجی بود دستور داده شده بود که «سود ایجاد کند و از ایجاد ضرر جلوگیری کند».

برخی از مقررات در مورد موجودی‌های ذخیره و آینده که در آنها ایجاد سود مورد تأکید قرار گرفت با دقت توضیح داده شده است. هنگامی که کالاهای سلطنتی توسط تاجران یا بخش‌های خصوصی فروخته می‌شد آنها باید سود هزینه‌ای را که در صورت فروش مستقیم این کالاها به دست می‌آوردند به عنوان غرامت به دولت پرداخت می‌کردند.

دامپروری

دولت در برخی از فعالیتهای مختلف دیگر نیز دخالت داشت. مسئولیت گله های سلطنت بر عهده رئیس دامپروری بود که گاوچرانها، دوشنده های شیر را با دستمزد استخدام می کرد یا برخی گله ها را به پیمان کارها می داد. گله های خصوصی نیز به منظور نگهداری به دولت واگذار می شدند. همچنین دولت دامپزشکانی را استخدام کرده بود.

جنگلداری

دخالت دولت را در حفظ و توسعه جنگلداری نباید نادیده گرفت. رئیس جنگلهای حاصلخیز و رئیس مقررات جنگلی، به منظور تولید کالاهای مفید، کارخانه هایی را در جنگلها احداث کردند. جنگلهای تفریحی حفاظت شده (به منظور تفریح پادشاه) دارای مزرعه های بزرگ حاوی میوه، درختان بدون خار و برکه های آب بودند. در این جنگلها گوزن های اهلی، حیوانات وحشی بی آزار و فیل های رام و اهلی وجود داشت.

استخراج معدن

استخراج معدن متعلق به بخش عمومی بود. معدن ها (منبع مواد جنگلی) اهمیت زیادی داشتند چون «معدن منبع ثروت هستند ثروتی که از قدرت دولت ناشی می شود و به دلیل وجود خزانه و ارتش این معدن حفظ می شوند»

کاتیلیا در رساله خود فلزات زیر را ذکر کرده است: طلا، نقره، مس، سرب، قلع و آهن، آلیاژهای مس مثل (فلز) برنج، برنز و مفرغ. الماسها، سنگهای قیمتی، میکا (سنگ طلق) و محصولات دریایی جزئی از صنعت استخراج معدن محسوب می شدند. چند مأمور عالی رتبه (زیر نظر رئیس کنترل کننده معدن و فلزکاری) مسئول این صنعتها بودند.

تولید

دو گروه تولید زیرنظر انحصار دولت بودند. این دو گروه سازنده های سلاح های جنگی و مشروب سازها بودند. صنایعی که تحت کنترل دولت بودند عبارت بودند از صنایع نساجی، نمک و جواهرسازی، صنایعی که از طریق دولت ساماندهی می شدند صنایع کوچک صنعتگران بودند مثل طلا سازها، آهنگران، بافنده ها و رنگرزاها.

تجارت خارجی و داخلی

هم بخشهای عمومی و هم بخشهای خصوصی در تجارت خارجی و داخلی دخالت داشتند. کنترل کننده تجارت کشور، مسئول توزیع منصفانه کالاهای داخلی و خارجی، موجودی های ذخیره و فروش کالاهای سلطنتی بود. او می توانست تاجران خارجی را به عنوان عاملین فروش کالاهای سلطنتی به قیمت ثابت، منصوب کند یا این کالاها را مستقیماً از طریق فروشگاه های خرده فروشی دولتی بفروشد. به مأموران مسئول صادرات (رئیس کنترل کننده تجارت دولت) توصیه شد فقط در صورت ایجاد سود می توانند تجارت خارجی را به عهده بگیرند. صادر کردن سلاح های جنگی و مواد ارزشمند ممنوع شد.

واحدهای بخش عمومی

کاتیلیا اگرچه در مورد سلطنت و حکومت که در دوره او رواج داشت مطالبی نوشت اما موضوعات خاص و مهمی در این مورد وجود دارد که ما می توانیم از پیشنهادهای او درباره آن فعالیتهای که در زمینه واحدهای بخش عمومی معاصر هست استفاده کنیم.

1- کاتیلیا در ارتهاشسترا تأکید کرد که پادشاه باید دژ، کانال، جاده و خندق بسازد و در حقیقت او به طور دقیق طرح هر یک از این بخشهای مهم را توضیح داد.

توصیف هر یک از بخشها به طور دقیق ممکن نیست اما آنچه که در کتاب ارتهاشسترا به طور دقیق توضیح داده شده و کاتیلیا بر آن

تأکید کرده است این است که مقررات مؤثر این تسهیلات مستلزم پیروی از شاخص‌های خاص است.

2- دیدگاه دوم توصیف کامل وظایف و مسئولیت‌های کاتیلیا درباره تمام کارمندان در سلطنت اعم از وزراء، مشاوران و مأموران کمیسیون تا مأموران پایین درجه است. همچنین در کتاب ارتهاسترا، معیارهای اسلامی و تأدیبی مثل: جریمه و سیدستم نگاهبانی برای اطمینان از انجام مؤثر وظایف افراد در مقام‌های مختلف حکومت توضیح داده شده است.

جریمه‌ها در مورد اجرای اهداف درآمد و حدود مخارج نیز استفاده می‌شدند. بدیهی است که کاتیلیا اهمیت مسئولیت‌پذیری و اسلاید را می‌دانست و معتقد بود عدم مسئولیت‌پذیری در برخی از واحدهای بخش عمومی دلیل اصلی افزایش ایجاد ضرر در بخش عمومی است.

3- جالب توجه است که می‌توان شباهت‌های آشکاری را بین مقررات ارتهاسترا و اصول اصلی حکومت سازمانی پیدا کرد. به عنوان مثال طبق گزارش کمیته کاربردی (1992) در مورد ابعاد مالی حکومت سازمانی، مسئولیت‌پذیری صحیح مدیر در هر سیستم حکومت سازمانی امری مهم بود. طبق نظر این کمیته شرکت‌هایی که از قوانین بست پراکتیس (بهترین روش) پیروی می‌کردند در تأثیر و ارزش حسابرسی آن پیشرفت‌های زیادی می‌کردند.

طبق نظریه کاتیلیا که در ارتهاسترا بیان شده، پادشاه برای اطمینان از سیستم نگاهبانی که فعالیت بخش‌های مختلف را کنترل می‌کرد مأموران مخفی استخدام میکرد این امر اگرچه حسابرسی نامیده نمی‌شد ولی برخی اهدافی را که در حسابرسی انجام می‌گیرد دنبال میکرد.

در دوران معاصر، تحقیقات جامعی در این زمینه انجام گرفته است. با این وجود یکی از اهداف اصلی حکومت سازمانی، تأیید اطمینان مسئولیت‌پذیری و اسلاید از طریق مقررات قانونی و مدیریتی است.

فصل 11: رئیس شکار

متقاعد کردن گروه‌های گمراه و غیر گمراه در منطقه دشمن کاتیلیا رفتار کسانی را که هنگام نیاز باید آنها را متقاعد کرد توضیح داد. به نظر او چهار نوع رفتار وجود داشت که یک فرد را گمراه می‌ساخت- خشم، ترس، حرص و غرور. چرا کاتیلیا این چهار رفتار را نام می‌برد؟ برخی از روش‌ها و سیاست‌های کاتیلیا تحت تأثیر روش‌های ودا (Vedas) بود. ودا (کتاب مقدس باستانی هند) می‌گوید که انسانها از عقل، جسم و شعور ساخته شده‌اند. بدن طبق فرمان عقل یا شعور عمل می‌کند. شعور به عنوان توانایی کنترل عقل تعریف می‌شود و این امر در نتیجه تفکر و اندیشه حاصل می‌شود. عقل مجموعه‌ای از احساسات، عواطف و افکار و . . . است. شعور منطبق و دلیل می‌آورد اما عقل تحت فرمان احساس است. همچنین عقل ارضا نشدنی است و (سریعتر از سرعت نور) بی‌هدف حرکت می‌کند. همه این عوامل باعث می‌شوند یک شخص وابسته دنیا شود.

هنگامی که عقل شخصی بر شعورش غلبه می‌کند دچار فشار عصبی می‌شود. این وضعیت به صورت آرزوهای تحقق نیافته پدیدار می‌شود در صورتی که هنگامی که شعور بر عقل غلبه می‌کند آرزوها به هدفمندی و همت تبدیل می‌شوند. آرزوهای تحقق نیافته منجر به خشم (عقل، خشم را مانع آرزوهای شخص می‌داند) و حرص (هنگامی که خواسته یا آرزو خیلی بزرگ است) می‌شوند حرص باعث تکبر می‌شود و تکبر با گذشت زمان به حسد تبدیل می‌شود. حسد موجب ترس (ترس از دست دادن چیزی که دارد) می‌شود. چهارمین عامل که ودا درباره آن گفته Moha (توهم) است. اما کاتیلیا چهارمین عامل را غرور در انسان می‌داند که به تکبر ارتباط دارد.

این افراد را چگونه می‌توان شناخت؟

گروه خشمگین: هنگامی که در خواسته‌ها و آرزوهای این افراد مانع ایجاد می‌شود خشمگین می‌شوند.
این گروه عبارتند از:

- کسانی که پس از قول پاداش‌های خاص (افزایش حقوق یا بالا رفتن مقام و . . .) به آنها فکر می‌کنند فریب خورده‌اند.
- یک نفر از بین دو نفر یا چند نفری که لیاقت یکسانی دارند تصور می‌کند که تحقیر شده است چون کار یا مقامی که او سزاوار آن بوده به شخص مقابل محول شده است.
- شخصی که فکر می‌کند مورد توهین و کم محلی قرار گرفته چون رئیس او تبعیض قائل شده است.
- شخصی که نتوانسته است صورتحساب کارهایی را که به عهده او گذاشته شده تحویل دهد.
- شخصی که به دلیل انتقال به نواحی دور یا مناطقی که از آنجا نفرت دارد احساس ناراحتی می‌کند (کاتیلیا . . . کسانی که مایل بودند انتقال داده شوند اما خواستار حقوق زیاد و نامناسب بودند و نیز کسانی که نمی‌خواستند انتقال داده شوند را مورد بررسی قرار داد).

- شخصی که با وجود تلاش سخت و بهتر انجام دادن کارش نمی‌تواند به دلیل عیب در فرهنگ سازمان، به هدفش در آن سازمان برسد.
- شخصی که به دلیل کمبود وقت یا به دلیل نداشتن اختیار لازم برای انجام کار نمی‌تواند وظیفه‌اش را انجام دهد.
- شخصی که فکر می‌کند دستمزد کمی می‌گیرد.
- شخصی که شایسته مقامی است که دوست دارد اما از رسیدن به آن مقام محروم شده است.

- شخصی که از طریق همکاران یا رئیسش به خاطر منافع آنها، کنار گذاشته شده است.
- شخصی که با وجود خدمت با صداقت توبیخ و یا مجازات می‌شود (ا عم از اینکه چنین توبیخ یا مجازاتی قابل توجیه باشد یا نباشد).
- شخصی که فکر می‌کند شخص دیگر به جای او برای کاری که او انجام داده مورد تشویق و ستایش قرار گرفته است.
- گروهی که می‌ترسند: این ترس به دلیل از دست دادن چیزی است. این گروه عبارتند از:
- شخصی که مانعی بر سر راهش گذاشته شده یا کسی صدمه‌ای به او زده است.
- شخصی که مرتکب یک اشتباه جدی شده است (یک اقدام عمدی که برای سازمان زیانبخش بوده است).
- شخصی که به خاطر عمل غیر قانونی که در حد توانایی او بوده محکوم شده است.
- شخصی که از مجازاتی که بر شخص دیگری به خاطر جرم مشابه اعمال شده می‌ترسد.
- شخصی که کار یا اعتبار شخص دیگری را (به زور) گرفته است.
- شخصی که مطیع و تحت کنترل مسئولان است.
- شخصی که به طور غیر منتظره، ثروت زیادی را به هزینه سازمان جمع‌آوری می‌کند.
- شخصی که رئیسش از او نفرت دارد.
- شخصی که قصد دشمنی با رئیس یا سازمان دارد.
- گروه کسانی که حریص هستند (این افراد خواسته‌های بیش از حدی دارند) این گروه عبارتند از:
- شخصی که فقیر می‌شود (از نظر مالی، احترام، موقعیت).
- شخصی که با فاجعه‌ای بد مواجه شده است.
- شخصی که در عمل بدی (چه از نظر شخصی و چه از نظر شغلی) زیاده‌روی کرده است.
- شخصی که در معاملات نسنجیده و شتابزده زیاده‌روی و به میل خود رفتار کرده است. شتاب در معامله باعث ضرر مالی یا انتظار سود کلان می‌شود.
- شخصی که با ندادن اطلاعات، می‌خواهد سود شخصی کسب کند.
- گروه کسانی که مغرور هستند: این امر به تکبر ارتباط دارد که در نتیجه حرص ایجاد می‌شود.
- این گروه عبارتند از:
- شخصی که سرشار از خود بزرگدانی (خود بزرگ بین غرور، تکبر، خودپسندی و نخوت) است.
- شخصی که در طلب دستیابی به شهرت است.
- شخصی که به دلیل شهرت افراد دیگر ناراحت است.
- شخصی که در مقامی پایین‌تر از آنچه که برای خود تصور کرده قرار گرفته است.
- شخصی که از نظر اخلاقی اتشی مزاج است.
- شخصی که به خشونت عادت کرده است (خشونت بدنی، زبانی، غیرزبانی).
- شخصی که از دستمزدش ناراضی است.
- کاتیلیا پس از شناسایی این چهار گروه توصیه کرد چگونه می‌توان به آنها نزدیک شد.
- برای متقاعد کردن افراد خشمگین.

باید چنین افرادی را با گفتن اینکه سازمان آنها و مدیرانشان دانش و شعور و همچنین تجربه کافی برای درک ارزش آنها را ندارند مجاب کرد. همچنین می‌توان به آنها تأثیرات مضر را که چنین رفتارهای سازمان و مدیران بر سازمان دارد توضیح داد. سپس می‌توان از آنها خواست به سازمان دیگری ملحق شوند تا استعدادهای آنها کشف شود.

برای متقاعد کردن افراد ترسو

حس ناامنی آنها را به این طریق مجاب کنید که آسیب‌های احتمالی و اینکه به دلیل درک نادرست خودشان درباره آسیب دیدن از سازمان به خطر می‌افتند را تذکر دهید و به آنها توضیح دهید در صورتی که احساس امنیت کنند می‌توانند ترقی کنند.

برای متقاعد کردن افراد حریص

خواسته‌های آنها را با بزرگ جلوه دادن این حقیقت مجاب کنید که سازمان آنها به افرادی که عاری از غرور و تعصب هستند و نیز دارای صلاحیت و شایستگی هستند پاداش می‌دهد. و یک سازمان دیگری را به آنها معرفی کنید که فرهنگ قدردانی و پاداش به افراد برتر دارد و از آنها بخواهید به آن سازمان ملحق شوند.

برای متقاعد کردن افراد مغرور

افراد مغرور باید از غرور و خودپسندی دست بردارند. یک روش مفید برای این کار این است که آنها را تحت تأثیر قرار داده و به آنها بگوییم که سازمان‌های آنها شایسته و در خور افرادی است که دارای صلاحیت، هوش، توانایی و یقین کمتری هستند و شایسته افرادی مانند آنها نیستند. از آنها بخواهید به سازمان دیگری که می‌داند چگونه به افراد برتری مانند آنها احترام بگذارد ملحق شوند.

انتخاب افراد

نظام پادشاهی در دوره کاتیلیا اگرچه سلطنت فئودال بود ولی دستگاه اداری سازمان یافته‌ای داشت که شامل بخش‌های مختلفی بودند و رؤسای این بخش‌ها، مسئول، مسئولیت‌های خاصی بودند وظایف آنها این بود که تیم را فعالانه، به طور مؤثر، محتاطانه و به طور مفید اداره کنند. بالاترین صاحب اختیار خود پادشاه بود که توسط گروهی از مشاوران، وزراء و مأموران عالی رتبه مشاوره می‌شد خود پادشاه این افراد را پس از بررسی دقیق شخصیت، سابقه و توانایی رهبری، با دقت انتخاب می‌کرد.

ویژگی‌هایی برای انتخاب

کاتیلیا به ضرب‌المثل «Yatha Raja Thatha Prajah» (آنچه برای پادشاه است برای مردم نیز خواهد بود) اعتقاد داشت. از این رو، او بر این امر تأکید کرد که «یک پادشاه خوب کسی است که بیشترین شایستگی‌های رهبری، قدرت تفکر، توانایی و خصلت‌های شخصی را داراست» در تدبیر کاتیلیا برای نگهداری و حفظ کشور، تبارگماری (دادن شغل و امتیازات ناسزیده به خویشاوندان) جایگاهی نداشت. برای پادشاه (یا در دوره نوین برای نخست‌وزیر) فقط داشتن این ویژگی‌ها مهم بود.

ویژگی‌های رهبری

ما باید این ویژگی‌ها را در زمینه محیط اجتماعی - سیاسی دوره کاتیلیا مورد بررسی قرار دهیم ویژگی‌هایی که در آن دوره پسندیده بودند عبارت بودند از: داشتن خانواده اشرافی، داشتن ثروت زیاد، داشتن ارتباط و قدرت تفکر با افراد مافوق، درستکار، صادق، مهم، پرشور و منضبط بودن، نشکستن عهد، حق شناسی و قدردانی از کسانی که کمک کرده‌اند. پرهیزگار بودن و اهل طفره و تأخیر نبودن.

ویژگیهای قدرت تفکر

این ویژگیها عبارت بودند از: میل به یادگیری، گوش دادن به حرف دیگران، قدرت درک، به خاطر سپردن و فهم کامل و معلومات مربوطه، نپذیرفتن عقیده‌های غلط و طرفداری از عقیده‌های درست. یک پادشاه خوب کسی است که مصمم، شجاع، زیرک و ماهر و مجرب باشد.

فعالیت‌های شخصی

یک پادشاه خوب باید خوش بیان، بی‌باک، تیز هوش و از حافظه قوی و هشیاری بهره‌مند باشد. او باید رهنمودپذیر و در همه ورزش‌های رزمی، آموزش دیده باشد. و همچنین توانایی رهبری یک ارتش آموزش دیده و منضبط را داشته باشد. پادشاه باید توانایی حکومت در دوران عادی و نیز توانایی مواجهه با بحران‌ها را داشته باشد. او باید برطبق توصیه افراد مهم دیگر، مواظب رفتار خود باشد. پادشاه باید خودش افرادی که برای مقام‌های بالاتر منسوب کرده مثل مشاوران، وزراء، فرمانده کل قوای ارتش و رؤسای بخش‌های مختلف را به دقت تحقیق کند.

نتیجه‌گیری

پادشاه مشاوران و وزرا را پس از بررسی دقیق اصل و نسب، توانایی، خصلت و شایستگی آنها برای مقام‌های بالاتر، منصوب می‌کند. پادشاه باید شخصاً بر کار وزیرانی که کنار او هستند نظارت کند و وزیرانی را که در جاهای دورتر هستند از طریق مکاتبه بر آنها نظارت کند. برطبق عقیده کاتیلیا، پادشاه باید کاملاً صداقت تمام کسانی را که منصوب کرده آزمایش کند. او باید همچنین خطرات اصلی را در دستگاه دولت گوشزد کند. خدمت برای پادشاه (دولت) به زندگی در آتش تشبیه شده است. آتش ممکن است قسمتی از بدن شخص را بسوزاند و در بدترین وضعیت تمام بدن را می‌سوزاند و پادشاه نیز چنین است. او ممکن است باعث رفاه و آسایش یا کشته شدن تمام خاندانش از جمله همسران و فرزندان شود. بنابراین یک پادشاه با تدبیر باید بتواند از خود محافظت کند و به مردمش وفادار باشد. در کتاب ارتهاسترا در مورد انتصاب رئیس بخش‌ها، ویژگی‌های خاصی مورد تأکید قرار گرفته است. کاتیلیا 34 رئیس بخش را فهرستوار توضیح داد. فقط افرادی که ویژگی‌های خاصی داشتند به مقام‌های عالی منصوب شدند. به جز در مورد Raj Purohita (ارتش (Kshatriyas) و کاتب (Brahmin)) برای مقام‌های بالاتر، تبعیض طبقه اجتماعی وجود نداشت. بنابراین تحرک صعودی در سلسله مراتب براساس شایستگی، استحقاق و داشتن ویژگی‌های دیگری بود که برای این مقام‌ها تأکید شده بود.

فصل 12: مدیریت آب

نظریه‌های کاتیلیا در مورد مشکلات آب، بیانگر پیش‌بینی‌ها و افکار نامبهم اوست. مهمترین نظریه او، مفهوم «مسئولیت‌های مصرف‌کننده» است که در زمان او اعمال شد. امروزه با وجود تأیید اکثریت در مورد مسئولیت‌های مصرف‌کننده، باز هم مشکلات زیادی در روش اجرای این امر وجود دارد. تعطیلی مالیات که تاکنون تصور می‌شد ثمره دوران معاصر است در دوره کاتیلیا نیز وجود داشت. به عنوان مثال به منظور ایجاد تسهیلات آبیاری، افرادی که مخزن‌های جدیدی می‌ساختند و یا آنها را تعمیر یا تمیز می‌کردند به مدت سه الی پنج سال از پرداخت مالیات معاف بودند.

چون همه منابع آب به پادشاه تعلق داشت بنابراین تحمیل مالیات بر مصرف‌کنندگان به پادشاه کمک می‌کرد خزانه‌اش را دوباره پر کند. به دلیل آنکه در حمل و نقل کالاها از طریق راه‌های آبی خطرانی پیش می‌آمد ترجیح داده می‌شد از مسیرهای زمینی استفاده شود. از بین مسیرهای آبی مختلف، مسیرهای رودخانه‌ای و ساحلی مناسبتر بودند.

حکم پادشاه

آب برای آبیاری و کشت

همه منابع آب به پادشاه تعلق داشت و مصرف‌کنندگان باید هنگام استفاده از آب کارگاه‌های آبیاری که توسط پادشاه ساخته شده بود پول آب را پرداخت می‌کردند.

بدون در نظر گرفتن اینکه آیا هزینه ساخت یک سد یا خاکریز (سد خاکی) کاملاً یا فقط کمی توسط دولت متحمل شده، همه ماهی‌ها، اردک‌ها و سبزیجات سبز که در این منابع یا نزدیک آنها روییده‌اند جزء دارایی‌های پادشاه محسوب می‌شدند.

آبیاری

به منظور ساخت یا تعمیر تسهیلات آبیاری، در موارد زیر معافیت از پرداخت بهای آب اعمال می‌شد.

ساخت مخزن‌های جدید و سد خاکی به مدت 5 سال

تعمیر سیستم‌های آبرسان خراب و متروکه به مدت چهار سال

تمیز کردن سیستم‌های آبرسانی از علف‌های هرز به مدت سه سال

سیستم‌های آبرسانی مثل منبع‌های آب، سدهای خاکی و مخزن‌ها را می‌توان به طور خصوصی مالک شد و مالکان می‌توانند به میل خود این سیستم‌ها را فروخته یا کرایه دهند.

در صورتی که مخزن‌ها به مدت پنج سال استفاده نشوند مالکیت آنها انقضا می‌یابد مگر در صورت تنگدستی.

هر کسی که سیستم آبرسانی را به عنوان رهن، اجاره کند. شریک شود یا قبول کند که آن را استفاده کند باید آن را در وضعیت خوب و سالم نگه دارد.

مالکان می‌توانند در عوض سهم محصول رشد کرده در زمین، باغ یا پارک به دیگران آب بدهند (از طریق لایروبی کردن گذرگاه‌های آبی یا ساخت ساختارهای مناسب).

در نبود مالک، افراد خیر یا مردم روستا باید با هم سیستم‌های آبرسانی را نگهداری کنند.

آب: استفاده‌های دیگر از آب

سدهایی که برای ذخیره آب از منبع جاری (مثل رودخانه) ساخته می‌شوند نسبت به سدهایی که برای ذخیره آب کانال‌ها ساخته می‌شوند بهتر هستند.

از جمله منابع‌های آب که از طریق ساخت سد رودخانه ایجاد می‌شود منبع‌هایی آبی است که نواحی بزرگتری را آبیاری می‌کند و این منبع‌ها مناسبتر هستند.

کاتیلیا به استفاده مؤثر از آب و مسیرهای آبی اهمیت زیادی می‌داد. با وجود این حقیقت که مسیرهای آبی نسبت به مسیرهای زمینی، برای حمل و نقل کالاهای زیاد به قیمت کمتر و زحمت کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند اما کاتیلیا مسیرهای زمینی را مناسبتر می‌دانست. برطبق نظر کاتیلیا مسیرهای آبی همیشه قابل استفاده نیستند و فقط برخی جاها استفاده از آنها امکان‌پذیر است همچنین در این مسیرها نسبت به مسیرهای زمینی خطرات زیادی وجود دارد که دفاع ناپذیر هستند. از میان مسیرهای آبی نیز، مسیر ساحلی بهتر از مسیر دریایی است چون در هر ساحل بندرهای زیادی وجود دارد. مسیر رودخانه‌ای نیز بهتر است چون در این مسیر خطرات کمتری وجود دارد و همیشه قابل استفاده و در دسترس است. کاتیلیا بر امنیت مسیرهای آبی نیز تأکید کرده است (این امر در جای دیگر مورد بررسی قرار گرفته است) رئیس تجارت باید با تفاوت در قیمت‌ها و محبوبیت یا غیر محبوبیت کالاهای مختلف آشنا باشد و بداند آیا این کالاها فرآورده زمین هستند یا آب و از طریق مسیرهای آبی حمل و نقل می‌شوند یا مسیرهای زمینی.

دولت مسئول بود که اطمینان دهد فقط قایق قادر به دریاپیمایی که به طور مناسب مجهز و اداره شده می‌تواند پس از پرداخت جریمه برای هر ضرر و خسارت مربوط به کمبود قایق، به سفر خود ادامه دهد. کشتی‌هایی که در دریا حرکت می‌کردند در صورتی که وارد قلمرو پادشاه می‌شدند. باید مالیات می‌دادند قایق‌هایی که باعث آسیب می‌شدند چه قایق‌هایی که از منطقه دشمن آمده بودند چه قایق‌هایی که مقررات بندر را زیر پا گذاشته بودند باید تخریب می‌شدند.

علی‌رغم اینکه کاتیلیا بر مدیریت مؤثر آب تأکید کرده بود و در مورد چگونگی مدیریت مؤثر آموزش‌های دقیقی ارائه داده بود اما امروزه این منبع خدادادی مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. هندوستان دارای رودخانه‌های بزرگ زیادی است آب این رودخانه‌ها از ذوب برف‌های هیمالیا و همچنین از باران‌های جنوب غربی تأمین می‌شود. با این وجود برای هزاران نفری که در روستاها زندگی می‌کنند بویژه زنان و کودکان، تهیه این نیاز مهم (آب) مستلزم مسافت‌ها راه رفتن و حمل آن بر روی سر است. دو موضوع اخیر که تأکید کننده حفظ آب است سهل‌انگاری در نگهداری این منبع طبیعی مهم و آلوده‌سازی آن را خاطرنشان می‌کند. کتاب ارتهاسترا به کسانی که مسئول نگهداری از منابع آب هستند بسیار آموزنده است. مایه تأسف است که در هندوستان با وجود شش دهه برنامه‌ریزی در مورد مدیریت آب، برنامه مدیریت مؤثر و منصفانه آب هنوز به صورت رویای دست نیافتنی است. کاتیلیا از این نظر به عنوان یک فرد آرمان‌گرا پیشنهادها مفید زیادی را ارائه می‌دهد.

فصل 13: آموزش

آموزش در هر مفهومی یکی از عوامل مهم توسعه است. هیچ کشوری نمی‌تواند بدون سرمایه‌گذاری اصولی در سرمایه انسانی به توسعه اقتصادی دست یابد. این امر غیر قابل انکار است که آموزش می‌تواند درک و شناخت انسان را از خود و جهان بیشتر کند. آموزش همچنین کیفیت زندگی انسانها را بهتر می‌کند و برای انسانها و جوامع سودمند است. قبل از قرن نوزدهم، سرمایه‌گذاری سازمان یافته در سرمایه انسانی اهمیت خاصی نداشت. هزینه صرف شده برای آموزش در مدرسه، آموزش شغلی و اشکال مشابه دیگر سرمایه‌گذاری در توسعه سرمایه انسانی خیلی کم بود. در قرن نوزدهم با کار برد علوم برای توسعه کالاها جدید و روشهای مؤثر تولید، تغییرات اساسی ایجاد شد. مدارک نشان می‌دهد که در زمینه کشاورزی آموزش با استفاده از تکنولوژی‌های پیشرفته در میان کشاورزان، تأثیر مثبتی بر میزان تولید دارد اما آموزش با استفاده از روشهای قدیمی تأثیر کمتری دارد.

قابل توجه است بدانید که کاتیلیا در کتاب ارتهاشسترا، اهمیت آموزش و نقش عقل را در ایجاد آسایش کشور تعیین کرد. در آن دوره نظریه‌پرداز سیاسی اوایل دوره مایوریا که با اصول ارتهاشسترا آشنا بود این موارد را به طور دقیق در یک کتاب بیان کرد. این نظریه‌پرداز نوشتن کتاب را پس از مرگ کاتیلیا انجام داد تا حقیقت از قلم افتاده‌ای را که کاتیلیا در کتاب خود ننوشته بود یا در مکتب خود کشف نکرده بود کامل کند.

کاتیلیا در کتاب ارتهاشسترا اهمیت آموزش و یادگیری را تأیید کرد. او به طور واضح بیان کرد که آموزش باعث ایجاد انضباط می‌شود. بنابراین در س انضباط به کسانی داده می‌شود که هوش یادگیری، توانایی گوش دادن دقیق، قدرت درک آموخته‌ها، توانایی به یادسپاری، تشخیص مهم و غیر مهم، توانایی استنباط کردن، ژرف‌نگری و پذیرفتن حقیقت را دارند و افرادی که چنین توانایی‌هایی را ندارند چنین درسی را یاد نمی‌گیرند.

یک فرد باهوش جوان همانند یک شی خام و تازه که با هر ماده‌ای تماس می‌یابد آنرا جذب می‌کند می‌تواند هر آنچه به عنوان آموزش دانش علمی به او ارائه شده را مورد بررسی قرار دهد.

کاتیلیا در ارتهاشسترا خاطرنشان می‌کند که آموزش غلط، جرم بزرگی محسوب می‌شود. او تأکید کرد که انضباط و خویش‌تن‌داری از طریق یادگیری علوم مختلف زیر نظر کنترل قابل اطمینان معلمان مربوطه حاصل می‌شود. کاتیلیا معتقد بود که فقط یادگیری که منجر به درستی و توانگری می‌شود یادگیری حقیقی است. کاتیلیا افرادی را که به دلیل یادگیری، هوش، دلاوری و کارهای خوب از دیگران برتر بودند تحسین می‌کرد. بنابراین او این حقیقت را تأیید کرد که تعلیم باعث درستی، پارسایی، توانگری و لذت‌های مادی می‌شود و آموزش و یادگیری نادرستی، فقر و نفرت را از بین می‌برد.

به واسطه یادگیری، تفکر، از طریق تفکر، مهارت در عمل (yoga) و از طریق مهارت در عمل (yoga) خویش‌تن‌داری ایجاد می‌شود. بیشتر اطلاعات درباره سیاست دولت در دوران حکومت مایوریا از کتاب ارتهاشسترا حاصل شده است. این کتاب اگرچه در قرن سوم قبل از میلاد نوشته شده است اما هنوز هم کاربرد زیادی دارد. این کتاب که به زبان سانسکریت نوشته شده، درباره تئوری‌ها و اصول حاکم یک دولت ایده‌ال بحث می‌کند و فقط شرح دولت‌ها مایوریا نیست. کاتیلیا در کتاب ارتهاشسترا، انضباط را به دو نوع طبقه‌بندی می‌کند.

انضباط مصنوعی و انضباط طبیعی. دستورالعملها فقط از طریق مطیع بودن به قوانین انضباط قابل اجرا است. مطالعه علوم فقط برای افرادی که دارای توانایی‌های ذهنی مثل فرمانبرداری، شنوایی، حریص، حافظه یادسپاری، نکته‌سنجی، استنباط و ژرفنگری هستند مفید است ولی برای کسانی که فاقد چنین توانایی‌هایی هستند تأثیری نخواهد داشت. کاتیلیا در کتاب آرتهاشترا تذکر داد که علوم باید مورد مطالعه قرار گیرند و پند و امثال آنها نیز باید فقط زیر نظر معلمان متخصص توضیح داده شود. دانش‌آموز باید به دلیل حفظ انضباط مؤثر، همیشه در پی استادان با تجربه علوم که علت انضباط را درک کرده‌اند باشد.

در دوره کاتیلیا، شاگردان، صبح‌ها به یادگیری درس‌هایی در مورد هنرهای رزمی مربوط به فیل‌ها، اسب‌ها، ارابه‌های جنگی و سلاح‌ها و بعد از ظهرها به شنیدن *Itivritta*، *Purana*، *Itihasa* (تاریخ)، *Akhyayika* (داستان)، *Udaharana* (داستانهای نمایشی)، *Dharmashastra* و *Arthashastra* که به نام *Itihasa* معروف است مشغول بودند. آنها نباید در بقیه ساعات روز و شب درس‌های جدیدی یاد می‌گرفتند و یا درس‌های کهنه را مرور می‌کردند بلکه باید چندین بار چیزهایی را که کاملاً نفهمیده بودند مجدداً گوش می‌دادند. از شنیدن (*sruti*)، دانش، از دانش استفاده (*yoga*) و از استفاده خویشتن‌داری و متانت (*atmavatta*) حاصل می‌شود. و همه اینها به معنی کارایی یادگیری (*vidhyasamarthyam*) است. کاتیلیا بیان کرد که یک پادشاه باسواد، منضبط در علوم و فداکار به دولت خوب، از قلمرو خوبی برخوردار می‌شود.

در دوره کاتیلیا هندوستان به خاطر دانش پزشکی در تمام دوره باستان معروف بود. پزشکان آن دوره می‌توانستند عمل‌های جراحی آب مروارید (کاتاراکت)، ورم بیضه، آبسه، درآوردن جنین مرده و . . . انجام دهند. تعلیم و آموزش به دو گروه خاص تقسیم شد.

آموزش دامپزشکی

این رشته پزشکی نسبتاً زودتر توسعه یافته بود. به علت اینکه حیوانات همانند انسانها موجودات مهمی تلقی می‌شدند بنابراین عجیب نیست که از جان حیوانات محافظت شود. دامپزشکی، رشته علمی جداگانه بود و استادان خاص خودش را داشت.

آموزش نظامی

در دوره ما، آموزش نظامی فقط توسط مأموران دولت و هنگامی که سربازان جدید به ارتش ملحق می‌شدند انجام می‌گیرد. اما در زمان گذشته چنین نبود. شهروندان و روستاییان عادی باید قادر بودند از خانه و وطن خود دفاع کنند. کاتیلیا در کتاب آرتهاشترا صریحاً تأکید کرده است که هر روستایی باید بتواند از خود دفاع کند. همانطور که مورخان یونانی گفته‌اند این امر در بخش‌هایی از هندوستان هنگام حمله الکساندر کاملاً مشهود است. در بسیاری از جاها، مقدونی‌ها (*Macedonian*) به دلیل حمایت مردم که به حالت آماده باش و آماده جنگ بودند توسط نیروهای ارتش دولت از پا در نیامدند. شکی نیست که در بسیاری از کشورهای جمهوری‌خواه *Punjab*، *Sibis*، *Malavas*، *Kathas* و . . . هر شخصی آموزشهای نظامی نسبتاً رده بالایی دریافت می‌کرد.

تمرین نظامی

در کشور هندوستان شهرهای زیادی وجود داشت که به مراکز تمرین نظامی معروف بودند ناکشاسیلا (*Takshasila*) که در شمال غربی هندوستان قرار داشت به مرکز تمرین نظامی تبدیل شده بود.

آموزش تجاری

در زمان‌های قدیم تجارت خارجی و تجارت بین ایالتی وجود داشت. فعالیت دریایی زیاد و تجارت با کشورهای دیگر بسیار سودمند بود. مدارکی وجود دارد که نشان می‌دهد در این کشور علم آمار تدریس می‌شد. کاتیدلیا در کتاب ارتهاشسترا، در حین این‌که وظایف مأموران مختلف را توضیح داد بیان کرد که اشخاصی هستند که حیوانات یک ماهه یا دو ساله یا حیواناتی که به مدت یک یا دو ماه در گله بودند را علامتگذاری می‌کنند (علامت ویژه، علامت معمولی، رنگ، ویژگی و مشخصه شاخ‌ها و . . .) آنها علاوه بر این ویژگی‌ها، موارد دیگری نیز یادداشت می‌کردند شخص دیگری باید از 100 حیوان یعنی به تعداد مساوی از گاوهای پیر، گاوهای شیرده، گاوهای جوان و گاوهایی که برای اولین بار گوساله زاییده‌اند و گاوهای ماده‌ای که هنوز گوساله نزاییده‌اند مراقبت می‌کرد. بنابراین ما متوجه می‌شویم که مردم هندوستان قدیم با این مسائل آشنا بودند.

ارتباط ویژگی‌ها

کاتیدلیا در این فصل ارتهاشسترا نوشته است که آمارها و اسناد مربوط به همه ویژگی‌های کشاورزی و ویژگی‌های دیگر در روستا توسط افرادی که به **golas** و **sthanikas** معروف بودند نگهداری می‌شد. بنابراین ما نتیجه می‌گیریم که دانش آمار حتی در آن دوره نیز وجود داشت. با وجود سیستم آموزشی علمی، تجاری و علمی، سازمان‌های آموزشی هندوستان قدیم از طریق تلاش روحانی برای درک حقیقت برتر توصیف می‌شد. آموزش اخلاق و ایجاد شخصیت و همچنین یادگیری منطقی و عقلانی، ویژگی‌های اصلی چنین سیستم‌هایی را تشکیل می‌دادند.

مراکز آموزشی

پادشاهان باید با استفاده از درآمد دولت، مراکزی را برای آموزش عالی در شاخص‌های مختلف یادگیری تأسیس می‌کردند. مراکز آموزشی مثل دانشگاه نالاندا در راج‌گریهای بیچار (**Rajgriha**)، دانشگاه تاکشایلا در روال‌پنیدی کنونی (پاکستان)، دانشگاه ویکرامشیل در دمaram پالابیحار (**Dharam Pala**)، مراکز آموزشی مهمی در آن دوره بودند.

مورخان تأکید کرده‌اند که دانشگاه نالاندا، 1500 استاد و 10000 دانشجو داشت. همه این دانشگاه‌ها از سیستم آموزش گروکول (**Gurukul**) که دانشجویان و استادان در آنجا با هم می‌ماندند پیروی می‌کردند. دانشگاه‌های دنیا به عنوان مراکز اصلی یادگیری معروف بودند (همانند دانشگاه‌های آکسفورد و هاروارد امروز) این دانشگاه‌ها تعداد زیادی از دانشجویان خارجی را جذب می‌کردند.

تاکشاسیلا (**TAKSHASILA**) - قدیمی‌ترین دانشگاه هندوستان

تاکشاسیلا مشهورترین مرکز یادگیری بود. این مکان جایی بود که دانشجویان برای تکمیل آموزش‌های (و نه شروع آموزش) خود به آنجا می‌رفتند. دانشجویان در سن شانزده سالگی یا هنگامی که به بلوغ می‌رسیدند به این مکان فرستاده می‌شدند. در اینجا لازم است رشته‌هایی که در این دانشگاه تدریس می‌شدند به طور خلاصه نام ببریم.

1) علوم (2) فلسفه (3) کتاب مقدس هند (4) دستور زبان (گرامر) زبان‌های مختلف (5) ریاضی (6) اقتصاد (7) ستاره‌بینی (8) جغرافی (9) نجوم (10) علوم جراحی (11) کشاورزی (12) کمانگیری (13) علوم قدیمی و پیشرفته

تاکشاسیلا همچنین پایتخت گاندهارا (**Gandhara**) بود و تاریخچه آن به زمان قدیم بر می‌گردد. این شهر توسط بهاراتا تأسیس شد و نام آن از نام پسرش تاکشا (**Taksha**) که حاکم آنجا بود گرفته شده است.

شهرت این شهر به عنوان مرکز یادگیری، بی‌نظیر بود. فلسفه و اصول این دانشگاه دربارهٔ ارزش زیبایی پیرامون آن، پیرو عقاید هندویی بود. دره «دارای زیبایی عجیبی است که توسط کمر بند تپه‌ها احاطه می‌شود».

مرجع‌های مختلفی نشان می‌دهند دانش‌آموزان چگونه از مکان‌های دور دست مثل بنارس (Benares)، راجاگها (Rajagaha)، میتیلا (Mithila)، اوژاین (Ujjain) و از مناطق مرکزی مثل کوسالا (Kosala) و ایالت‌های کورو (Kuru) در شمال کشور به این دانشگاه می‌آمدند. طبعاً شهرت تاکشاسیلا به عنوان محل یادگیری به خاطر دانش معلمان آن بود و فرستادن فرزندان به جایی که هزاران مایل از خانه دور بود نشان می‌داد که حتی در آن زمان، والدین به آموزش خوب فرزندان خود اهمیت زیادی می‌دادند همانطور که در مورد دانشجویان پزشکی (Jivaka) توضیح داده شد دورهٔ آموزشی پزشکی در دانشگاه تاکشاسیلا هفت سال بود. اسناد تاریخی نشان می‌دهد که والدین هنگام بازگشت فرزندانشان پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه تاکشاسیلا چقدر به آنها افتخار می‌کردند. در یک دانشکدهٔ کمانگیری در تاکشاسیلا، 103 شاهزاده از قسمت‌های مختلف کشور ثبت‌نام کرده بودند. دانشجویان به تاکشاسیلا می‌آمدند تا تحصیلات خود را در سه Vedas (کتاب مقدس باستانی هند) و 18 مهارت یا Sippas کامل کنند. گاهی دانشجویان باید انتخاب می‌کردند که فقط Vedas یا فقط مهارت‌ها را مطالعه و تحصیل کنند. معروف است که بودا هر سه Vedas را از حفظ بود.

نالاندا

نالاندا، نام یک روستای قدیمی بود که حالا به نام باراگانو (Baragaon) که در هفت مایلی شمال راجگیر (Rajgir) در بیجار واقع شده معروف است. طبق نوشته‌های قدیمی در کتاب‌های بودائی روستای نالاندا در زمان بودا، نزدیک راجگریها (Rajagriha) و باغ ملی یا واریکمانگو بود. کاتیلیا زمانی دانشجوی این دانشگاه بود. این دانشگاه مرکز دانش و معلومات بود. دانشگاه نالاندا اگرچه در زمینهٔ مذهب بودا تخصص داشت ولی رشته‌های دیگری نیز در این دانشگاه تدریس می‌شد. در این دانشگاه منطق، گرامر، فلسفه، نجوم، ادبیات، مذهب بودا و هندو تدریس می‌شد. بحث در کلاس‌های درس، روش معمولی تدریس بود.

ویکراما سیلا

دانشگاه ویکراما سیلا همانند دانشگاه نالاندا به واسطهٔ افراد خیر سلطنت تأسیس شده بود. برنامه‌های درسی و روش تدریس توسط شورای معلمان برتر کنترل می‌شد روی دیوارهای دانشگاه تصویر دانشمندان هندی که از نظر شخصیت و علم مشهور بودند به معرض نمایش گذاشته شده بود. گرامر، منطق، متافیزیک و آداب پرستی رشته‌های اصلی این دانشگاه بودند. تصویر این دانشگاه شبیه یکی از برهمن‌ها با گیسوی بلند، ریش و لباس‌های کوتاه است که با چهار نفر از مریدان ساکن خانقاهش، یک گاو، یک کلاغ، یک غزالی که زانو زده و یک مارچنبره-زده در یک کلبهٔ گرد پرشاخ و برگ روی حصیری نشسته‌اند و مانند دوستانی در محیط بدون خشونت در صلح و صفا با یکدیگر زندگی می‌کنند.

نتیجه‌گیری

کاتیلیا در کتاب آرتهاشترا، اهمیت آموزش و یادگیری را توضیح داد. او بیان کرد که آموزش، انضباط ایجاد می‌کند. کاتیلیا این حقیقت را ثابت کرد که آموزش به ایجاد درستی، پارسایی، توانگری و لذت‌های مادی کمک می‌کند. اگرچه مفهوم توسعهٔ منابع انسانی در کتاب آرتهاشترا به طور خاص ذکر نشده است اما همهٔ دستورالعمل و

توصیه‌های او این تصور را ایجاد می‌کنند که او «توسعه منابع انسانی» را که در آن آموزش نقش مهمی دارد به طور دقیق مطرح کرده است.

امروزه تصور همه کارشناسان آموزش و پرورش این است که مؤسسه‌های آموزشی ارتباط کمی با آموزش دارند و بیشتر با تجارت یا آموزش افراد جدید برای استخدام به عنوان سرف سروکار دارند. با این وجود آموزش و پرورش بهره‌وری و خلاقیت را افزایش می‌دهد و پیشرفت‌های تکنولوژیکی و کارآفرینی را ارتقا می‌دهد. آموزش همچنین در پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و اصلاح توزیع درآمد نقش مهمی بازی می‌کند. بیشترین اهمیت و ارجعیت باید به آموزش و پرورش داده شود. امروزه برخی کشورها در آستانه افزایش دستیابی به آموزش بالاتر و ثانوی هستند و در کیفیت آموزش ارائه شده در همه سطوح، پیشرفت‌های زیادی حاصل می‌کنند.

بیشتر دانش‌آموزان، آموزش اصلی خود را تکمیل می‌کنند و نیاز آنها به آموزش در سطح بالاتر نیز افزایش می‌یابد. مطالعات قبلی، طرفداری از اشکال مختلف جمع‌آوری سرمایه انسانی (آموزش اصولی، تحقیق، تعلیم، یادگیری از طریق عمل و ایجاد تمایل و استعداد) را تأیید کرده‌اند. آموزش نامتناسب در بسیاری از کشورها، تأثیر منفی بر درآمد سرمایه دارد. به طور یقین، همانطور که کاتیدیا بیان کرده است سرمایه‌گذاری در سرمایه انسانی بویژه در آموزش عالی، تأثیر بسیار زیادی بر رشد و توسعه اقتصاد دارد.

فصل 14: مسائل مربوط به هندوستان معاصر

به سوی رشد اقتصادی بیشتر و رفاه مردم کتاب ارتهاسترای کاتیلیا که مکاشفه بزرگی بود یک کتاب راهنما برای استفاده مدیریت عالی کشور است. این کتاب معیارهای حاکم اقتصادی و سیاسی را که به طور همزمان به عنوان وسیله‌ها و اهداف کاربرد دارند طرح‌ریزی می‌کند. بدون تمایل سیاسی و حکومت خوب، به هیچ هدف اقتصادی نمیتوان دست یافت. بدون حکومت اقتصادی و اجرایی، اهداف مردم باوری در مسیر صحیحی تحقق نمی‌یابد. ارتهاسترا، رساله‌ای در مورد فعالیت اقتصادی، سیاسی و مدیریت عمومی و خصوصی است که از بُعد تفکری نوشته شده است اما معیارهای واقع‌گرایانه و چارچوب کلنگرانه آن قرن‌هاست که فراموش شده است. این مجموعه دانش‌های عالی باید مجدداً مورد توجه مردم قرار گیرد. کتاب ارتهاسترا افکار و آموزش‌های کاتیلیا را با دوره معاصر نه تنها در هندوستان بلکه در سراسر جهان ارتباط داده است. این ارتباط به این دلیل ایجاد شد که تلاش‌های میان رشته‌ای کاتیلیا، اساساً نیاز به ایجاد مدیریت قوی و متمرکز را که برای مردم مفید است برآورده می‌سازد. هدف حکومت خوب در کتاب کاتیلیا ایجاد رفاه مردم است. «شادی مردم، شادی پادشاه و رفاه پادشاه در رفاه مردم است هر آنچه که فقط برای او خوب است او آن را خوب نخواهد دانست اما هر آنچه که مردمش را خوشحال می‌کند (او) آن را خوب خواهد دانست»

زبان حرفه‌ای مربوط به مدیریت منابع انسانی در آن دوره رایج نبود اما ماهیت آن در آن زمان به طور گسترده اجرا می‌شد. "پادشاه باید با دادن دستمزدهای کافی به خدمتکارانش شخصاً به آنها توجه کند تا بتواند شور و اشتیاق به کار در آنها ایجاد کند. او نباید قانون درستی و توانگری را زیر پا بگذارد. بدین ترتیب پادشاه نه تنها خدمتکارانش را حفظ خواهد کرد. بلکه به منظور یادگیری و کار بیشتر، دستمزدها و معاش آنها را افزایش خواهد داد." کاتیلیا به کشور مرفه، سیاست کار انعطاف‌پذیر و شیوه‌های اجرایی سازنده و مفید، معتقد بود. مدیریت موثر، اصلی برای حکومت خوب است. حکومت خوب باید از تصمیمات و اقدامات افراطی اجتناب کند. کاتیلیا قوانین رفتاری سختی را برای خود و مدیران توصیه کرد این قوانین رفتاری برای مدیران امروزی نیز مفید و قابل اجراست.

مفهوم سرپرستی در دوره کاتیلیا رایج نبود. اما آنچه که کاتیلیا توصیه کرده بود عالی‌ترین شکل سرپرستی بود که گانندی نیز آن را تایید کرده بود. "در یک حکومت خوب همه مدیران از جمله پادشاه باید خدمتکار مردم باشند" به پادشاه و مدیران باید به خاطر خدماتی که به مردم ارائه می‌دهند و نه به خاطر مالکیت به آنها حقوق پرداخت کرد.

نقش اصلی رهبر، رهبری مردم است. همه ویژگی‌هایی را که کاتیلیا با دقت توضیح داده در مورد رهبران امروزی نیز قابل اجراست. در حقیقت کار وانگیزه رهبران بخش‌های مختلف اقتصاد، تعیین کننده رفاه سایر افراد اقتصاد است.

تاکید زیاد به نظم و قانون، مدیریت موثر، مالیت بندی و سایر عملکردهای مهم به دوره معاصر نیز ارتباط دارد. برطبق نظر کاتیلیا در یک حکومت خوب کارکنانی که دارای مقام‌های اداری مختلفی هستند باید بر طبق نیازهای شغلی با دقت زیادی انتخاب شوند. عقیده کاتیلیا این بود که لیاقت و صداقت آنها باید هر چند وقت یکبار مورد آزمایش قرار گیرد این امر در حکومت امروزی ما، در مورد کارمندان دولتی نیز صدق می‌کند. کاتیلیا گفت که حکومت خوب

وثبات ان مستلزم یکدیگرند. طبق نظر او، در صورتی که حاکمان پاسخگو، مسئول، وظیفه‌شناس، انعطاف‌پذیر و یادآور باشند ثبات وجود خواهد داشت در غیر این صورت بی‌ثباتی حکمفرما خواهد بود. کاتیلیا همچنین مسئولیت‌پذیری در سلطنت را نیز مورد تأکید قرار داد. در سازمان دموکراتیک امروزی داشتن این ویژگیها بسیار ضروری است. کاتیلیا مشکل فساد و ارتشاء را به طور جدی مورد بررسی قرار داد. او 40 روش را که طبق آن سرمایه‌های دولت توسط مأموران فاسد اختلاس می‌شود توضیح داد. با این حال او درباره رواج فساد بسیار واقع‌بین بود. و خاطرنشان کرد که چقدر مشکل است به درستکاری یک مأمور اطمینان پیدا کرد. طبق نظر او، در یک حکومت خوب باید اقدامات بازدارنده و تنبیهی اتخاذ شود تا از حرص و طمع کارمندان دولتی جلوگیری شود. این امر مستلزم توجه جدی به سیاست پردازان مربوطه در دولت است تا در میان مردم اعتماد ایجاد شود. با قضاوت درباره این حقیقت که یک شخصی که دارای مقام بالایی است با وجودی که چندین عمل فاسد مرتکب شده اما هرگز محکوم نمی‌شود ارتباط اقدامات تنبیهی و معیارهای اجرایی همانطور که کاتیلیا تایید کرده مهمتر می‌شود. تأسف‌آور است که در هندوستان با وجود اینکه شش دهه از برنامه‌ریزی می‌گذرد اما مدیریت منصفانه و مؤثر آب هنوز به صورت موضوعی لاینحل باقی مانده است. کاتیلیا از این نظر یک فرد آرمان‌گرایی بود و پیشنهادات مفید زیادی را ارائه داد.

در سال 1985 سازمان هئیت مبلغین تکنولوژی در مورد آب آشامیدنی سالم تأسیس شد اما رؤیای اکثریت مردم در نواحی غیر شهری هنوز تحقق نیافته است بنابراین نیاز مبرمی به بررسی و اجرای اصول کاتیلیا درباره مسئولیت‌های استفاده‌کننده وجود دارد. این امر واقعاً شگفت‌انگیز است که کاتیلیا در حدود دو هزار سال پیش کاربردهای اقتصاد مختلط را توضیح داد. جالب است بدانید که مفهوم اقتصاد مختلط در اواسط دهه 1950 به عنوان واسطه‌ای بین شرکت خصوصی و مالکیت دولتی توسط JRD Tata تأیید شده «دولت باید اقتصاد متنوع را فعالانه، به طور مؤثر، بطور سودآور و محتاطانه اداره کند». مسئولان، تاکنون از واژه «سود» که باعث می‌شد کارآفرینی در کشور شکوفا نشود. نفرت داشتند. کاتیلیا به سودسازی و ایجاد ثروت ارج نهاد. او سودسازی از طریق کار را ضد کار نمی‌دانست اما آنرا تاحدی مخالف کار می‌دانست. هر کارمندی که سود کافی ایجاد نمی‌کرد به دلیل هدر دادن زحمات دیگران مجازات می‌شد. به عقیده کاتیلیا طرز برخورد با نیروی کار باید بی‌طرفانه و در عین حال جدی باشد. کاتیلیا معتقد بود که ایجاد ثروت برای ایجاد یک کشور مرفه امری ضروری است. او شیوه‌های مناسبی را برای ایجاد، حفاظت و نگهداری ثروت ملی طرح‌ریزی و تأیید کرد.

کاتیلیا با توجه به دستمزدهای مربوط به بهره‌وری بر ایجاد کار و استخدام تأکید کرد. در عصر ما یعنی عصر جهانی سازی، ارتباط دستمزدها به بهره‌وری بیشتر شده است.

اگر دولت کنونی در مورد مالیه عمومی از اموال کاتیلیا پیروی کند دیگر نیازی به وضع و اجرای قانون مدیریت بودجه و مسئولیت مالی مراکز و دولت‌ها نخواهد بود. قوانین مربوط به مدیریت مناسب خزانه که کاتیلیا بر آن تأکید کرده نه تنها در هندوستان بلکه در تمام دنیا قابل اجراست.

نقش اصلی کاتیلیا در اندیشه اقتصادی در عرصه امور مالی عمومی دیده می‌شود. کاتیلیا با تأیید اینکه قدرت مالی کشور هم در زمان عادی و هم در زمان جنگ، قحطی و بلایای دیگر، امری بسیار مهم است

به مدیریت مالی اهمیت زیادی داد. کاتیلیا به هفت منبع مختلف درآمد اشاره کرد و آنها را به عنوان منابع روزمره (مثل مالیات-های زمین و تجارت) و منابع اضافی (سود و بهره) طبقه‌بندی کرد. او در عین حال 15 عنوان هزینه را ذکر کرد. کاتیلیا در حین وضع مالیات، از انصاف و عدالت به عنوان اصل مالیات حمایت کرد. او همچنین برای جلوگیری از نارضایتی مالیات دهنده، مدافعه جدی ارائه داد چون رفاه و خوشی شهروندان برای او مهمتر از همه چیز بود. کاتیلیا درباره اینکه سرمایه‌های عمومی چگونه اختلاس می‌شوند و چگونه می‌توان چنین شیوه‌هایی را کنترل و مهار کرد توضیحات مفصلی ارائه داد. به نظر می‌رسد مفهوم یاران و معافیت از مالیات در دوره کاتیلیا نیز رایج بوده است. او خاطر نشان کرد که این معافیت‌ها باید با تدبیر برنامه‌ریزی شده و به زنان، کودکان، دانشجویان و افراد معلول تعلق گیرد..

کاتیلیا هنگام نوشتن درباره امور مالی عمومی، پیش‌بینی‌های قابل توجهی ارائه داد و روشهایی را برای سرمایه‌گذاری در زمین‌های کشت نشده، سدها، مخزن‌ها، آبیاری و استخراج معدن پیشنهاد داد. چگونگی ارتباط این امر به این دوره را می‌توان از اقداماتی که درباره حفاظت منابع آب در دو بودجه اتحادیه انجام گرفت مشاهده کرد. این دارایی‌ها، بی‌شک از نظر برنامه‌ریزی اقتصادی در دوره کاتیلیا نیز اهمیت زیادی داشتند. بر ما لازم است این منطق را توسعه دهیم و فهرست جامعی از دارایی‌های پربازده را در زمینه اقتصادی هندوستان امروز تهیه کنیم.

پیشنهاد‌های کاتیلیا درباره سرماگذاری به هندوستان مربوط می‌شود. کاتیلیا زمین را دارایی خیلی مهمی می‌دانست. با وجود این حقیقت که کاتیلیا 24000 سال پیش ارتهاسترا را نوشته اما جالب توجه است که او یک روش علمی را برای مدیریت و عملکردهای کشاورزی ارائه داده است. کاتیلیا زمین را به زمین قابل کشت و زمین غیر قابل کشت طبقه‌بندی کرد. زمین‌های قابل کشت فقط برای گذران زندگی به کشاورزان داده می‌شد تا آنها بتوانند از این طریق مالیات‌ها را پرداخت کنند. هندوستان در حال حاضر درباره مالیات درآمد کشاورزی دچار تردید است و این مسئله هنوز هم بدون نتیجه مانده است. کاتیلیا نه تنها دلیل منطقی مالیات کشاورزی را توضیح داد بلکه همچنین تأیید کرد که کشاورزان ثروتمند باید مالیات‌های بیشتری بپردازند. کاتیلیا در مورد مالیات‌های کشاورزی گفت که باید از زیاده‌روی در ندادن مالیات‌های کامل یا مالیات‌بندی بیش از حد جلوگیری کرد.

کاتیلیا در مورد نگهداری داده‌هایی در مورد کشاورزی که اساس جمع‌آوری و ارزیابی درآمد هستند استدلال‌هایی ارائه داد. او درباره اسناد زمین نیز پیشنهادهای ارائه داد. با این وجود این امر، موضوع دیگری است که باید در تحقیقات بعدی مورد تأکید قرار گیرد. چون بیشتر شهرهای هندوستان اسناد مناسب برای زمین ندارند هنگامی که این امر برای انجام اصلاحات ارضی مطرح می‌شود عامل بازدارنده خواهد بود.

کاتیلیا در مورد مدیریت آبیاری و شرایط موجودی‌های ذخیره، پیشنهادهای داد. او همچنین در مورد نیاز به بخشودگی مالیاتی به شهروندان نیازمند تأکید کرد و در نتیجه پیشنهاد داد که زمین‌های بدون مالیات باید به کسانی که به طبقه خاصی تعلق دارند اختصاص یابد. جالب توجه است که طلا و نقره در زمان کاتیلیا نیز اهمیت زیادی داشتند.

در نتیجه گزارش گولدمن برزیل، روسیه، هندوستان و چین (BRIC) طلا به دلیل ارزش اصلی آن که پول (چنین ارزشی) ندارد اهمیت زیادی پیدا کرده است.

حفاظت از محیط زیست، بخش اساسی علم اقتصاد کاتیلیایی بود و بر مدیریت آب، حفاظت از جنگل‌ها، مدیریت زمین و . . . تأکید کرد. کاتیلیا از مفهوم «قیمت عادلانه» طرفداری کرد. این امر، موضوعی است که نه تنها در هندوستان بلکه در تمام دنیا، به بحث زیادی نیاز دارد. تعیین قیمت مناسب نفت به یک مشکل بزرگ تبدیل شده است.

کاتیلیا در مورد تعهدات بخش عمومی که سلطنت و حکومت نیز از آن نشأت می‌گیرند مطالبی نوشت این مطالب به واحدهای بخش عمومی قراردادی امروزی نیز مربوط می‌شوند.

کاتیلیا در ارتهاشسترا تأکید کرد که پادشاه باید دژ، کانال، جاده و خندق بسازد. او در کتاب خود به طور دقیق طرح هر یک از بخش‌های زیرساختی را توضیح داد. او وظایف و مسئولیت‌های همه کارمندان را در سلطنت شرح داد. در کتاب ارتهاشسترا همچنین بر جریمه‌هایی که به دلیل انجام ندادن مؤثر مسئولیت‌ها در روابط مختلف حکومتی اعمال می‌شود تأکید شده است کاتیلیا اهمیت مسئولیت‌پذیری و اسلاید را تأیید کرد و نتیجه‌گیری کرد که نبود مسئولیت‌پذیری و اسلاید در برخی واحدهای بخش عمومی، دلیل اصلی افزایش ضرر در بخش عمومی است. طبق نظر کاتیلیا در کتاب ارتهاشسترا، پادشاه باید برای کنترل فعالیت بخش‌های مختلف مأموران مخفی استخدام کند. این امر در حسابرسی نیز انجام می‌گیرد امروزه یکی از اهداف اصلی حکومت متحد، اطمینان از مقررات قانونی و مدیریتی خاص است که منجر به مسئولیت‌پذیری و اسلاید می‌شود.

پیش‌بینی می‌شود هندوستان در آینده به قدرت برتر تبدیل شود و برای اینکه این امر زودتر اتفاق بیافتد باید بر موانع غلبه کرد. یکی از بزرگترین موانعی که کشور باید با آن مقابله کند شکل روش حکومت است و کتاب ارتهاشسترای کاتیلیا در این زمینه با دوره معاصر ارتباط زیادی دارد. توضیح ثابت شده این امر به شرح زیر است:

کاتیلیا بیان می‌کند «یک پادشاه خوب کسی است که دارای ویژگی‌های عالی رهبری، هوش، نیرو و ویژگی‌های شخصی است و مانند شاه دانا یا راجاریشی (Rajarishi) رفتار می‌کند» راجاریشی در میان افراد دیگر تنها کسی است که همیشه در افزایش yogakshema مردم فعال است و از طریق ثروتمند کردن مردم و نیکی کردن به آنها، در نزد آنها عزیز می‌گردد» Yoga به معنی، دستیابی موفقیت‌آمیز به هدف و Kshema به معنی، بهره‌مندی مسالمت‌آمیز از رفاه است. یک پادشاه (رهبر) باید برای داشتن هوش زیاد موارد زیر را داشته باشد:

- میل به یادگیری
- حافظه یادسپاری

• درک کامل اینکه حقیقت کدام است

کاتیلیا درباره ویژگی‌های شخصی پادشاه (رهبر) بیان می‌کند که یک پادشاه خوب باید خوش‌بین، باهوش و دارای حافظه قوی و تیزهوش باشد. او باید رهنمودپذیر و در پاداش دادن و جریمه کردن منصف باشد. او باید بتواند از طریق انتخاب زمان و مکان مناسب و نوع عمل از فرصت‌ها استفاده کند. او باید بدانند در زمان عادی و در زمان بحران چگونه حکومت کند. و همچنین باید بداند چه موقع بجنگد و چه موقع صلح ایجاد کند. چه موقع کمین کند و چه موقع در هنگام

ضعف دشمن، حمله کند. او همیشه باید متانت خود را حفظ کند و با رفتار احمقانه‌ای نخندد. او باید شیرین سخن باشد و هنگام صحبت با مردم به آنها نگاه کند و اخم نکند. او باید برطبق نصیحت افراد با تجربه رفتار کند.

رشد اقتصادی وسیله‌ای برای یک هدف است و هدف اصلی کشورها توسعه پایدار است. ارتهاسترا رساله‌ای بود که تجسم‌ها، ویژگی‌ها و اصول اقتصاد سیاسی مفید را بررسی می‌کرد. عجیب نیست که با وجود افزایش میزان رشد اقتصادی، فقر و توسعه نیافتگی ادامه دارد. این امر اساساً به دلیل ساختارها یا برعکس به دلیل نبود ساختارهایی است که مکانیسم‌هایی برای انتقال مزایای رفاه دارند که موانع فقر مفرط و محرومیت را کاهش یا از بین می‌برد.

نبود مکانیسم مناسب و نبود اسلاید و مسئولیت‌پذیری در توقف تأثیرات انتقالی که از رشد به توسعه روی می‌دهد نقش مهمی دارد. قرن‌ها پیش در کتاب ارتهاسترا در مورد توسعه پایدار، مطالبی نوشته شد. برخی از مهمترین معیارهای توسعه پایدار عبارتند از:

1) تأکید بر ساختمان زیربنایی

2) روش دقیق که مشاوران، اعضای کمیسیون و همه کارمندان دولتی برطبق آن انتخاب می‌شود. استانداردهایی که آنها باید رعایت کنند و سیستمی که این استانداردها در آن اعمال و به طور جامع مشخص شده‌اند.

به این ترتیب کاتیلیا ثابت کرد که او می‌دانسته اسلاید و مسئولیت‌پذیری را نمی‌توان به شانس یا فرضیه‌ای مربوط دانست که در آن افراد مربوطه همیشه برطبق صداقت و وجدان کاری عمل می‌کنند.

3) پادشاه باید خودش دارای ویژگی‌های خاصی باشد و قوانین انضباطی را نیز باید رعایت کند. بنابراین رهبری فقط داشتن قدرت و موقعیت نیست بلکه به معنی انجام وظایف، مسئولیت‌ها و تعهدات به طور مؤثر است.

با اینکه کاتیلیا در عصر جهانی‌سازی زندگی نکرده است اما طبقه‌بندی او درباره اتحادیه‌ها یا متحدان مختلفی که یک کشور یا دشمنان آن کشور دارند مفید می‌باشد کاتیلیا در ارتهاسترا برای ما که در همه عرصه‌های زندگی خواستار حکومت خوب هستیم درس‌های بسیار مهمی ارائه داده است. تأکید بر مدیریت خوب و منصفانه، خدمت، صداقت و مسئولیت‌پذیری و . . . در دوره آشفتگی کنونی امری الزامی است.

فصل 15: اظهار نظرهای پایانی

کتاب ارتهاشسترا کارهای اصلی را مورد بررسی قرار می‌دهد و این امر که چگونه کتاب کاتیلیای مورد بحث و زبانزد، با محیط اجتماعی و اقتصادی مبهم و دینامیکی کنونی ما سازگار است مایه شگفتی است در حقیقت اثر کاتیلیا نه تنها به هندوستان معاصر بلکه به تمام کشورهای معاصر دنیا ارتباط دارد. کتاب ارتهاشسترا اگرچه به زبان سانسکریت که زبان اصلی آن دوره بوده نوشته شده است اما هنوز به دلیل حمایت شجاعانه آن از مدیریت اقتصادی منضبط و مدیریت مدبر واقعی در تمام ادبیات هندوستان بی‌نظیر است.

دلیل اصلی اهمیت ارتهاشسترا این است که با آنکه کاتیلیا درباره علم اقتصاد چیزی ننوشته است اما با استفاده از یک روش کامل و جامع در حکومت، بُعد جدیدی را به عرصه علم اقتصاد ارائه داده است که متأسفانه در همه این دوره‌ها نادیده گرفته شده است. علم اقتصاد با مدیریت منابع، اجرای مؤثر، سیستم قضایی مناسب، افراد دانا با همبستگی و قادر به استفاده از موقعیت‌های بهتر، عملکرد بهتری خواهد داشت.

همانطور که کاتیلیا پیشنهاد کرده است بُعد مهم دیگر (رشد اقتصادی به همراه عدالت و رفاه اجتماعی) موجب ایجاد پایداری در سیستم مدیریت اقتصاد می‌شود. همانطور که در صفحات قبلی ذکر شد مهمترین نقش کاتیلیا به مدیریت خزانه که به روش جامع و کلی‌نگری طراحی شده است مربوط می‌شود. مدیریت خزانه به موارد زیر مربوط بود: درستکار و متعهد بودن و شایسته بودن حاکم برای مقامش، شیوه‌ها و سیستم‌های مورد نیاز و معیارهایی که باید به موقع رعایت شوند و با دقت توضیح داده شوند. چند روش دوباره پرسازی خزانه وجود دارد که باید به طور آشکار مورد توجه قرار گیرد. قدرت خزانه به جمع‌آوری پول از طریق دولت بستگی دارد و با این حقیقت ممکن می‌شد که پادشاه صاحب اصلی همه دارایی‌هاست. به عنوان مثال زمینی که متعلق به فرد خاصی نبود جزء اموال پادشاه محسوب می‌شد. همه منابع آب به پادشاه تعلق داشتند و استفاده کنندگان باید هزینه استفاده از این منابع را به پادشاه پرداخت می‌کردند.

آنچه که جالب توجه است. علاقه کاتیلیا به ابعاد واقع‌گرایانه و عمل‌گرای تعیین‌کننده‌های مهم حکومت می‌باشد. عجیب است که ما حتی امروز نیز با مشکلاتی که کاتیلیا 2400 سال پیش برای آنها راه‌حل‌های درستی ارائه داده دست به گریبان هستیم. این امر به این معنی است که گاهی کاری با روش ما دچار اشکال می‌شود. آنچه که کاتیلیا مطرح کرده بود. به عهده گرفتن مشکلات مهمی بود که نه تنها به اقتصاد بلکه به مدیریت منابع انسانی نیز مربوط بودند و این امر امروزه در جامعه به طور واقعی انجام نمی‌شود. از این رو باید علم اقتصاد کاتیلیا را مجدداً مطالعه کرد.

هنگامی که ما در مورد این مفهوم کلی که هندوستان با چین در قرن بیست و یکم اقتصاد جهانی را پیش می‌برند قضاوت می‌کنیم ارتباط اندیشه‌های کاتیلیایی در اقتصاد هندوستان بُعد دیگری ایجاد می‌کند. ارتباط علم اقتصاد کاتیلیایی باعث می‌شود هندوستان بتواند یک طرح توسعه جامع و یکپارچه‌ای ارائه دهد. تحقق این رؤیا نیازمند این است که همه عرصه‌های سیاست عمومی و

حکومت متعادل شوند تا یک محیط حامی و قانونی ایجاد شود. ثابت شده است کتاب کاتیلیا سودمندترین کتاب اقتصاد است.

ضمیمه :

گفته‌های اخلاقی و درس‌هایی از کتاب ارتهاشسترا

(1) حاکمان: وظایف و ویژگیها

- شادی حاکم به شادی مردم بستگی دارد و رفاه و آسایش مردم، رفاه و آسایش اوست. حاکم نباید فقط به آن چیزی که برای او سودمند و خوشایند است توجه کند باید به آنچه که برای مردم سودمند و خوشایند است توجه کند.
- حاکم باید اعمال قدرت و رسیدن به موفقیت را به طور صحیح برنامه‌ریزی کند تا مردم به او گرایش داشته باشند.
- برخی حاکمان به دلیل تسلط شش گروه دشمن (شهوت، خشم، حرص، فریفتگی، تکبر و حسادت) از پا درآمده‌اند. هیچ رهبری نباید از روش آنها پیروی کند بلکه باید درستی و خیراندیشی در پیش بگیرد.
- مردم به حاکمی که عادل و درستکار است در زمان حمله یا بروز مشکلات جدي کمک خواهند کرد.
- هدف همه این علوم این است که احساسات تحت کنترل باشند. حاکمی که خلاف این علوم عمل کند و در نتیجه احساساتش تحت کنترل نباشد حتی اگر فرمانروای تمام دنیا باشد بازهم نابود خواهد شد.
- حاکمانی که تحت تاثیر خشم قرار گرفته بودند (خشمگین بودند) به دلیل خشم و غضب مردم از بین رفته‌اند. و حاکمانی که به لذت‌های شهوانی تن داده‌اند از طریق دشمنان و بیماری‌های ناشی از فساد و فحشاء از پا درآمده‌اند.
- يك فيل خشمگين که فیل‌بان مستی سوار آن شده می‌تواند هر چیزی را که با آن برخورد می‌کند لگدکوب کند و حاکمی که عاری از شعور و دانش است و با وزیر نابخرد و بی‌عقل مشورت می‌کند نیز چنین است.
- حاکمی که دارای علم و دانش و منضبط است، دوست دارد مردمش منضبط باشد. او کشوری با صلح و صفا خواهد داشت و به رفاه همه انسانها اهمیت می‌دهد.
- حاکمی که رازهای مردم را حفظ نمی‌کند و رفتارش خلاف رفتار مردم است در نزد مردم کشور خودش و دیگران غیرقابل اعتماد خواهد بود. بنابراین شیوه زندگی، لباس، زبان و سنت حاکم باید همانند مردم باشد.
- حاکمی که مردمی فرمانبردار و باوفا دارد به دلیل همکاری آنها کار خود را حتی با کمک کم بهتر انجام خواهد داد.
- حاکم با شخصیت و برجسته می‌تواند حتی مردم فقیر را شاد سازد. حاکم بی‌شخصیت مردم ثروتمند و فرمانبردار را نابود می‌کند.
- حاکم بی‌شخصیت و بدذات توسط مردم یا غلبه دشمن از پا درخواهد آمد.
- حاکمی که دارای صفات خوب است و کشورداری را بلد است و مردمی وفادار دارد حتی اگر برکشور کوچکی حکومت کند صاحب تمام دنیا و همیشه پیروز است و هرگز شکست نمی‌خورد.
- حاکم باید قوانین رفتاری مناسبی را وضع کند و وزرا و افراد زیرکی را منصوب کند که در مواقع خطرناک از او محافظت کنند.

- حاکم نباید به ریشه‌های نیکوکاری و خیراندیشی توهین کند.
- حاکم هر رفتاری داشته باشد مردم هم با او همانگونه رفتار خواهند کرد.
- حاکم نادان به دلیل نداشتن دانش و علوم مختلف اشتباه عمل خواهد کرد و در تصمیم‌گیری‌ها لجاجت خواهد بود در نتیجه دیگران برای او تصمیم خواهند گرفت.
- نداشتن دانش و انضباط باعث خصایص بد می‌شود. شخص بی‌سواد بی‌انضباط بدی را در خصایص بد درک نمی‌کند.
- هدف کلی یادگیری علوم و کتاب‌های آسمانی، غلبه بر احساسات است.
- حاکمی که وظایف خود را به طور درست انجام می‌دهد و از مردم به طور مناسب محافظت می‌کند به بهشت می‌شود. خلاف این امر در صورتی است که حاکم از مردمش محافظت نمی‌کند یا مجازات غیرعادلانه‌ای بر آنها اعمال می‌کند.
- حاکم با انجام دادن وظایفی که برای چهار طبقه اجتماعی و چهار مرحله زندگی توصیه شده و اجرای قانون، حمایت از مردم و ریشه‌کن کردن همه نادرستی‌ها به عنوان مجری عدالت عمل می‌کند.
- حاکمی که عدالت را براساس چهار اصل، پارسایی، مدرک، سابقه‌ی دعوی و قانون رایج اجرا می‌کند فاتح دنیا خواهد بود.
- اگر حاکم درستی را نادیده بگیرد، نادرستی بر او غلبه کرده و نابود خواهد شد.
- حاکم پس از فتح کشور که متشکل از گروه‌های مختلف مردم در مراحل مختلف زندگی است باید برطبق وظایف توصیه شده، حکومت کند.
- حاکم باید سنت‌های درست را که توسط دیگران اعمال می‌شود و نه سنت‌های رایج در کشور را، بدعت‌گذاری کند. او نباید سنت‌های نادرست را بدعت‌گذاری کند و اگر چنین سنت‌های نادرستی توسط دیگران اعمال شود باید آن را منع کند.
- حاکم همانند لاک‌پشت که در هنگام خطر دست و پای خود را به داخل لاک می‌برد باید سعی کند هرکدام از افرادش را که با مشکلی مواجه می‌شوند محافظت کند، او نباید رازهای افرادش را برملا سازد اما باید نقاط ضعف آنها را گوشزد کند.
- حاکم همانند مار پنهان که هنگامی که با خطری مواجه می‌شود زهر می‌ریزد، با افرادی که فکر می‌کند خطرناک هستند خشمگین برخورد می‌کند.
- حاکم فاسد همانند گاوی که به سگ‌ها شیر می‌دهد نه به برهنه‌ها، به کسانی که بی‌باکی، عقل و قدرت و سخنوری ندارند کمک می‌کند نه به افراد نجیب و بزرگوار.
- حاکم فاسد همانند شکار خوبی که نصیب شکارچیان مطرود (خارج از مذهب) می‌شود نه دیگران، فقط به مردم پست و حقیر فایده می‌رساند نه به مردم شریف و بزرگوار.
- پیک‌ها سخنگوی حاکمان هستند. بنابراین حتی اگر این افراد را تهدید کرد بازهم آنها باید هرآنچه به آنها گفته شده بگویند و حتی اگر این افراد، افرادی پست و فروتن‌بار هم باشند جان

- آنها در امان است و نباید آنها را کشت. چه پیامی ارزش گفتن برای برهمن ها را دارد؟
- حاکم باید خطاهای افراد دیگر را ببخشد و حتی اگر درآمد دولت کم باشد آنها را راضی نگه دارد.
 - اقدامات پادشاه براین اساس است: براساس چیزی که به وضوح می‌بیند، براساس چیزی که مستقیماً نمی‌بیند و براساس چیزی که باید استنباط کند.
 - یک حاکم دور از دسترس مخالف چیزی که باید یا نباید توسط اطرافیان او انجام شود عمل می‌کند.
 - یک حاکم باید در همه موارد و مشکلات فوری، فوراً حضور یابد و نباید رسیدگی به آنها را به تاخیر بیاورد. هنگامی که مشکلی به تاخیر می‌افتد بررسی و تصمیم‌گیری و از عهده برآمدن آن مشکل تر یا غیرممکن می‌شود.

(2) مشاوران، معاونها، هم‌پیمانها

- حکومت فقط با کمک و یاری امکان‌پذیر است. یک چرخ به تنهایی حرکت نمی‌کند. از این رو باید وزرایی منصوب شوند و به مشورت آنها توجه کرد.
- حاکمی که فاقد قدرت مشورت است باید گروهی از افراد خردمند را در اطراف خود گرد آورد یا با افراد باتجربه و عالم مشورت کند. در این صورت به موفقیت خواهد رسید.
 - شورای وزیران هندوستان از 1000 وزیر دانا تشکیل شده بود. این افراد چشم حاکم بودند. به این دلیل است که حاکم را با آنکه دو چشم دارد شخص هزار چشم می‌نامند.
 - اتحاد با چه کسانی انجام می‌گیرد؟ آیا اتحاد با شخصی که حاکم برای او عزیز است انجام می‌گیرد یا شخصی که او برای حاکم عزیز است انجام می‌گیرد؟ حاکم با کسی که با او صادق است متحد خواهد شد. این بهترین روش ایجاد اتحاد است.
 - شخص متحدی که قدرت او زیاد می‌شود غیرقابل اعتماد است. چون ترقی و موفقیت نظر او را عوض می‌کند.
 - مشکلات باعث ثبات دوستی‌ها می‌شود.
 - کمک کردن نشانه دوستی و اتحاد است.
 - کسانی که روابط مستحکمی با یکدیگر دارند حتی اگر از هم برنجند باز یکدیگر را ترک نمی‌کنند.
 - وفاداری حتی در میان حیوانات دیده می‌شود. مثلاً گاوها به گله‌های ناآشنا نمی‌روند و همیشه در گله‌های خود می‌مانند.
 - کسانی که با حاکم به مدت طولانی روابط برقرار می‌کنند کاملاً می‌توانند همه کارهای او را به عهده بگیرند و خودشان را حاکم عنوان کنند.
 - هم شاگردی‌های حاکم اگرچه قابل اعتماد هستند ولی به حاکم احترام نخواهند گذاشت چون همبازی‌های او بوده‌اند (بنابراین آنها نباید به عنوان وزیر انتخاب شوند)
 - کسانی که مشکلات سری و عادت‌ها و صفات بد مشابهی با حاکم دارند از ترس اینکه حاکم رازهای آنها را می‌داند او را آزار نخواهند داد.

- همانطور که کسانی که با کتابهای مقدس آشنایی ندارند لیاقت خوردن خیرات مرده را که افراد نیکو می‌دهند ندارند. حاکمانی هم که در علوم مختلف کشور خبره و آشنا نیستند لیاقت شنیدن مشورت وزیری را ندارند.
- یک متحد (هم‌پیمان) ضعیف حتی اگر فقط سهم کمی از غنیمت‌های جنگی پیروزی را از متحد قوی بگیرد قانع خواهد شد.
- در نبود حامی، حمایتی وجود نخواهد داشت.

3) سیاست برای دشمنان

- همانطور که پرنده بوسیله طعمه‌های شبیه پرنده، شکار می‌شود دشمنان هم باید با ایجاد اعتماد و طعمه نابود شوند.
- نباید اجازه داد دشمنان برای پیروز شدن خودشان را به جای دوست جا بزنند.
- باید به دشمن توصیه کرد که احتمال دارد توسط دشمن دیگری شکست بخورد.
- نابودی ارتش دشمن، در اصل نابودی خود دشمن است.
- همانطور که اگر کبوتری روی درخت انجیر مقدس (plaksha) زندگی کند باعث ایجاد خطر برای درخت پنبه ابریشم (salmali) خواهد شد، فردی هم که پس از زندگی با دشمن برمی‌گردد باعث خطر مداوم برای کشور خواهد بود.

4) سیاست نظامی

- نیروهای مسلح زیر نظر چند فرماندهی (به دلیل ترس) نمی‌توانند به دشمن پناه ببرند.
- اگر گروه‌های مردمی در یک محل مستقر شوند می‌توانند ارتش را تسخیر کنند.
- پیروزی حاکمان در نبرد به ارتش بستگی دارد.
- در جنگ بین دو نیروی برابر (مثل برخورد یک دیگ خام با دیگ دیگر) هر دو نابود می‌شوند.
- در جنگ با نیروی ضعیف‌تر، نیرویی که به پیروزی کامل می‌رسد همانند سنگی است که بر دیگ گلی ضربه می‌زند.
- قدرت دلیل آهنگری پیمان‌هاست. فلز نپخته با فلز دیگری ترکیب نمی‌شود.
- نیروی ارتشی که بدون میل به زندگی، به جنگ برمی‌گردد مقاومت ناپذیر است. از این رو نباید ارتش شکست خورده مورد آزار و اذیت قرار گیرد.
- در روز، کلاغ جغد را می‌کشد و شب جغد کلاغ را می‌کشد (زمان جنگ مهم است).
- در جنگ بین سگ و خوک، پیروزی نهایی با پست‌ترین حیوان (حیوانی که گوشت حیوان دیگری را می‌خورد) است.
- یک سگ می‌تواند تماس را روی زمین بکشد و تماس می‌تواند سگ را در آب بکشد (مکان جنگ مهم است).
- باید با نیروی برابر یا نیروی قوی‌تر قرارداد صلح امضا کرد و با نیروی ضعیف‌تر جنگید.

- جنگ نیروی قویتر همانند سرباز پیاده‌ای است که با سواره نظام می‌جنگد.
 - حاکم ضعیفی که تسلیم می‌شود در زندگی بدون امید زندگی می‌کند و مثل خرچنگی در ساحل رودخانه است (همیشه در معرض خطر صید است). شخصی که همراه سپاه کوچک، می‌جنگد همانند شخصی که سعی می‌کند بدون قایق از دریا بگذرد نابود می‌شود. از این رو او باید در پناه حاکم قدرتمند باشد یا در دژ تسخیرناپذیر بماند.
 - ارتشی که مهار شده و تحت کنترل نیست باید از طریق مصالحه و روش‌های دیگر کنترل شود.
- 5) سیاست مالی**
- منبع خزانه در معدن‌هاست.
 - ارتش از (ثروت) خزانه بوجود می‌آید.
 - از خزانه و ارتش، زمین که زینت خزانه است ایجاد می‌شود.
 - کاتیلیا می‌گوید فقط ثروت مادی مهم است چون نیکوکاری و لذت هردو بر مبنای ثروت مادی هستند.
 - یک حاکم حتی پس از پیروزی در نبرد اگر ارتش و خزانه‌ی ضعیفی داشته باشد بازنده خواهد بود..
 - به دلیل عدم فعالیت هرچیزی که به هدف رسیده و هرچیزی که بدست آمده به نابودی حتمی (باخت قطعی) خواهد رسید.
 - از طریق فعالیت و تکاپو می‌توان به اهداف و فراوانی ثروت دست یافت.
 - اموال و دارایی، نیکوکاری و لذت‌های جسمانی سه نوع ثروت به شمار می‌آیند. بهتر است ابتدا به مورد اول (اموال) بعد به موردهای بعدی (نیکوکاری لذت‌های جسمانی) دست یافت.
 - فقدان اموال، فقدان نیکوکاری و فقدان لذت، سه نوع فقر محسوب می‌شوند. بهتر است اول با مورد اول (اموال) بعد با موردهای بعدی (نیکوکاری و لذت‌های مادی) مقابله کرد.
 - شروع همه برنامه‌های برنامه‌ریزها قبل از هرچیز به دارایی (منبع) خزانه بستگی دارد.
 - هنگامی که نیکوکاری ریشه ثروت و لذت میوه آن است دستیابی به ثروت نیکوکاری و لذت، به منزله دستیابی به همه ثروت‌هاست.
 - حاکمی با خزانه‌ی خالی همه شهروندان شهر و مردم روستا را به نابودی خواهد کشاند.
 - افراد بدون ثروت حتی با وجود تلاش بسیار، به اهداف خود نمی‌رسند. همانطور که فیل‌های وحشی را فقط می‌توان بوسیله فیل‌های رام، رام کرد ثروت را هم می‌توان فقط از طریق سود مادی بدست آورد.
 - دولتی با منابع خالی (حتی اگر منابعی پیدا کند) همیشه بدهی و کاستی دارد.
 - همانطور که فقط میوه‌های رسیده از باغ جمع‌آوری می‌شوند میوه‌های دولت (مالیات) نیز فقط باید در زمان مناسب جمع‌آوری شوند. باید از جمع‌آوری میوه‌های نارس (جمع‌آوری زودهنگام

ماليات) خودداري کرد چون اين امر باعث خشم مردم و خود نابودي مي‌شود.

6) فساد

- همانطور که مشکل است شخصي که عسل يا زهري روي زبانش است نخورد، پس هر شخصي هم که ثروت حاکم در دست اوست بعيد است حداقل به مقدار کمي از آن دست نزند.
- همانطور که محال است بدانيم ماهي در آب، چه زماني آب مي‌خورد پس مشکل است بفهميم کارمندان (صاحب منصبان دولت) چه زماني پول اختلاس مي‌کنند.
- مسير پرندگاني را که در آسمان پرواز مي‌کنند مي‌توان فهميد اما نمي‌توان روشي را که کارمندان اهداف شوم خود را پنهان مي‌کنند متوجه شد.
- حتي شخصي که دزد نيست ممکن است اگر بطور تصادفي در صحنه دزدي ديده شود، يا اگر لباس، سلاح و هر وسايل ديگر او به لباس، سلاح و وسايل دزد شبیه باشد و يا اگر نزديک به وسايل دزدي ديده شود، به عنوان دزد دستگير شود.
- به گاوپران ها اگر به جاي دستمزد شير و کره داده شود گوساله‌ها آسيب خواهندديد.
- شخصي که مسئول ضرر و کاهش درآمد مالياتي است به عنوان شخصي فرض خواهد شد که اموال حاکم را خورده است.
- شخصي که درآمد مالياتي را دوبرابر مي‌کند، اموال مردم را بيشتري مي‌خورد.
- شخصي که مخارج مساوي با درآمد مالياتي ايجاد مي‌کند زحمت صنعتگران را به هدر مي‌دهد
- شخص پاکدامن همانند آبي که (بوسيله زهر) آلوده نمي‌شود فاسد نمي‌شود. گاهي غيرممکن است راه حلي براي فساد پيدا کرد.
- شخص شجاعی که ياد گرفته ثابت قدم باشد حتي اگر فاسد شود ممکن نيست بدون رسيدن به هدف منصرف شود.
- در صورت اختلاس مبلغ هنگفتي پول، اگر ثابت شود کارمند دولتي حتي به ميزان کم در اين اختلاس دست داشته مسئول کل اختلاس خواهد بود.

7) رازداري

- گاهي بسياري از افراد حاکم راز او را مي‌دانند به اين دليل او وابسته آنها و بدليل اين وابستگي، درمانده مي‌شود.
- بدون ترديد کسي که راز نگهدار نيست (حتي اگر افشاي آن راز باعث دستيابي به موفقيت شخصي شود) مثل کشتي شکسته در دريا، در انجام وظايف خود با شکست مواجه خواهد شد.
- شخصي که در حال خواب يا لذت‌هاي شهواني دچار حواس پرتي، مستي يا ياهوگويي مي‌شود ممکن است راز ديگران را فاش کند يا مایه آبروريزي شخصي شود.
- افشاي راز شورا به ضرر حاکم و افرادش است.

- افراد خردمند قیافه و نظر خود را مخالف احساسات واقعی خود به صورت عشق و نفرت خوش و اندوه، ترس و یقین و... نشان می‌دهند تا رازهای خود را پنهان کنند.

8) قانون، عدالت، مجازات

در همه‌ی موارد، دلیل جرم‌های مربوط به زنان یا خویشاوندان، رقابت حرفه‌ای، دشمنی با گروه مخالف، اختلافات انجمن بازار یا اصناف تجاری و هر اختلاف قانونی دیگر خشم است. خشم منجر به قتل می‌شود.

- اختلاف مورد بحث بر چهار اصل است که عبارتند از:
 - 1- چیزی که بر طبق اصول اخلاقی حق است.
 - 2- مدرک
 - 3- رسم و سنت
 - 4- دستور حاکم
- مورد آخر (دستور حاکم) بر موردهای دیگر تاثیر دارد.
- حق براساس حقیقت، مدرک براساس شاهد، رسم براساس سنت رایج و قانون فرمان حاکم است.
- هنگامی که بین سنت رایج و اصول اخلاقی یا بین مدرک و چیزی که (بر طبق اصول اخلاقی) حق است تناقض وجود داشته باشد تصمیم‌گیری و قضاوت براساس اصول اخلاقی خواهد بود.
- هنگامی که قوانین کتاب مقدس با آنچه که درست و عادلانه است تناقض دارد عدالت معیار معتبر خواهد بود و کتاب مقدس اعتبار خود را از دست خواهد داد (قضاوت براساس عدالت خواهد بود نه براساس کتاب مقدس).
- تنها چیزی که باید آموزش داده شود ایجاد عدالت و رفاه مادی است نه بی‌عدالتی و بلای مادی.
- شخصی که مجازات‌های شدیدی اعمال می‌کند مورد نفرت مردم قرار می‌گیرد. شخصی که مجازات‌های کمی اعمال می‌کند مورد تحقیر مردم قرار می‌گیرد و شخصی که مجازات مناسبی را اعمال می‌کند مورد احترام مردم قرار می‌گیرد.
- مجازات‌هایی که پس از بررسی کافی اعمال می‌شوند باعث می‌شود مردم به درستی و به کارهایی که به لذت و ثروت مادی منجر می‌شود رو آورند.
- هنگام خشم، شهوت یا بی‌خبری حتی افراد دانا نیز مجازات نادرستی اعمال می‌کنند.
- اگر مجازاتی اعمال نشود قانون ماهی‌ها (ماهی‌های قوی، ماهی‌های ضعیف را می‌خورند) حکمفرما می‌شود.
- اگر مجازاتی نباشد قوی‌ها، ضعیف‌ها را از بین خواهند برد.
- مردم که چهار قسم و دارای چهار مرحله زندگی هستند هنگامی که تحت حکومت حاکمی که مجازات مناسبی را اعمال می‌کند قرار می‌گیرند بر طبق محدوده مربوط به خود عمل می‌کنند.
- مجازات (که اساس انضباط است) باعث آسایش مردم است.
- افرادی که اعمال کننده‌ی مجازات هستند باید *Yama incarnate* (مرتکب جرم نشوند) باشند.

- حاکمانی که ماموران مجازات‌کننده‌ای دارند ناراحتی‌های مردم را از بین برده و امنیت و رفاه برای آنها ایجاد می‌کنند.
- هنگامی که جرم و گناه از بین می‌رود مجرمی (گناهکاری) وجود نخواهد داشت.
- هنگامی که گناهکاری از بین می‌رود، گناه دوباره افرادی دیگری را گناهکار خواهد کرد. قاضی‌ها باید به همه انسانها عادلانه قضاوت کنند و مورد اعتماد و علاقه مردم باشند.
- حاکم باید مجازات را مطابق با جرم برای هم فرزندان و هم دشمنانش به طور مساوی (بدون تبعیض) اعمال کند و هدف او فقط محافظت از کشور و مردمش باشد.
- باید دانست جرم شخص هرچه باشد نباید شکنجه شود.
- نباید بر علیه متهم، دادخواست دیگری عرضه شود.
- این دادستان است که قضاوت می‌کند نه متهم.
- حقیقت را باید شاهدان بگویند.
- ضامن صغیر (نابالغ) ارزشی ندارد.
- فرزندی که پدر آنها زنده است حق مالکیت اموال را ندارند.
- ازدواج مقدم بر اختلافات است.
- ازدواج‌های درست پایدار هستند.
- قبول نکردن لذت جنسی با همسر پس از غسل ماهیانه زن، سرپیچی از شوهر است.
- به دلیل برآورده شدن نیازهای پیش‌بینی نشده، هنگام ازدواج به زن مال (جهیزیه) می‌دهند.

8) دلایل نارضایتی مردم

- به دلیل ندادن هدایایی که باید به مردم داده شود و قبول کردن هدایایی که نباید قبول شود.
- به دلیل مجازات نکردن گناهکار و مجازات کردن بی‌گناه.
- به دلیل دستگیر کردن کسانی که نباید دستگیر شوند و دستگیر نکردن کسانی که باید دستگیر شوند.
- به دلیل جلوگیری از سنت‌های مناسب و درست.
- به دلیل تشویق نادرستی و منع درستی.
- به دلیل انجام کاری که نباید انجام شود و جلوگیری از کاری که باید انجام شود.
- به دلیل آسیب رساندن به رهبران مهم مردم و بی‌احترامی کردن به رهبران محترم.
- به دلیل کدورت و نفاق افراد عالی‌رتبه بوسیله تبارگماری و فریبکاری.
- به دلیل پرداخت نکردن پول برای کاری که انجام شده بود (در کمک به کاری) و انجام ندادن کاری که قرار بود انجام شود.
- به دلیل انجام طرح‌هایی که باعث ضرر و خسارت می‌شوند و منع کردن طرح‌هایی که سود ایجاد می‌کنند.
- به دلیل حفاظت نکردن مردم در برابر سازمان و دزدها و قدرتمند کردن خودشان از طریق مردم.

- به دلیل جلوگیری از تلاش‌های مردانه و ایراد گرفتن از کار خوب مردم.
- به دلیل بی‌احترامی به مردم خوب و تشویق نادرستی
- به دلیل رفتارهای عجیب و خشونت‌های نادرست
- به دلیل منع سنت‌های درست و مناسب، تشویق نادرستی و نادیده گرفتن درستی، انحطاط حرص و نارضایتی در مردم ایجاد می‌شود.
- به دلیل از بین بردن امنیت و رفاه مردم و به علت سهل‌انگاری و بی‌مبالاتی حاکم، فقر، طمع‌کاری و نارضایتی در مردم ایجاد می‌شود.
- مردم فقیر، حریص و مردم حریص ناراضی می‌شوند.
- مردم ناراضی به دشمن پناه می‌برند یا حاکم خودشان را نابود می‌کنند.

9) خاندان حاکم، طبقات حاکم

- قدرت طبقه حاکم بوسیله معلم دانا افزایش می‌یابد، بوسیله مشورت وزرای خوب مستحکم می‌شود و با پیروی از کتاب‌های مقدس و علوم پیروز و حتی غالب می‌شود.
- افراد (یا گروه‌هایی از طبقه خاص حکومتی) که با هم متحد می‌شوند به آسانی بوسیله دشمنان نابود نمی‌شوند.
- خاندان حکومتی که از اعضای سرکش و بی‌بند و باری تشکیل شده‌اند همانند چوب بید زده، می‌شکنند (نابود می‌شوند).

10) وظایف مأموران عالی رتبه

- يك شخص (مأمور) عاقل در امور دنیا و با تجربه باید بوسیله يك دوست خوب، به حاکمی که از شخصیت خوب، ثروت و افراد وفادار برخوردار است خدمت کند.
- ممکن است شخصی (مأمور عالی رتبه) بتواند به حاکمی که ثروت و یا افراد وفادار و فرمانبرداری ندارد خدمت کند اما نمی‌تواند به حاکمی که شخصیت خوبی ندارد خدمت کند چون حاکم بی‌شخصیت اصول علوم سیاسی را نادیده می‌گیرد و با افراد بدسیرت هم‌نشینی می‌کند و کشور پادشاهی خود را هرچند بزرگ و ثروتمند هم باشد نابود می‌کند.
- آتش ممکن است قسمتی یا کل بدن شخص را بسوزاند و حاکم می‌تواند شخصی را به همراه همسر و فرزندان نابود کند. او همچنین می‌تواند باعث پیشرفت آنها شود.
- نبود گرایش مخالف باعث می‌شود مقام مأمور عالی رتبه حفظ شود.
- درباری (ملازم پادشاه) باید بدون اتلاف وقت عقاید خود را درباره منافع حاکم، منافع خود و درباریان دیگر و (منافع) مردم، در زمان و مکان مناسب بیان کند و شرایط رفاه مادی و خیراندیشی را رعایت کند.
- هنگامی که پادشاه در مورد موضوعات مهمی که به تحلیل فکری نیاز دارد با دربار گفتگو می‌کند، او (درباری) باید مانند يك کارشناس و بی‌باک از جمع، نظریات خود را درباره چیزی که عملی است و با درستی و منافع مادی سازگار است بیان کند.

- مأمورانی که مردم را به اعمال سنجیده، نادرستی و هرزه گساری تحریک می‌کنند دشمنانی در نقاب دوست هستند.
- شخص (مأمور) باید از شنیدن تهمت‌های بدی که به دیگران زده می‌شود و یا خودش از تهمت زدن به دیگران اجتناب کند.
- شخص (مأمور حاکم) باید کسانی را که حرف‌های بدی به او زده‌اند ببخشد و مانند خداوند با گذشت باشد.
- حتی مأموران شایسته نیز که تهمت و حرف‌های ناخوشایندی زده‌اند توسط حاکمان اخراج شده‌اند.
- افراد (مأموران) نامحبوب با عمل کردن بر طبق خواسته‌های حاکم، محبوب می‌شوند.
- مأمور حاکم می‌تواند با صدای آرام بخندد اما هرگز نباید با صدای بلند بخندد.
- مأموران خردمند باید همیشه مراقب خود باشند. گفته شده است کسانی که به حاکمان خدمت می‌کنند گویی با آتش کار می‌کنند.
- یک مأمور عالی رتبه باید هنگام نیاز از موضوعات خوشایندی که مفید و سودبخش است صحبت کند و نباید از موضوعات خوشایندی که سودبخش و مفید نیست صحبت کند.
- موضوعی که خوب و مفید اما ناخوشایند است اگر شنونده بخواهد به طور خصوصی گوش دهد باید به طور خصوصی به او گفته شود.
- یک مأمور عالی رتبه اجازه دارد در پاسخ سکوت کند اما هرگز نباید حرف ناخوشایندی بزند.
- علت‌هایی که باید یک مأمور از مقامش برکنار شود عبارتند از:
 - هنگامی که کارش بدون نتیجه و تباه می‌شود.
 - هنگامی که قدرتش کم می‌شود.
 - هنگامی که از علم و دانش او به مانند کالای تجاری استفاده می‌شود.
 - هنگامی که امیدهایش به یأس تبدیل می‌شود.
 - هنگامی که دوست دارد در کشورهای بیگانه باشد
 - هنگامی که اعتماد حاکم را از دست می‌دهد، و هنگامی که با افراد قدرتمندتر اختلاف پیدا می‌کند.

11) آموزش و یادگیری

- آموزش می‌تواند در کسانی که شایستگی آموزش دارند انضباط ایجاد کند اما در کسانی که چنین شایستگی را ندارند آموزش سودی ندارد.
- دانش و یادگیری افرادی را که میل به یادگیری، توانایی گوش دادن دقیق، قدرت درک آنچه به آنها یاد داده می‌شود، توانایی به یادسپاری، توانایی تشخیص مهم و غیرمهم، استنباط کردن و توانایی ژرف اندیشی و درک حقیقت دارند منضبط می‌کند.
- یک شخص باهوش جوان همانند ماده خام تازه که با هر ماده‌ای تماس پیدا می‌کند آنرا جذب می‌کند می‌تواند هرآنچه را که به عنوان آموزش دانش علمی به او ارائه می‌شود درک کند.
- آموزش چیزهای غلط، جرم بزرگی است.
- انضباط و خوشتن‌داری از طریق یادگیری علوم مختلف تحت کنترل موثق معلمان مربوطه حاصل می‌شود.

- آن دانشی که منجر به درستی و توانگری می‌شود دانش نامیده می‌شود.
- افرادی که به دلیل دانش خود برجسته هستند، هوش، بی‌باکی، بزرگ منشی و اعمال خوب آنها مورد احترام و ستایش است.
- دانش و علوم، تدبیر و شیوه‌هایی را برای فراگیری و حفاظت از مردم و دنیا ارائه می‌دهند.
- دانش و علوم، درستی، ثروت و لذت جهانی ایجاد می‌کند.
- دانش و علوم، نادرستی، فقر و نفرت را از بین می‌برد.
- از طریق یادگیری (دانش)، تفکر، از طریق تفکر مهارت در عمل (yoga) و از طریق yoga خویشتن‌داری ایجاد می‌شود.

12) فلسفه

سه Veda (کتاب مقدس باستانی هند) درستی و نادرستی، علم اقتصاد فقر و ثروت و علم سیاسی سیاست‌های خوب و بد دولت را مورد بررسی قرار می‌دهد. فلسفه که به دلیل اهمیت نسبی از این علوم متمایز است به انسان‌ها کمک می‌کند، قدرت تفکر را در خوشی و ناخوشی ثابت قدم نگه می‌دارد و در فکر، حرف و عمل تعالی و برتری ایجاد می‌کند.

فلسفه منبع همه دانش‌ها، وسیله‌ای برای موفقیت در همه کارها و پناه همه عقاید درست (همه مذهبها) محسوب می‌شود.

13) اظهار نظرهای متفرقه

- دولت دارای مردم است. دولت بدون مردم همانند گاو نازا چه فایده‌ای خواهد داشت؟ هیچ فایده‌ای نخواهد داشت.
- سرزمین بدون ریشه، کشور نیست و بدون کشور، دولتی وجود نخواهد داشت.
- شخصی که فقط به کارهای ممکن و انجام پذیر مبادرت می‌کند کارهایی را به عهده می‌گیرد که به نتیجه رساندن آن آسان است، شخصی که فقط به کارهای خوب و خجسته مبادرت می‌کند کارهای کامل و بی‌عیب و نقصی را به عهده می‌گیرد. شخصی که فقط به تعهدات موفقیت‌آمیز مبادرت می‌کند کارهایی را انجام می‌دهد که به رفاه مردم منجر شوند.
- فرصت فقط یک بار به انسان خوش شانس رو می‌آورد. و اگر او بخواهد کارش را بعداً انجام دهد این فرصت دوباره پیش نخواهد آمد.
- قماربازها معمولاً متقلب هستند.
- گروهی از طبقه دانشمندان (برهمنی‌ها) را می‌توان به طریق سجده و احترام به دین و مسلک خود درآورد.
- هیچ کس دوست ندارد حتی به خاطر داشتن ثروت عظیم بمیرد.
- شکست و موفقیت همیشه با هم هستند.
- قدرت، عقل را تخییر می‌دهد.
- افراد خاص فقط توسط افرادی مانند خود درک می‌شوند.
- پسرانی که غرق در ثروت و خوشی هستند نباید در مقابل پدر خود بی‌احترامی کنند.
- با نشان دادن شجاعت می‌توان از عهده مشکلات برآمد.

- از آن خط مشی باید پیروی شود که رونق و شکوفایی ایجاد می‌کند.
- از بین هزاران نفر یک نفر به ندرت برای رهبری مناسب خواهد بود یا شاید حتی یک نفر هم چنین شایستگی را نداشته باشد.
- در مناطق پهناور، آن گیاهان دارویی یافت می‌شوند که بسیار بندرت در آب یا زمین معمولی می‌رویند.
- اعمال خدا و انسان است که عملکرد دنیا را می‌سازد.
- آتش قابل اطمینان نیست و مجازاتی از طرف خداوند است.
- نویسندگان باید به همه آداب و رسوم نوشتن آگاه باشد، او باید در نگاشتن سریع باشد و دستخط زیبایی داشته باشد و بتواند اسناد را اخذ کند.
- زنان باید بچه به دنیا بیاورند.
- زنان پاکدامن را چگونه می‌توان فریب داد؟
- فعالیت موجب ثمره دادن کارها می‌شود.
- صلح باعث برخورداری (لذت) از نتایج بدست آمده بدون آشوب می‌شود.
- زمینی که دارای آب رودخانه است وسیله‌ای برای زندگی است و در زمان مشکلات، پشتیبانی برای انسانهاست.
- عقل و شعور انسانها قابل اطمینان نیست.
- ذات انسانها مشابه اسبهاست، هنگامی که کاری را به عهده گرفتند تغییرات رفتاری از خود نشان می‌دهند.
- صنعتگران معمولاً متقلب هستند.
- شخص عاقل همانند شکارچی که فیل را شکار می‌کند به شخص شجاع که دارای شجاعت بسیار زیاد است غلبه می‌کند.
- تیریری که تیرانداز پرتاب می‌کند ممکن است یک فرد را بکشد و ممکن است نکشد. اما تدبیری که یک شخص عاقل ارائه می‌دهد می‌تواند طفل را در رحم مادر بکشد.
- هر شخص باید برای افزایش انضباط (خودمهاری)، همیشه با افراد دانشمند باتجربه معاشرت کند چون دانشمندان منبع مهم انضباط هستند.
- قمارباز همیشه، حتی شب، در نور چراغ و حتی زمان مرگ مادرش، قماربازی می‌کند و اگر به مشکلاتی بربخورد خشمگین می‌شود.
- شخص با شخصیت باید از خشم و شهوت و همه بدیهایی که ریشه زندگی را تباه می‌کنند دست بردارد و باید از طریق مشورت با افراد باتجربه، احساساتش را کنترل کند.
- هنگامی که عوامل مشکل‌ساز برای افراد وفادار رخ می‌دهد باید از طریق معیارهای مناسبی با این عوامل مقابله کرد.
- به خاطر پادشاهی، پدر با پسرانش جنگ می‌کند و پسران با پدر مبارزه می‌کنند. پس از دیگران چه انتظاری می‌توان داشت؟
- برای شخصی که تحت فشار است حتی یک مشکل خیلی جزئی به مشکل بسیار بزرگ تبدیل می‌شود.
- قدرت همانند آتش‌سوزی جنگل برای فرد شجاع غم و رنجش به بار می‌آورد.

- هیچ کس نباید مورد بی‌احترامی قرار گیرد، به نظرات هرکس باید گوش داد. شخص عاقل باید حتی از حرفهای منطقی کودک نیز استفاده کند.
- انجام وظیفه منجر به خوشی و شادی جاودانه و تخلف از وظیفه و ایجاد اختلال در کارها منجر به نابودی می‌شود.
- سه Vedas (کتاب مقدس باستانی هند) در مورد تعیین وظایف چهار طبقه اجتماعی و چهار مرحله زندگی مفید هستند.
- شخصی که وظایف شخصی خود را درست انجام می‌دهد در این دنیا و پس از مرگ خوشحال خواهد بود.
- شخص باید بدون آسیب رساندن به رفتارهای درست و ثروت مادی از لذت جسمانی بهره‌مند شود. در این صورت او شاد خواهد بود. باید به هر سه نوع ثروت که به هم ارتباط دارند به طور یکسان توجه شود. اگر در هر یک از این سه نوع ثروت (درستی، ثروت مادی، لذت جسمانی) زیاده‌روی شود هم به آن ثروت و هم به دو نوع ثروت دیگر آسیب خواهد رسید.
- هیچ کس بدون آرزو نیست.
- شخص بی‌تجربه که همیشه با ستاره‌ها مشورت می‌کند (انسانهای بی‌تجربه) تجربه‌ای نخواهد داشت. تجربه ستاره‌ای خجسته برای ثروت است. فایده ستاره‌های دیگر در آسمان (افراد بی‌تجربه) چیست؟
- شخصی که دارای دانش (نظری) اما بدون تجربه عملی است هنگام انجام کارها به مشکل مواجه می‌شود.
- از مهارت‌هایی که در کار شخص دیده می‌شود توانایی او ارزیابی می‌شود.
- یک شخص مصمم کارش را تکمیل نکرده، رها نمی‌کند.
- آتش در چوب پنهان می‌ماند.
- کاری که شخص خودش انجام داده، مقصر خودش خواهد بود. زنی که با خودش جماع می‌کند (اگر جماع در آن کشور مطرود شده باشد) مورد لعن و نفرین قرار می‌گیرد و در میان مردم بدنام می‌شود.
- شخص خویشتن‌دار باید از خودش حمایت کند.
- شخص آینده‌نگر باید از خودش در مقابل مردم خودش و مردم کشورهای بیگانه حمایت کند.
- مردم ریشه در رسوم اصیل زندگی دارند آنها با پیروی از وظایف توصیه شده و طی مراحل مختلف زندگی که توسط سه ودا (کتاب مقدس باستانی هند) تایید شده، پیشرفت می‌کنند و منحرف نمی‌شوند.
- صلح و فعالیت (مهارت) منبع امنیت و رفاه هستند.
- قدرت، مکان و زمان به طور متقابل مؤثر هستند.
- رهبر گروه باید بی‌طرف باشد و به همه اعضای گروه نیکی کند، او باید مرد می و خویشتن‌دار باشد و افراد وفاداری داشته باشد و طبق خواسته‌های همه عمل کند.
- شخص و آلامنش، برده کسی نخواهد شد.
- خدای باران (Varuna) تنبیه کننده گناهکاران است. انسان باید از جسم خود محافظت کند نه از ثروتش، چرا انسان به دنبال ثروت گذرا و ناپایدار است؟

درسهایی از آرتهاسترا
کتاب آرتهاسترای کاتیلیا شامل چندین مفاهیم تحلیل یافته و
پیشنهادات عاقلانه در مورد حکومت و مدیریت، امور مالییه عمومی،
کشاورزی و... است. از جمله مهمترین مفاهیم و پیشنهادات
عبارتند از:

1- اتحادهای سیاسی، حکومت و مدیریت

- **Yatha Raja Thatha Prajah** (پادشاه همانگونه خواهد بود که مردم هستند). وظیفه مقدس پادشاه این است که همیشه برای رفاه و شادی مردمش تلاش کند.

- بزرگترین هدیه پادشاه به مردم این است که با همه یکسان رفتار کند.

- سه بخش قدرت عبارتند از: قدرت عقلانی، قدرت نظامی، قدرت اخلاقی و شوق مندی

- دولت با درآمد مالیاتی که از مردم جمع آوری می‌کند پا برجا می‌ماند و مردم حرفه‌ها و شغل‌های مختلفی انجام می‌دهند تا بتوانند امرارمعاش کنند و به دولت مالیات بپردازند.

- بدون کشور یا قلمرو، نظام پادشاهی وجود نخواهد داشت.
- کشور ایده آل (**Janapada**) به عنوان روستاهای خودکفا تعریف می‌شود.

کاتیلیا تصویر یک کشور ایده آل را که کشوری با اداره خوب، پررونق و ثروتمند و پر جنب و جوش است توصیف کرد. مغازه های پارچه فروشی، طلا و جواهرات، رستوران‌های ارزان با غذاهای گیاهی و غیرگیاهی در این کشور وجود دارد. موسیقی نوازها، رقاص‌ها، قصه‌گوها و خواننده‌ها، دلک‌ها، آکروبات‌بازها و شعبده‌بازها مردم را سرگرم می‌کنند. مردم به قمارخانه‌ها و سالن‌های مشروبات (کاباره‌ها) یا فاحشه‌خانه‌ها می‌روند. راهب‌ها و راهب‌ها آزادانه رفتار می‌کنند. از جمله موارد دیگر کشور ایده آل این است که دفاع از کشور باید آسان باشد و دولت باید بتواند به آسانی و سیله‌های امرار معاش مثل زمین کشاورزی، معدن، جنگل، چراگاه، مسیرهای تجاری و... را تأمین کند و باید کشاورزان سخت‌کوش و مردمی با **varnas** کمتر در این کشور ساکن شوند.

- ثابت شده است که **dharma** که به معنی قانون ارث بری است و ممکن است مختص منطقه یا جامعه یا **SANGHA** یا روستایی باشد باید مورد تایید و حمایت قرار گیرد.

- یکی از ویژگی‌های مهم **amatya** (وزیر) این است که باید بومی آن کشور (**Janapada**) باشد. مسلم است که در این صورت از او انتظار می‌رود به منافع کشورش اهمیت دهد. همچنین طبق قوانین وضع شده، فقط وزیرانی اجازه حضور در کنار پادشاه را دارند که بومی باشند و وزیرانی که بومی کشورهای دیگر هستند چنین اجازه‌ای ندارند (**na anyatodesiyam**)

- هنگامی که نیروهای ارتش با حاکمی که قویتر از پادشاه است یا با دو حاکم که دارای قدرت یکسانی هستند متحد می‌شوند بهتر است دو پادشاه با یکدیگر متحد شوند.

- پادشاهی که عهدنامه‌ای را امضا می‌کند باید همیشه اهداف خود را در نظر داشته باشد و پس از تحلیل منفعت کامل و حتمی یا منفعت جزئی که نصیب او می‌شود مبارزه مشترک را به عهده بگیرد.
- شادی پادشاه به شادی مردم بستگی دارد و آنچه برای مردم سودمند است برای پادشاه نیز سودمند خواهد بود.
- آنچه برای پادشاه عزیز است برای او سودمند نخواهد بود، اما آنچه برای مردمش عزیز است برای او سودمند خواهد بود.
- قدرت از نواحی اطراف شهر که منبع همه فعالیت‌هاست حاصل می‌شود.
- پادشاه باید کاملاً همه ویژگی‌های شخصی را که در نظر دارد به عنوان وزیر منصوب کند مورد بررسی و تحقیق قرار دهد.
- پادشاه نباید متظلم‌ها (شاکی‌ها) را در پشت در دربار منتظر نگه دارد. او باید همیشه در دسترس مردمش باشد.
- یک پادشاه ایده‌آل کسی است که دارای عالی‌ترین ویژگی‌های رهبري، خردمندی، توانایی و عالی‌ترین خصلت‌های شخصی است و مانند Rajarshri رفتار می‌کند. Rajarshri کسی است که همیشه در ارتقاء yogkshama مردم فعال است و با ثروتمند کردن مردم و نیکی کردن به آنها در نزد آنها محبوب می‌گردد.
- یک مدیر باتدبیر تلاش می‌کند درآمد را افزایش و مخارج را کاهش دهد.

(2) امور مالی عمومی

- ایجاد ثروت برای ایجاد رفاه کشور، ضروری است.
- منشأ ثروت فعالیت اقتصادی است و در نبود فعالیت اقتصادی مفید، رونق امروز و ترقی فردا، در معرض خطر نابودی قرار می‌گیرد.
- به طور ایده‌آل، دولت باید مالیات‌ها را همانند زنبور عسل که فقط آن مقدار عسل از گل می‌مکد که هر دو (هم زنبور و هم گل) زنده بمانند، جمع‌آوری می‌کند.
- آنچه که پس از کسر همه هزینه‌های حاصل شده و حذف کردن همه درآمدها، بدست می‌آید موازنه خالص (nivi) است که ممکن است از قبل بدست آمده باشد یا بعداً ایجاد شود.
- دولت باید در مالیات‌بندی شرایط لازم برای اطمینان از ثبات و رفاه مالیات‌دهنده را در نظر گرفته باشد.
- رئیس کنترل‌کننده تجارت باید سود ایجاد کند و از ضرر جلوگیری کند.
- کل صورتحساب حقوق دولت نباید بیشتر از یک چهارم (25 درصد) درآمد کشور باشد.
- پادشاهی با خزانه خالی، قدرت پایداری کشور را نابود خواهد کرد.
- جمع مازاد انبار شده در خزانه دولت، انبار کالا، انبار غله، انبار مهمات و انبار محصولات جنگلی، ثروت کشور را تشکیل می‌دهند. از بین این ثروت‌ها خزانه مهم‌ترین می‌باشد. به پادشاه

توصیه می‌شود به خزانه اهمیت بیشتری دهد. چون همه فعالیت‌های دولت به خزانه بستگی دارد.

- خزانه برای ارتش اهمیت زیادی دارد زیرا ارتش به امور مالی وابسته است. در صورت نبود دارایی در خزانه، ارتش (ناراضی) به دشمن پناه می‌برد یا حتی پادشاه را می‌کشد.
- بهترین خزانه، خزانه‌ای است که طلا، نقره، سنگ‌های قیمتی و سکه‌های طلا دارد. خزانه دولت باید آنقدر پر باشد که کشور بتواند هنگامی که درآمدی ندارد به مدت طولانی دوام بیاورد.
- پادشاهی که با مشکلات مالی مواجه می‌شود می‌تواند با روش‌های خاص درآمد مالیاتی اضافی جمع‌آوری کند.
- هدف از ساختار دقیق مجازات‌ها، فقط حفظ نظم نبود بلکه هدف جمع‌آوری مالیات نیز بود.

(3) کشاورزی

- کشاورزی، مهمترین بخش اقتصاد است.

سه حرفه اصلی که به عنوان تأمین‌کننده وسیلهٔ امرار معاش، شناخته شده‌اند عبارتند از: **Krsi** (کشاورزی)، **Pasupalya** (پرورش دام)، **vanijya** (تجارت). این سه حرفه با هم **varita** (مشقت شده از **vritti** یعنی وسیلهٔ امرار معاش) را تشکیل می‌دهند.

- هنگامی که باران بدون باد و نور خورشید می‌بارد بطوری که ریزش آن باعث چرخش دستگاه شخم زنی می‌شود باید محصولات را درو کرد.
- در مورد مالیات‌های کشاورزی، باید از حد افراط و تفریط یعنی اصلاً ندادن مالیات یا مالیات‌گیری بیش از حد جلوگیری کرد.

(4) موضوعات متفرقه

- رشد روانی برای توانایی باطنی و شخصیت فرد مهم است. لذت‌های مادی و موفقیت در درجهٔ دوم اهمیت دارند.
- جامعه دستخوش تغییرات مداومی است و کسانی که به تغییرات «نه» می‌گویند پیشرفت نمی‌کنند.

فهرست مراجع

دکتر ر.ب کانگلی. آرتهاشترای کاتیلیا
سوکانتو بهاتاچاریا. از کاتیلیا تا ندفورد- رو شهایی در
کالبدسنجی و حسابداری تحقیقی
ل.ن. راتگارا جان. کاتیلیا. ارتهاشسترا (Pengum هندوستان
1992)

اوشا مهتا و اوشاتهاکار. 1980: کاتیلیا و آرتهاشترای او
ر. سیماساستری (مترجم) کاتیلیا: ارتهاشسترا (بانگالو:
مطبوعات دولت 1951-185-51)
روگر بواسیج، رونان. اولین رئالیست سیاسی بزرگ: کاتیلیا و
آرتهاشترای او (شرکت انتشاراتی لتیل فیلد).
چارلز والدارن. آرتهاشترای کاتیلیا: پیشیگام نادیده گرفته
شده در علم اقتصاد کلاسیک، نقد مجله اقتصادی هندوستان، جلد 31-
1996.

سم سانکار، علم اقتصاد کاتیلیا: تحلیل و تفسیر.

Endorsement

مترجم فارسی: محمد رضا نوروزی

ویراستار ترجمه: محمد نوروزی

هماهنگ کننده: شاردا ناندرام

هماهنگ کننده نسخه انگلیسی: نانیک روپانی

«آرتهاشترای کاتیلیا به عنوان رساله ای در مورد روش مدیریت، علم اقتصاد و امور مالی عمومی و تجارت و بازرگانی حتی پس از گذشت صدها سال به دنیای امروز ارتباط دارد و بزرگی اندیشه های او (کاتیلیا) بر قابل اجرا بودن مداوم آنها در وضعیت اقتصادی موجود که در حال تغییرات تأکید دارد»

شری جایانتر او پاتیل، وزیر امور داخلی، دولت ماهاراشترای
«ارتباط آرتهاشترا به هندوستان معاصر به این دلیل زیاد است که این رساله یک کتاب غیر مذهبی است که بدون معرفی هیچ مذهب یا فلسفه آشکار، حفظ و نگهداری حکومت را مورد بررسی قرار می-دهد»

شری سریچاندب، هندوجا، رئیس مؤسسه هندوجا
«کتاب آرتهاشترای کاتیلیا که در 300 سال قبل از میلاد نوشته شده یکی از قدیمی ترین و جامع ترین رساله ها در مورد حکومت، مدیریت و علم اقتصاد است»

شری اریندام چاید هوری، رئیس مرکز تحقیق اقتصادی باشد